

เอกสารข่าวสารงานวิจัยและพัฒนา Research and Development Newsletter

ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๑๒๔ ประจำเดือนธันวาคม ๒๕๕๕

งานวิจัยและพัฒนา

เรื่อง การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

เรื่อง โครงการสำรวจทัศนคติและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศกลุ่มตลาดคุณภาพ : กรณีศึกษากลุ่มแต่งงาน ฮันนีมูน และฉลองครบรอบแต่งงาน

เรื่อง ประสิทธิภาพของกล้องโทรทัศน์วงจรปิดในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

บทความที่น่าสนใจ

เรื่อง การเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา ปี ค.ศ. ๒๐๑๒ ผลกระทบต่อโลกและประเทศไทย

เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเป็นประชาคมอาเซียน : กรณีการเคลื่อนย้ายทุน

รอบโลกวิจัย วิจัยเส้นผมสำเร็จรักษาโรคอัลไซเมอร์

รอบรู้นอกสภา การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ความมั่นคงด้านอาหารจากชุมชนสู่ระดับชาติ

เฟื่องพินิจคิดตามโลก ประธานาธิบดีหญิงคนแรกของเกาหลีใต้ ???

ปิดท้ายวิจัย สูดยอดผู้นำเอเชีย-ยุโรป

กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

เป็นศูนย์ข้อมูลแห่งการเรียนรู้ ยึดหลักธรรมาภิบาล
วิชาการนำสมัย จิตใจให้บริการ สนับสนุนสถาบันนิติบัญญัติ

เอกสารข่าวสารงานวิจัยและพัฒนา

Research and Development Newsletter

ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๑๒๔

ประจำเดือน ธันวาคม ๒๕๕๕

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสาร
ด้านการวิจัยและพัฒนา ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนความรู้
ให้แก่บุคคลในวงงานรัฐสภา อันเป็นประโยชน์ต่อ
การปฏิบัติงานด้านนิติบัญญัติ

กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ถนนประดิพัทธ์ เขตพญาไท

กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๖๗ - ๘

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๖๒

ที่ปรึกษา

นายจรุ พันธ์เปื้อง

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นางพรพิศ เพชรเจริญ

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

บรรณาธิการบริหาร

นางสาวจิรพรรณ กาญจนอุดม

วิทยาการเชี่ยวชาญ

หัวหน้ากองบรรณาธิการ

นายฐากร จุลินทร

ผู้ช่วยหัวหน้ากองบรรณาธิการ

นางสาวนารีลักษณ์ ศิริวรรณ (ฝ่ายบทความ)

นายสิริสุร กระแสร์สุนทร (ฝ่ายวิจัย)

นางสาวปริยวราวรรณ สุวรรณสุนย์ (ฝ่ายวิชาการ)

กองบรรณาธิการ

นายจันทรมร สีหาบุญลี

นางสาวปิยะวราวรรณ ปานโต

นางสาววิมลรัศม์ ศานติธรรม

นางสาวอัญชลิ จวงจันทร์

ผู้จัดทำ

นางสาวธัญธิดา หาเรือนศรี

นางณัฐชานันท์ หนูทองอินทร์

ฝ่ายเผยแพร่

นางภักดิ์กัญญา มากห้องไทร

นางสาวนวลละออง พรแก้ว

บทบรรณาธิการ

เอกสารข่าวสารงานวิจัยและพัฒนาฉบับนี้เป็นฉบับที่ ๑๒๔ ปีที่ ๑๑ ประจำเดือนธันวาคม ๒๕๕๕ สำหรับสาระสำคัญของเอกสารข่าวสารฯ ที่นำเสนอในฉบับนี้ เช่น บทสรุปรายงานวิจัยเรื่อง “โครงการสำรวจทัศนคติและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศกลุ่มตลาดคุณภาพ : กรณีศึกษากลุ่มแต่งงาน ฮันนีมูน และฉลองครบรอบแต่งงาน” ที่มีผลการวิจัยว่า บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศกลุ่มดังกล่าวที่เลือกเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากที่สุด คือ เพื่อน สำหรับระยะเวลาในการท่องเที่ยวในแต่ละครั้งอยู่ระหว่าง ๘-๑๔ วัน ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวแต่ละครั้งอยู่ระหว่าง ๑,๐๐๐-๓,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ และส่วนใหญ่จะเดินทางมาที่ประเทศไทยเป็นครั้งแรก ดังนั้นการสร้างความประทับใจต่อนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในครั้งนี้จึงเป็นเรื่องสำคัญเพราะจะมีการเผยแพร่ข้อมูลต่อไปเป็นลูกโซ่เพื่อจูงใจให้แก่ผู้ที่ไม่เคยเดินทางมาที่ประเทศไทยได้เลือกประเทศไทยสำหรับการท่องเที่ยวหลังการสมรส นอกจากนี้ข้อเสนอแนะสำหรับรายงานวิจัยฉบับนี้ คือ การฟื้นฟูเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญทุกเมืองโดยการวางแผนเป็นกลุ่มพื้นที่ ที่มีความเชื่อมโยงกันทั้งในด้านโครงข่ายการขนส่ง ระยะทาง รูปแบบประเภทของแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนองค์ประกอบอื่น ๆ ทางด้านขนาด และสภาพแวดล้อม ควรมีการวางระบบการพัฒนา ปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานเดียวกัน เช่น ความสวยงาม ความหลากหลายและกิจกรรมน่าสนใจ เป็นต้น และบทสรุปรายงานวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพของกล้องโทรทัศน์วงจรปิดในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม” มีประเด็นที่น่าสนใจเนื่องจากในขณะนี้การก่ออาชญากรรมที่รุนแรงมีอยู่แพร่หลาย การใช้กล้องโทรทัศน์วงจรปิดจะเป็นอุปกรณ์เทคโนโลยีที่สนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ อันจะเป็นช่วยให้กระบวนการยุติธรรมดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว เพราะไม่มีประโยชน์ใดที่ผู้กระทำผิดจะปฏิเสธการกระทำความผิด อย่างไรก็ตามมีข้อค้นพบจากรายงานวิจัยที่พึงพิจารณา เช่น การคัดเลือกกล้องโทรทัศน์วงจรปิดที่จะนำมาใช้มักพบปัญหาเรื่องงบประมาณซึ่งต้องขอรับการสนับสนุนจากภาคเอกชน ทำให้ได้กล้องโทรทัศน์วงจรปิดที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ต่ำถึงพอใช้เท่านั้น หรือข้อจำกัดด้านงบประมาณอีกประการหนึ่งคือ กล้องโทรทัศน์วงจรปิดส่วนหนึ่งมีความเสียหายจากการใช้งานและไม่ได้รับการซ่อมแซมบำรุงรักษาในเวลาได้ทันที นอกจากนี้มีประเด็นข้อเสนอแนะจากรายงานวิจัยที่น่าพิจารณาคือ การใช้กล้องโทรทัศน์วงจรปิดนั้นถือว่าการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลหรือไม่ และสามารถติดตั้งได้ในสถานที่ใด

สำหรับบทความ เรื่อง “การเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา ปี ค.ศ. ๒๐๑๒ ผลกระทบต่อโลกและประเทศไทย” ซึ่งได้สรุปผลการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาที่ผ่านพ้นไปเมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ และยังเป็นมุมมองไปข้างหน้าถึงความต่อเนื่องทางนโยบายของรัฐบาลสหรัฐอเมริกาที่มีต่อภูมิภาคเอเชียและประเทศไทย สำหรับการสานความสัมพันธ์กับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อดึงอาเซียนออกมาจากความสัมพันธ์กับประเทศจีน ส่วนคอลัมน์เฟื่องพินิจคิดตามโลกก็มีการติดตามสถานการณ์ในต่างประเทศเช่นกันในประเด็นการเลือกตั้งประธานาธิบดีเกาหลีใต้ และคอลัมน์ปิดท้ายวิจัย ได้มีการสรุปผลการประชุมสุดยอดผู้นำเอเชีย-ยุโรป เมื่อวันที่ ๕ - ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ด้วยเช่นกัน

เอกสารข่าวสารฯ ฉบับนี้เป็นฉบับสุดท้ายของปี ๒๕๕๕ ซึ่งกองบรรณาธิการเอกสารข่าวสารฯ จะได้พยายามปรับปรุงเนื้อหาสาระของเอกสารข่าวสารฯ ให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้นในปี ๒๕๕๖ ต่อไป

สารบัญ

หน้า

งานวิจัยและพัฒนา

- เรื่อง การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
โดย ชฎากาญจน์ เจริญรบ และคณะ
เรียบเรียงโดย จันทมร สีหาบุญลี ๑
- เรื่อง โครงการสำรวจทัศนคติและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศกลุ่มตลาดคุณภาพ :
กรณีศึกษากลุ่มแต่งงาน ฮันนีมูน และฉลองครบรอบแต่งงาน
โดย ภูมิ มุลศิลป์ และคณะ ๖
เรียบเรียงโดย วิมลรักษ์ ศานติธรรม
- เรื่อง ประสิทธิภาพของกล้องโทรทรรศน์วงจรมปิดในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม
โดย อุนิษา เลิศโตมรสกุล และคณะ ๑๒
เรียบเรียงโดย ลิขิตกร กระแสร์สุนทร

บทความที่น่าสนใจ

- เรื่อง การเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา ปี ค.ศ. ๒๐๑๒ ผลกระทบต่อโลกและประเทศไทย ๑๘
ปริยวรรณ สุวรรณสุนย์
- เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเป็นประชาคมอาเซียน : กรณีการเคลื่อนย้ายทุน ๒๓
ฐาภกร จุลินทร

รอบโลกวิจัย

- วิจัยเส้นผมสำเร็จรักษาโรคอัลไซเมอร์ ๖๒
ปิยะวรรณ ปานโต

รอบรู้นอกสภา

- การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ความมั่นคงด้านอาหารจากชุมชนสู่ระดับชาติ ๖๕
อัญชลี จวงจันทร์

เฟื่องพินิจคิดตามโลก

- ประธานาธิบดีหญิงคนแรกของเกาหลีใต้ ??? ๗๕
ฐาภกร จุลินทร

ปิดท้ายวิจัย

- สุดยอดผู้นำเอเชีย-ยุโรป ๗๖
จันทมร สีหาบุญลี

การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

วิจัยโดย...ชฎากาญจน์ เจริญรบ และคณะ

เรียบเรียงโดย...จันทมร สีหาบุญลี

การพัฒนาประเทศในปัจจุบัน องค์กรภาครัฐและภาคเอกชนได้ให้ความสำคัญในการนำภูมิปัญญาและศักยภาพท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนา โดยเฉพาะการพัฒนาขีดความสามารถของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ยืนหยัดด้วยตนเอง ที่ผ่านมามากฝ่ายทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของวิสาหกิจชุมชนว่ามีหลายมิติ เพื่อลดปัญหาของวิสาหกิจชุมชนและให้มีแนวทางในการทำงานที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้กำหนดให้มีพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ขึ้น เพื่อรองรับการให้การสนับสนุนการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน และใช้เป็นกรอบทิศทางในการทำงานที่มีความชัดเจนมากขึ้น

การจะพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้สามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพมีความต่อเนื่อง มีศักยภาพช่วยสร้างงานและรายได้แก่ประชาชนในท้องถิ่น จำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนมุมมองของคนในชุมชนให้เข้าใจว่าทุนที่ชุมชนมีอยู่อันได้แก่ ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต วัตถุดิบ ฯลฯ สามารถนำมาเพิ่มมูลค่าได้ โดยต้องมีความรู้ ความเข้าใจในองค์ความรู้ต่าง ๆ ในการทำธุรกิจ ตั้งแต่เทคนิคการผลิต การบริหารจัดการ รวมถึงการตลาดอย่างแท้จริง จึงควรนำแนวความคิดพื้นฐานและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนา เนื่องจากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจชุมชนต่างก็มีความทับซ้อนกันอยู่ทั้งในปรัชญาและแนวคิดพื้นฐาน กลุ่มเป้าหมายและกระบวนการที่จะนำไปสู่กิจกรรมผลิตและผลลัพธ์ในระดับของกลุ่มเป้าหมายเดียวกันซึ่งได้แก่ บุคคล/ครัวเรือน กลุ่มองค์กร เครือข่ายและชุมชน เพื่อไปสู่จุดหมายสุดท้ายเดียวกันซึ่งก็คือ เศรษฐกิจฐานรากเข้มแข็ง และชุมชนพึ่งตนเองได้ ดังนั้น การนำแนวเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนจะช่วยให้เกิดการพัฒนาที่เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อศึกษารูปแบบการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
๒. เพื่อพัฒนาวิสาหกิจชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

วิธีการศึกษาวิจัย

คณะผู้วิจัย ได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยแบบผสมผสานทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยดำเนินการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หลักปรัชญาของแนวเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แนวทางการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และจัดให้มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มในการนำแนวเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ การจัดการปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาของกลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการสังเคราะห์เนื้อหา (Synthesis Analysis) และหาค่าสถิติพื้นฐาน (Mean Standard Deviation) ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถาม

โดยพื้นที่การปกครองของอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ แบ่งออกเป็น ๒ เทศบาล ๔ องค์การบริหารส่วนตำบลและผู้เกี่ยวข้องคือ เจ้าหน้าที่เกษตร ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า กลุ่มแม่บ้านคลองพระราม กลุ่มแม่บ้านคลองสวน กลุ่มแม่บ้านคลองยายหลี่ กลุ่มคู่สร้างคู่สม กลุ่มแม่บ้านคลองสวนพัฒนา กลุ่มพัฒนาอาชีพบ้านนาเกลือหมู่ ๒ ซึ่งคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กลุ่มละ ๓ คน รวมทั้งสิ้น ๒๑ คน

ผลการวิจัย

๑. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หลักปรัชญาของแนวเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า

๑.๑ สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเห็นความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการนำมาใช้ในวิสาหกิจชุมชน การนำแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในกระบวนการเพื่อตอบสนองความต้องการดังกล่าว จะช่วยให้วิสาหกิจชุมชนมีประสิทธิภาพในทุกด้าน ทั้งการลดต้นทุนการผลิต การประกันความเสี่ยง ตลอดจนได้องค์ความรู้เพื่อพัฒนาวิสาหกิจชุมชนของตนให้เข้มแข็ง และสิ่งที่สำคัญนั้นการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินการกิจกรรมวิสาหกิจชุมชนจะส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณธรรมที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมพัฒนาอาชีพและความเป็นอยู่ให้พึ่งพาตนเองได้

๑.๒ การคัดเลือกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางที่ใช้ในการคัดเลือกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเข้าร่วมโครงการ เนื่องจากรากฐานเศรษฐกิจชุมชนแบบพึ่งตนเอง ส่วนใหญ่ไม่ได้จำกัดแต่เพียงการผลิตเพื่อกินเพื่อใช้ในครอบครัวหรือในชุมชนเท่านั้น แต่เป็นการจัดระบบระเบียบการผลิต การบริโภค การลงทุน การดำเนินการใหม่ ดังนั้น การคัดเลือกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจึงนำประเด็นของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการคัดเลือกเพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนต่อไป

๑.๓ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจะประสบความสำเร็จได้นั้น ต้องเริ่มดำเนินการแบบค่อยเป็นค่อยไป โดยเริ่มจากการประกอบอาชีพเพียงเพื่อให้เกิดผลผลิตที่สนองต่อความต้องการพื้นฐานของครอบครัวลดรายจ่ายในครอบครัวและระดับชุมชน

๑.๔ ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ประสบผลสำเร็จได้แก่ ความสามัคคีของสมาชิกที่ต้องการร่วมมือกัน สมาชิกต้องมีความซื่อสัตย์ในกรณีที่มีการกำหนดราคาสินค้าร่วมกัน โดยไม่มีสมาชิกคนใดขายต่ำกว่าราคาที่กำหนดไว้ นอกจากนี้การที่สมาชิกมีการเรียนรู้จากเครือข่ายจะช่วยให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งนอกจากจะทำให้เกิดเครือข่ายในการผลิต การจำหน่ายแล้วยังมีการถ่ายทอดเทคโนโลยีอีกด้วย

๒. กลุ่มวิสาหกิจชุมชน อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ มีผลการปฏิบัติตามตัวบ่งชี้ของแนวเศรษฐกิจพอเพียง จากผลการประเมินตามตัวชี้วัด พบว่า

๒.๑ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีกิจกรรมตามตัวชี้วัดน้อยที่สุด จำนวน ๕ รายการคือ ด้านการประหยัด ด้านการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการอนุรักษ์ และด้านเอื้ออารีต่อกัน โดยประเมินตัวชี้วัดที่ไม่มีการดำเนินการ ได้แก่ การลดรายจ่าย การประหยัด ส่วนตัวชี้วัดที่มีการดำเนินการเพียงรายการเดียวคือ ด้านการเรียนรู้ ชุมชนมีการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน ขาดรายการชุมชนมีการสืบทอดและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตัวชี้วัดด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน มีการดำเนินกิจกรรมในรายการชุมชนปลูกต้นไม้ร่มรื่นเป็นหมู่บ้านนาอยู่ ขาดกิจกรรมในรายการชุมชนใช้ชีวิตดีบอย่างยั่งยืนในการประกอบอาชีพ ตัวชี้วัดด้านเอื้ออารีต่อกัน ขาดในเรื่องชุมชนรู้จักสามัคคี มีเพียงกิจกรรมในรายการประเมินชุมชน มีการดูแลช่วยเหลือคนจน คนด้อยโอกาส และคนประสบปัญหา

๒.๒ รายการประเมินที่กลุ่มวิสาหกิจไม่ปรากฏมากที่สุดคือ รายการครัวเรือนมีการออมทรัพย์ และชุมชนปลูกต้นไม้ร่มรื่นเป็นหมู่บ้านนาอยู่มีเพียง ๔ กลุ่มเท่านั้นที่ผ่านรายการดังกล่าวคือ กลุ่มแม่บ้านคลองพระราม กลุ่มแม่บ้านคลองสวน กลุ่มแม่บ้านคลองยายหลี่ และกลุ่มคู่สร้างคู่สม

๓. รูปแบบการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ควรประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ เรียนรู้สู่การปฏิบัติระดับบุคคลเป็นความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่บุคคลควรต้องรู้ เข้าใจและสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง เหมาะสม ทั้งในฐานะสมาชิกในครัวเรือนที่ต้องปฏิบัติตามหลักของเศรษฐกิจพอเพียงและในฐานะสมาชิกของวิสาหกิจชุมชนที่จะต้องปฏิบัติตามวัตถุประสงค์และบทบาทหน้าที่ เพื่อเป็นพื้นฐานนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชน ซึ่งมีฐานะเป็นกลุ่ม/องค์กรที่เกิดจากการรวมตัวของสมาชิก โดยกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และเข้าใจสำหรับบุคคลดังกล่าว ได้แก่ เรียนรู้จากเอกสารและสื่อต่าง ๆ เรียนรู้จากการเข้ารับการฝึกอบรม การเข้าร่วมประชุมสัมมนา การสอบถามผู้รู้จากตัวอย่างความสำเร็จ จากเวทีประชาคมและการทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง เป็นต้น

ขั้นตอนที่ ๒ ขับเคลื่อนโดยกระบวนการกลุ่ม (วิสาหกิจชุมชน) โดยมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของวิสาหกิจชุมชน โดยยึดถือหรือปฏิบัติให้สอดคล้องตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกัน เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม

๔. ผลการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า

๔.๑ ประชาชนในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมากทุกรายการ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาในด้านคุณลักษณะ ในด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผลการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตน ความรู้เกี่ยวกับเงื่อนไข

ความรู้ เจื่อนใจคุณธรรม การนำหลักปรัชญาไปใช้ในด้านการทำงาน การนำหลักปรัชญาไปใช้ในการดำเนินชีวิต การพึ่งตนเอง เป็นขั้นตอนรอบคอบ ระมัดระวัง และมีความพอดี พอเหมาะ พอควร สมเหตุผล พร้อมกับการเปลี่ยนแปลง ส่วนการนำไปประยุกต์ใช้นั้น ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาในด้านคุณลักษณะ และความรู้เกี่ยวกับเจื่อนใจ อยู่ในระดับน้อย ส่วนการนำหลักปรัชญาไปใช้ในการพึ่งตนเอง เป็นขั้นตอน รอบคอบ ระมัดระวัง และมีความพอดี พอเหมาะ พอควร สมเหตุผล พร้อมกับการเปลี่ยนแปลง อยู่ในระดับปานกลาง

๔.๒ สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีความคิดเห็นต่อความสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวม และในประเด็นย่อย ๆ คือเชื่อว่าหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สร้างพลังมนุษย์และพัฒนาศักยภาพชุมชนให้เข้มแข็งเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศ ช่วยระดมความรับผิดชอบ ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กรต่าง ๆ ช่วยในการพัฒนาคน ให้พออยู่พอกิน อยู่ดี มีสุข ช่วยให้ผู้มีอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสันติสุข ไม่เอาัดเอาเปรียบ แบ่งปัน มีความเมตตา ช่วยให้ผู้มีอยู่ร่วมกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยไม่ทำลาย เห็นคุณค่าการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ช่วยให้ผู้มีอยู่อย่างมีรากฐานทางวัฒนธรรม ประเพณี ประวัติศาสตร์ ศิลปะเกี่ยวกับภูมิปัญญา ค่านิยมและเอกลักษณ์

เมื่อประมวลผลการวิจัยโดยรวมแล้ว พบว่า ประชาชนในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมากทุกรายการ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาในด้านคุณลักษณะ ในด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผลการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตน ความรู้เกี่ยวกับเจื่อนใจความรู้ เจื่อนใจคุณธรรม การนำหลักปรัชญาไปใช้ในการทำงาน การนำหลักปรัชญาไปใช้ในการดำเนินชีวิต การพึ่งตนเอง เป็นขั้นตอน รอบคอบ ระมัดระวัง และมีความพอดี พอเหมาะ พอควร สมเหตุผลพร้อมกับการเปลี่ยนแปลง ส่วนการนำไปประยุกต์ใช้นั้น ด้านความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาในด้านคุณลักษณะ และความรู้เกี่ยวกับเจื่อนใจอยู่ในระดับน้อย ส่วนการนำหลักปรัชญาไปใช้ในการพึ่งตนเอง เป็นขั้นตอน รอบคอบ ระมัดระวัง และมีความพอดี พอเหมาะ พอควร สมเหตุผล พร้อมกับการเปลี่ยนแปลง อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าการนำแนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการพัฒนาชุมชนนั้นยังมีเวลาในการดำเนินงานไม่มากเท่าที่ควร ประชาชนเพียงเริ่มเรียนรู้และเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง การนำไปใช้จึงยังไม่มากเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

๑.๑ การให้ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงแก่ประชาชนเพื่อนำไปใช้ได้นั้น ควรมีกระบวนการที่หลากหลายและสามารถเปลี่ยนแปลงเจตคติ และพฤติกรรมให้นำไปใช้ได้ หากมีการให้ข้อมูลเพียงความรู้เพียงอย่างเดียวอาจไม่สามารถส่งผลถึงการนำไปใช้ได้

๑.๒ ควรมีการประเมินผลตามตัวบ่งชี้เศรษฐกิจพอเพียงของวิสาหกิจชุมชนแล้วจัดกิจกรรมสะท้อนผลให้แก่กลุ่มวิสาหกิจได้ทราบผลการประเมินของตนเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงต่อไป

๑.๓ ชุมชนควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามัคคี และสร้างความเข้าใจและให้เห็นความสำคัญของความซื่อสัตย์ต่อกันเพราะเป็นเจื่อนใจสำคัญในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

๒. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัย

๒.๑ ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๒ ควรมีการศึกษารูปแบบการประเมินผลความสำเร็จของการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๓ ควรมีการทดลองนำรูปแบบการดำเนินการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำเสนอผลที่เป็นรูปธรรม

เอกสารอ้างอิง

ชฎากาญจน์ เจริญรบ และคณะ (๒๕๕๑). การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง.

รายงานการวิจัย. ทุนสนับสนุนเครือข่ายวิจัยภาคตะวันออก สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา : กรุงเทพมหานคร.

งานวิจัยและพัฒนา

โครงการสำรวจทัศนคติและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

กลุ่มตลาดคุณภาพ : กรณีศึกษากลุ่มแต่งงาน ฮันนีมูน

และฉลองครบรอบแต่งงาน

วิจัยโดย ภูมิ มุลศิลป์ และคณะ

เรียบเรียงโดย...วิมลรักษ์ ศานติธรรม

การท่องเที่ยวเป็นยุทธศาสตร์สำคัญของรัฐบาล ในการสร้างรายได้จำนวนมหาศาลเข้าสู่ระบบการคลังของประเทศ นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทยปี ๒๕๔๖-๒๕๕๒ รัฐบาลมุ่งส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจสร้างงานให้กับประชาชนและเพิ่มรายได้ให้กับประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั่วทุกภูมิภาคตามนโยบายรัฐบาล โดยมุ่งส่งเสริมและพัฒนาการดำเนินงานด้านการตลาดเชิงรุกการเพิ่มตลาดใหม่และตลาดเฉพาะกลุ่ม เพื่อเร่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวต่างประเทศที่มีคุณภาพเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยและกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวชาวไทยท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มมากขึ้นรวมทั้งกำหนด

จุดขายของประเทศไทย (Positioning Thailand) ให้มีความชัดเจน โดยได้รับความร่วมมือกับทุกฝ่ายทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศ

นอกจากนี้ รัฐบาลยังให้ความสำคัญเกี่ยวกับนโยบายการท่องเที่ยว โดยมีการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อให้สามารถตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์หรืออุปทานของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งฝ่ายรัฐบาลจะต้องรับผิดชอบด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวรวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวและฝ่ายเอกชนจะลงทุนด้านการบริการท่องเที่ยวในขณะเดียวกันก็พยายามสร้างบริการท่องเที่ยวใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นเพื่อบริการนักท่องเที่ยวให้ได้รับความสะดวกสบายและประทับใจยิ่งขึ้น ดังนั้น การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ต้องอาศัยทรัพยากรหลายอย่างทั้งกำลังคน กำลังเงินและระยะเวลา จึงต้องมีการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีแบบแผนที่ดีให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

เมื่อพิจารณาจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาประเทศไทย จะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวกลุ่มฮันนีมูน (Honey Moon หมายถึง ช่วงเวลาเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวของคู่สมรส) ฉลองแต่งงาน จัดเป็นนักท่องเที่ยวคุณภาพ เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีการใช้จ่ายสูงโดยส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่เดินทางมาจากเกาหลี ยุโรป แอฟริกาใต้ ซึ่งการฮันนีมูนถือเป็นประเพณีนิยมของประเทศต่าง ๆ เหล่านี้ โดยการฮันนีมูนเปรียบเสมือนสินสอดอีกรูปแบบหนึ่งทั้งนี้ในการจัดการเดินทางไปฮันนีมูนในต่างประเทศนิยมทำในกลุ่มผู้มีรายได้สูง โดยบางครั้งได้รวมการจัดพิธีแต่งงานเข้าไว้ด้วย จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันคู่หนุ่มสาวที่ชื่นชอบการเดินทางไปท่องเที่ยวฉลองแต่งงานต่างประเทศมีกระแสที่ได้รับความนิยมมากขึ้น ดังนั้น ลูกค้ายุคกลุ่มตลาดฮันนีมูนจัดได้ว่าเป็นกลุ่มเป้าหมายที่มีศักยภาพ ซึ่งสามารถส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวของประเทศไทยได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ ในกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปฮันนีมูนยังต่างประเทศนั้น ประเทศไทยถือเป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีความสนใจจากกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เลือกเดินทางมาแต่งงานหรือฮันนีมูนในประเทศไทย หากได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน โดยมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข่าวสารโฆษณาและชักจูงให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศมากขึ้น อีกทั้งยังมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้เพิ่มมากขึ้น

สำหรับแนวโน้มการเติบโตของกลุ่มฮันนีมูนมีแนวโน้มการขยายตัวสูงขึ้น โดยขณะนี้มีการเข้าร่วมงานส่งเสริมการขายตลาด Honeymoon & Travel ในหลายประเทศเช่นแอฟริกาใต้ (งาน Bridal Expo) เกาหลีใต้ (งาน Weddex: Wedding Exhibition) และฝรั่งเศส (งาน International Luxury Travel Mart) เป็นต้น นอกจากนี้ความนิยมในการจัดงานแล้วยังมีความนิยมในการฉลองครบรอบแต่งงานในต่างประเทศด้วย โดยการจัดงานฉลองครบรอบแต่งงานเป็นที่นิยมอย่างมากในยุโรปซึ่งกลุ่มบุตรหลานญาติมิตรและเพื่อนฝูงยินดีมอบแพ็คเกจฮันนีมูนและฉลองครบรอบแต่งงานในต่างประเทศ เป็นของขวัญให้แก่ผู้ครบรอบแต่งงาน นอกจากนี้ ประเทศไทยมีข้อได้เปรียบสำหรับการส่งเสริมการตลาดนักท่องเที่ยวกลุ่มฮันนีมูน เนื่องจากประเทศไทยมีผู้คนที่มีอิทธิพลไมตรี เป็นที่นิยมสำหรับนักท่องเที่ยวต่างประเทศรวมทั้งรูปแบบการเสนอขายรายการจัดงานแต่งงานและการฮันนีมูนมีความหลากหลาย เช่น การวิวาห์ใต้สมุทรซึ่งจัดเป็นประจำที่จังหวัดตรัง การจัดงานแต่งงานแบบล้านนาในภาคเหนือ เป็นต้น

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จึงได้กำหนดให้การขยายตลาดคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มรายได้สูง กลุ่มฮันนีมูน กลุ่มผู้สูงอายุ เป็นต้น ให้เป็นหนึ่งในกลยุทธ์การส่งเสริมตลาด นักท่องเที่ยว ต่างประเทศและจากสภาพการตลาดนักท่องเที่ยวกลุ่มฮันนีมูนในปัจจุบัน จะเห็นว่ามี การนำเสนอขายสินค้าท่องเที่ยวสำหรับตลาดกลุ่มฮันนีมูนเป็นจำนวนมาก ตามแหล่งท่องเที่ยวสำคัญในไทยจากกลุ่มภาคเอกชนและ ผู้ประกอบการต่าง ๆ แต่ในการดำเนินงานตลาดสำหรับกลุ่มฮันนีมูน ยังขาดข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการตลาดที่มีประสิทธิภาพหรือเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการรวบรวม ข้อมูลด้านทัศนคติและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่างประเทศ และด้านสินค้าท่องเที่ยวสำหรับกลุ่มฮันนีมูน ว่ามีความสอดคล้องเป็นไปได้ในทิศทางเดียวกันหรือไม่อันจะนำไปสู่การวางแผนการตลาดได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อให้ทราบถึงทัศนคติต่อสินค้าท่องเที่ยวสำหรับกลุ่มฮันนีมูน และพฤติกรรมของนัก ท่องเที่ยวชาวต่างประเทศกลุ่มฮันนีมูน แต่งงาน ครอบครัวยัง未婚 ที่เดินทางมายังประเทศไทย
๒. เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์ตลาดของธุรกิจที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวต่างประเทศกลุ่ม ฮันนีมูนของไทยในปัจจุบัน รวมถึงสินค้า/กิจกรรมต่าง ๆ ที่มีการเสนอขายในประเทศไทย
๓. เพื่อนำผลวิจัยที่ได้ไปใช้ในการจัดทำแผนการส่งเสริมการตลาด รวมทั้งการพัฒนาช่อง ทางการทำตลาดกลุ่มฮันนีมูน

วิธีการศึกษาวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เก็บรวบรวม ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชากร โดยใช้การวัดผลเพียงครั้งเดียว เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามเป็น เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกลุ่มตัวอย่างคือ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เพื่อฉลองแต่งงาน ฮันนีมูน และฉลองครอบครัวแต่งงาน โดยมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

๑. **ขอบเขตด้านประชากรที่ใช้ในการวิจัย** คือ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศกลุ่มตลาด คุณภาพเพศชาย-หญิงที่เดินทางเข้ามายังประเทศไทยโดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างใน ๔ ภูมิภาค และทำการ เก็บกลุ่มตัวอย่างใน ๔ จังหวัด ดังนี้ ภูเก็ต เชียงใหม่ กรุงเทพฯและชลบุรี จังหวัดละ ๒๐๐ ชุด จำนวน ๘๐๐ ชุด

๒. **ขอบเขตด้านพื้นที่วิจัย** พื้นที่ศึกษาวิจัย ๔ ภูมิภาคของประเทศไทย ประกอบด้วย ภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต ภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ ภาคกลาง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และภาค ตะวันออก ได้แก่ จังหวัดชลบุรี

๓. **ขอบเขตด้านระยะเวลาในการวิจัย** การศึกษาในครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการหาข้อมูลตั้งแต่ เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

๔. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** ในการศึกษาครั้งนี้ศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ที่มีต่อการเลือกใช้บริการการท่องเที่ยวของประเทศไทย และพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๑ มีอายุระหว่าง ๓๑ ถึง ๔๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๔๐ โดยเป็นนักท่องเที่ยวในทวีปยุโรป คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๘ มีอาชีพเป็นพนักงาน

บริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๖ มีรายได้เฉลี่ยต่อปี ๑๐,๐๐๐-๓๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๖ และมีระดับการศึกษาปริญญาตรีสูงสุด คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๖

ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยเพื่อฉลองครบรอบแต่งงาน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๓ รับรู้ข่าวสารการท่องเที่ยวของประเทศไทยจากสื่ออินเทอร์เน็ต Website คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๘ รูปแบบการฉลองแต่งงาน อันนิมูน และฉลองครบรอบแต่งงาน ที่เลือกซื้อ คือ คิดรูปแบบแต่งงานเอง คิดเป็นร้อยละ ๕๐ ทำการเลือกซื้อแพคเกจการฉลองแต่งงาน อันนิมูน และฉลองครบรอบแต่งงาน จากบริษัทนำเที่ยว/บริษัททัวร์คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๖ เดือนที่เลือกเดินทางมาท่องเที่ยว คือ ระหว่างเดือนตุลาคม-เดือนธันวาคม คิดเป็นร้อยละ ๕๐ เพื่อน คือ บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๑ เหตุผลที่เลือกมาจัดงานแต่งงาน อันนิมูน ครบรอบแต่งงาน ที่ประเทศไทย เพราะได้รับคำบอกเล่าจากเพื่อน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๔ ระยะเวลาในการท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง ๘-๑๔ วัน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๔ ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวแต่ละครั้ง ๑,๐๐๐-๓,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๔ ความสำเร็จของการท่องเที่ยวในประเทศไทยโดยเดินทางมาครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๖ สินค้าท่องเที่ยวของประเทศไทยที่ชื่นชอบมากที่สุด คือ อาหารไทย คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๓ กิจกรรมในการท่องเที่ยวที่ประทับใจมากที่สุด คือ การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๖ ในอนาคตนักท่องเที่ยวจะกลับมาท่องเที่ยวในประเทศไทยอีกแน่นอน คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๖ ปัญหาด้านที่ประสบในการท่องเที่ยวในประเทศไทยครั้งนี้ คือ การคมนาคม คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๑ โดยต้องการให้ประเทศไทยปรับปรุงและพัฒนาการท่องเที่ยวด้านความปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๕

ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีต่อการเลือกใช้บริการการท่องเที่ยวของประเทศไทยโดยรวมอยู่ในระดับความสำคัญมากโดยมีค่าเฉลี่ย ๓.๙๗

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีต่อการเลือกใช้บริการการท่องเที่ยวของประเทศไทยของนักท่องเที่ยวมากที่สุด คือ ด้านสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ในระดับความคิดเห็น “มากที่สุด” โดยมีค่าเฉลี่ย ๔.๓๗ รองลงมาคือ ด้านสถานที่พักอาศัยอยู่ในระดับความคิดเห็น “มาก” โดยมีค่าเฉลี่ย ๔.๑๓ ด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับความคิดเห็น “มาก” โดยมีค่าเฉลี่ย ๔.๐๗ ด้านร้านอาหารและภัตตาคารอยู่ในระดับความคิดเห็น “มาก” โดยมีค่าเฉลี่ย ๔.๐๕ ด้านบริการต่าง ๆ อยู่ในระดับความคิดเห็น “มาก” โดยมีค่าเฉลี่ย ๔.๐๑ ด้านราคาอยู่ในระดับความคิดเห็น “มาก” โดยมีค่าเฉลี่ย ๓.๙๓ ด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับความคิดเห็น “มาก” โดยมีค่าเฉลี่ย ๓.๗๕ ด้านสังคมและการเมืองอยู่ในระดับความคิดเห็น “มาก” โดยมีค่าเฉลี่ย ๓.๗๒ และระดับความคิดเห็น “น้อยที่สุด” คือ ด้านการคมนาคมอยู่ในระดับความคิดเห็น “มาก” โดยมีค่าเฉลี่ย ๓.๗๑

ข้อเสนอแนะ

๑. ด้านสถานที่ท่องเที่ยว

ควรมีแนวทางและมาตรการการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อให้การท่องเที่ยวสำหรับกลุ่มแต่งงาน อันนิมูน และฉลองครบรอบแต่งงาน เป็นการบริการและสวัสดิการทางสังคมแก่ประชาชนชาวไทยหรือเป็นวิธีหนึ่งของการคืนภาษีสู่ประชาชนโดยทำการฟื้นฟูเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญทุกเมือง โดยการวางแผนเป็นกลุ่มพื้นที่ที่มีความเชื่อมโยงกันทั้งในด้านโครงข่ายการขนส่ง ระยะทาง รูปแบบประเภทของแหล่ง

ท่องเที่ยว ตลอดจนองค์ประกอบอื่น ๆ ทางด้านขนาด และสภาพแวดล้อม ควรมีการวางระบบการพัฒนา ปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานเดียวกัน เช่น ความสวยงาม ความหลากหลายและกิจกรรมน่าสนใจ เป็นต้น

๒. ด้านราคา

เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ควรกำหนดระดับราคาของผู้บริโภคจะเกิดความพึงพอใจและยินดีที่จะจ่ายเพื่อใช้บริการด้านการท่องเที่ยว ด้วยเหตุนี้ การกำหนดราคาขายให้กับสินค้า และการบริการควรคำนึงถึงความคุ้มค่าและความคาดหวังที่ผู้บริโภคต้องการจะได้รับจากสินค้าและบริการนั้น ๆ

การลดราคาสินค้าของห้างร้านต่าง ๆ เพื่อเป็นแรงจูงใจสำหรับนักท่องเที่ยว สำหรับประเทศไทยในทางปฏิบัติแล้วยังมีข้อควรแก้ไข เพราะโดยปกติร้านค้าก็มีการลดราคาเป็นประจำตลอดทั้งปี แต่แต่ละร้านค้าชอบที่จะใช้กลยุทธ์การลดราคาสินค้าตามแผนการตลาดตนเอง ทั้งนี้พยายามหลีกเลี่ยงไม่นำกลยุทธ์นี้มาใช้ตรงกับวันของร้านค้าอื่น ๆ ด้วย

๓. ด้านความปลอดภัย

ปัจจุบันประเทศไทยมีข้อต้องแก้ไขหลายประการ เนื่องจากการเกิดภัยพิบัติบ่อยครั้ง อีกทั้งความไม่ปลอดภัยของทรัพย์สินและการเดินทางของนักท่องเที่ยว ดังนั้น รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการส่งเสริมให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน ทำการแก้ไขวิกฤติและการฟื้นฟู ตลอดจนการสร้างเชื่อมั่นใจตลอดการเดินทางและพำนักในประเทศไทย อีกทั้งทำการสร้างภาพลักษณ์ด้านบวกของประเทศอย่างต่อเนื่อง

๔. ด้านการคมนาคม

ทำการยกระดับคุณภาพของการท่องเที่ยว โดยการเผยแพร่ความรู้อย่างถูกต้องกับแหล่งท่องเที่ยว อีกทั้ง เผยแพร่เอกสารการท่องเที่ยวอย่างย่อ แผนที่ ใ้ตามสถานที่สำคัญ อาทิ สถานีรถไฟขนส่ง สนามบิน และสถานีบริการน้ำมัน โดยความสะดวกในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่จอดรถ และห้องน้ำสาธารณะ และสนับสนุนให้เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดสร้างห้องน้ำสาธารณะให้สวนสาธารณะหรือแหล่งท่องเที่ยวประจำจังหวัด

๕. ด้านสถานที่พักอาศัย

ผู้ประกอบการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรทำการสร้างเอกลักษณ์ที่แตกต่างจากคู่แข่ง ทั้งการจัดตกแต่งที่พักอาศัย การให้บริการพนักงาน และการสร้างความภักดีของลูกค้า ทั้งนี้ เมื่อลูกค้ามาใช้บริการแล้วเกิดความประทับใจก็จะกลับมาใช้บริการครั้งต่อไป

๖. ด้านสังคมและการเมือง

ควรร่วมกันพัฒนาและรักษาไว้ซึ่งคุณภาพและมาตรฐานของการท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพ กลุ่มแต่งงาน ฮันนีมูน และฉลองครบรอบแต่งงาน ด้วยการร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อส่งเสริมและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับประเทศในขณะทีภาวะการเมืองมีความผันผวน

๗. ด้านร้านอาหารและภัตตาคาร

การส่งเสริมการตลาด ทำให้นักท่องเที่ยวใช้จ่ายเงินมากขึ้น สำหรับร้านอาหารและภัตตาคารนั้น ควรสร้างองค์ประกอบที่สำคัญทั้งบรรยากาศของร้าน และความหลากหลายของอาหารที่สำคัญ ควรสร้างสินค้าหรืออาหารไทยเข้าสู่ตลาดนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมากที่สุด อาหารที่นักท่องเที่ยวชื่นชอบและเลือกรับประทาน อาทิ ผัดไท ต้มยำกุ้ง ผัดกระเพรา ส้มตำ เป็นต้น อีกทั้งควรมีการประชาสัมพันธ์และสื่อสารการตลาดที่ดี เพื่อสร้างการรับรู้เกี่ยวกับร้านอาหารไทย และอาหารไทยอย่างต่อเนื่อง

๘. ด้านการบริการต่าง ๆ

ควรมีเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการการบริการต่าง ๆ โดยการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การบริหารจัดการการท่องเที่ยว ในด้านพื้นที่ ภูมิภาค และจังหวัด โดยเพิ่มบทบาทการบริการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อความสะดวกต่อการใช้บริการ เช่น ธนาคาร โรงพยาบาล ห้างสรรพสินค้า เป็นต้น

๙. ด้านอื่น ๆ

การสร้างความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องโดยการสร้างฐานข้อมูลลูกค้า (Customer Database) และต้องปรับปรุงฐานข้อมูลโทรสารรายละเอียดของลูกค้าให้มากที่สุด สร้างความสัมพันธ์ที่ดีด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยผ่านการสื่อสาร อีเมลล์ การทำการตลาดในลักษณะนี้เป็นการทำการตลาดเฉพาะกลุ่มลูกค้าคุณภาพ โดยพัฒนาความต้องการของลูกค้าให้เหมาะสมกับความต้องการอย่างต่อเนื่อง สิ่งสำคัญควรเน้นการให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทั้งบุคลากรในประเทศและต่างประเทศ โดยการอบรม ผู้ทุกกลุ่มเยาวชน นักเรียน ผู้นำชุมชน ผู้บริหาร เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

ภูมิ มูลศิลป์ และคณะ. (๒๕๕๓). **โครงการสำรวจทัศนคติและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ**
กลุ่มตลาดคุณภาพ : กรณีศึกษากลุ่มแต่งงาน ฮันนีมูน และฉลองครบรอบแต่งงาน.
 รายงานวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

ประสิทธิภาพของกล้องโทรทัศน์วงจรปิดในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

วิจัยโดย อาจารย์ ดร.อุนิษา เลิศโตมรสกุล และคณะ

เรียบเรียงโดย ลีฐิสรา กระแสร์สุนทร

กล้องโทรทัศน์วงจรปิด (Closed-Circuit Television) เป็นวิทยาการและเทคโนโลยีประเภทหนึ่งที่ถูกนำมาใช้อย่างกว้างขวางในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยภายในอาคารหรือสำนักงานที่จำเป็นต้องการความปลอดภัยอย่างสูงหรือมีอันตรายอย่างมาก แต่ปัจจุบันกล้องโทรทัศน์วงจรปิดมิได้มีประโยชน์เพียงด้านดังกล่าวเท่านั้น แต่ยังสามารถใช้ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้อีกด้วย เนื่องจากกระบวนการยุติธรรมของไทยมุ่งเน้นการนำพยานหลักฐานมาพิสูจน์ความผิดของผู้ต้องหาหรือจำเลย โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือฝ่ายโจทก์จะเอาพยานหลักฐานมากล่าวหาผู้ต้องหาหรือจำเลย ส่วนผู้ต้องหาหรือจำเลยก็ต้องหาพยานหลักฐานมารับรองความบริสุทธิ์ของตน โดยศาลจะตัดสินไปตามน้ำหนักพยานของแต่ละฝ่าย ดังนั้น “พยานหลักฐาน” จึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการพิจารณาและพิพากษาของศาล ซึ่งภาพจากกล้องโทรทัศน์วงจรปิดก็ถือเป็นพยานหลักฐานที่สำคัญประเภทหนึ่ง

ปัจจุบันภาครัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยหลายแห่งได้เร่งดำเนินการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดให้ครอบคลุมพื้นที่มากขึ้น โดยหวังว่าจะสามารถป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ข้อมูลเรื่องดังกล่าวจากต่างประเทศพบว่าการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดมิได้หมายความว่าจะทำให้บริเวณนั้นมีความปลอดภัยเพิ่มมากขึ้นเสมอไป เพราะต้องขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอื่นหลายประการ เช่น สภาพทางเศรษฐกิจ และลักษณะสังคม รวมถึงคุณสมบัติของกล้องโทรทัศน์วงจรปิดที่นำมาติดตั้งในชุมชนหรือสถานทีนั้น ๆ มีความสามารถในการจับภาพ และมีตำแหน่งในการติดตั้งที่เหมาะสมหรือไม่ ฯลฯ รวมถึงการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดนั้นบางกรณีอาจส่งผลต่อปัญหาการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลหากมีการนำภาพบุคคลในอิริยาบถที่ไม่เหมาะสมไปเผยแพร่ในที่สาธารณะ เป็นต้น ดังนั้นประเทศไทยจึงควรมีการศึกษาอย่างจริงจังถึงประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของกล้องโทรทัศน์วงจรปิดที่ได้มีการติดตั้งไปแล้วในพื้นที่สาธารณะโดยภาครัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มิฉะนั้นแล้วการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดจะเป็นการสูญเสียงบประมาณ หรือแม้กระทั่งละเมิดสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่จำเป็น

วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV)
๒. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้กล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) เพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม
๓. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) ให้สามารถป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีการศึกษาวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ประกอบด้วย การค้นคว้าเชิงเอกสาร การเก็บข้อมูลจากสถานีตำรวจนครบาล จำนวน ๑๐ แห่ง และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เชี่ยวชาญ พนักงานสอบสวน ผู้พิพากษา และพนักงานอัยการ ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับพยานหลักฐานที่ได้จากกล้องโทรทัศน์วงจรปิด โดยกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการต่อยอดจากกลุ่มตัวอย่างหนึ่งไปยังกลุ่มตัวอย่างอื่นเรื่อย ๆ ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์เช่นเดียวกัน (Snowball Sampling) จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่ออธิบายประสิทธิภาพของกล้องโทรทัศน์วงจรปิดในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

สำหรับขั้นตอนการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

๑. การค้นคว้าเชิงเอกสาร

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องในเชิงลึก ได้แก่ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม สาเหตุการกระทำผิด การยอมรับพยานหลักฐาน โดยเฉพาะการนำภาพจากกล้องโทรทัศน์วงจรปิดมาเป็นพยานหลักฐานประกอบการพิจารณาคดี การนำกล้องโทรทัศน์วงจรปิดมาใช้งานในต่างประเทศ การคุ้มครองสิทธิของประชาชนหากมีการบันทึกและการเผยแพร่ภาพที่ไม่เหมาะสม ประสิทธิภาพของกล้องโทรทัศน์วงจรปิดในด้านชนิดของกล้อง เลนส์จับภาพ ความคมชัด แนวทางการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิด เช่น จุดที่สามารถจับภาพได้มาก และความครอบคลุมผู้ที่เดินทางเข้ามาในสถานที่นั้น ๆ ศึกษาการใช้งานกล้องโทรทัศน์วงจรปิดโดยศึกษาจากข้อมูลของสถานีตำรวจในเขตกรุงเทพมหานคร รวมถึงการสืบค้นข้อมูลคดีอาชญากรรมสำคัญ ๆ ภายในประเทศที่มีการใช้ภาพจากกล้องโทรทัศน์วงจรปิดประกอบเป็นพยานหลักฐานในคดี

๒. การสัมภาษณ์เชิงลึก

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๔ กลุ่ม ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ๒ คน นักวิชาการ ๑ คน พนักงานสอบสวน ๑ คน พนักงานอัยการ ๒ คน และผู้พิพากษา ๒ คน โดยแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัยสร้างขึ้นจากการสนทนากลุ่มนักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านอาชญาวิทยา และวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีทางอาชญาวิทยา

๓. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาทำการวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปเกี่ยวกับประสิทธิภาพ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนากล้องโทรทัศน์วงจรปิดในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

๑. ประสิทธิภาพในการใช้กล้องโทรทัศน์วงจรปิดเพื่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม จากการศึกษาพบประเด็นสำคัญ ๕ ประการ ดังนี้

- **การติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดเพื่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของสถานีตำรวจ** พบว่า มีการติดตั้งทั้งภายในสถานีตำรวจและพื้นที่สาธารณะ โดยจุดที่ติดตั้งนั้นจะเน้นที่จุดเสี่ยงกับจุดที่สามารถมองเห็นผู้คนเข้าออกในบริเวณนั้นได้ เช่น ภายในสถานีตำรวจ ได้แก่ บริเวณห้องซัง ทางเข้าออกของสถานีตำรวจ ส่วนพื้นที่สาธารณะ ได้แก่ สี่แยกจุดตัด ในด้านของจำนวนกล้องโทรทัศน์วงจรปิดที่ติดตั้งไว้แล้ว นั้นพบว่ามีความไม่มากนักเมื่อเทียบกับพื้นที่ในความรับผิดชอบกำกับดูแลของสถานีตำรวจ อีกทั้งยังพบปัญหาหากกล้องโทรทัศน์วงจรปิดที่ติดตั้งในพื้นที่สาธารณะส่วนใหญ่ชำรุดข้องและใช้การไม่ได้

- **คุณสมบัติของกล้องโทรทัศน์วงจรปิด** การคัดเลือกกล้องโทรทัศน์วงจรปิดที่จะนำมาใช้ มักพบปัญหาเรื่องงบประมาณซึ่งต้องขอรับการสนับสนุนจากภาคเอกชน จึงไม่สามารถกำหนดคุณสมบัติของกล้องวงจรปิดได้อย่างชัดเจนทำให้ได้กล้องโทรทัศน์วงจรปิดที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ต่ำถึงพอใช้เท่านั้น

- **ลักษณะการใช้งานกล้องโทรทัศน์วงจรปิด** เป็นลักษณะการใช้งานแบบให้ภาพจากกล้องโทรทัศน์วงจรปิดทุกตัวไปรวมศูนย์ที่สถานีตำรวจ ซึ่งมีเจ้าหน้าที่ประจำอยู่แต่เจ้าหน้าที่ดังกล่าวไม่สามารถเฝ้าดูหน้าจอได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง เนื่องจากมีการกิจประจำอื่นที่ต้องปฏิบัติเป็นหลักอยู่แล้ว

- **การดูแลและบำรุงรักษาระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิด** สถานีตำรวจไม่มีงบประมาณในเรื่องดังกล่าว ต้องอาศัยการสนับสนุนจากภาคเอกชนหรือตัวเจ้าหน้าที่เอง ดังนั้นจึงทำให้กล้องโทรทัศน์วงจรปิดส่วนใหญ่เสียหายและไม่ได้รับการซ่อมแซมบำรุงรักษา

- **ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้งานกล้องโทรทัศน์วงจรปิด** ในบางคดีภาพจากกล้องโทรทัศน์วงจรปิดสามารถช่วยเจ้าหน้าที่ตำรวจในการติดตามจับกุมคนร้ายได้อย่างรวดเร็ว แต่ก็มีจำนวนไม่มากและถือว่าเป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้นที่ช่วยในการติดตามจับกุมคนร้ายได้ ซึ่งในทางปฏิบัติแล้วต้องอาศัยปัจจัยอื่นร่วมด้วยจึงจะสำเร็จจุล่งลงได้

และจากผลการศึกษากับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำภาพจากกล้องโทรทัศน์วงจรปิดไปใช้เป็นพยานหลักฐานในคดี พบว่า ๑) การขอภาพจากกล้องโทรทัศน์วงจรปิดหากเป็นของหน่วยงานเอกชน เจ้าหน้าที่ตำรวจจะประสานงานโดยตรงเพื่อขอภาพจากเอกชนนั้น ๆ ได้เลย แต่หากเป็นกรณีภาพจากกล้องโทรทัศน์วงจรปิดของกรุงเทพมหานครเจ้าหน้าที่จะต้องดำเนินการตามกฎหมายที่กรุงเทพมหานครได้กำหนดไว้ ๒) คุณภาพของภาพที่ได้จากกล้องโทรทัศน์วงจรปิด ปัจจุบันมีการนำกล้องโทรทัศน์วงจรปิดมาใช้งาน ๒ แบบ คือแบบติดตั้งตายตัว และแบบหมุนปรับทิศทาง ซึ่งกล้องแบบหลังนี้มักถูกนำมาใช้เพื่องานจราจรมากกว่า จึงไม่

สามารถใช้ประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้มากนัก เนื่องจากการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดในจุดที่สูงมากทำให้ไม่สามารถระบุตัวบุคคลได้อย่างชัดเจน เป็นเพียงสามารถอธิบายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้เท่านั้น ๓) การยอมรับภาพจากกล้องโทรทัศน์วงจรปิดมาเป็นพยานหลักฐานการพิจารณาในชั้นตำรวจ สามารถนำภาพที่ได้จากกล้องโทรทัศน์วงจรปิดมาใช้เป็นหลักฐานประกอบในคดีได้ แต่มักพบปัญหาเรื่องความคมชัดของภาพซึ่งไม่สามารถบอกได้ว่าผู้ขึ้นเป็นใคร อีกทั้งยังต้องมีพยานหลักฐานอื่น ๆ ประกอบด้วยการพิจารณาในชั้นอัยการภาพจากกล้องโทรทัศน์วงจรปิดถือว่าเป็นพยานวัตถุซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ได้ว่าจะให้จำเลยรับผิดชอบหรือไม่ แต่ต้องคำนึงถึงเรื่องของการจัดเก็บที่ต้องมีความรัดกุม อีกทั้งต้องคำนึงถึงความคมชัดของภาพ และต้องมีการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วว่าเป็นภาพที่แท้จริงไม่มีการปลอมแปลง ในชั้นศาลภาพจากกล้องโทรทัศน์วงจรปิดถือได้ว่าเป็นพยานหลักฐานชั้นหนึ่งโดยยึดหลักเกณฑ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งภาพที่ได้มาจะต้องได้มาโดยชอบ และเป็นภาพที่ผ่านการพิสูจน์แล้วว่าเป็นภาพแท้จริงไม่ได้ถูกดัดแปลง รวมถึงแสดงให้เห็นถึงการกระทำของผู้กระทำอย่างชัดเจน

๒. ปัญหาและอุปสรรคในการใช้กล้องโทรทัศน์วงจรปิดเพื่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม จากการศึกษาพบว่า

- **ค่าใช้จ่าย** ในการติดตั้งและบำรุงรักษากล้องโทรทัศน์วงจรปิดนั้นเป็นจำนวนที่สูงมาก ซึ่งทางสถานีตำรวจไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในส่วนนี้ ทำให้ต้องอาศัยภาคเอกชนในการสนับสนุนจึงไม่สามารถดำเนินการได้อย่างทั่วถึง

- **เจ้าหน้าที่ที่ดูแลรับผิดชอบ** ในทางเทคนิคผู้ใช้และผู้ดูแลรักษากล้องโทรทัศน์วงจรปิดต้องผ่านการฝึกฝนอบรมมาเป็นอย่างดี แต่จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ที่ได้รับคำแนะนำเพียงการใช้งานเบื้องต้นหรือบางครั้งไม่ได้รับการอบรมใด ๆ เลย จึงทำให้ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากกล้องโทรทัศน์วงจรปิดได้อย่างเต็มที่

- **ภาพที่ได้จากกล้องโทรทัศน์วงจรปิด** สามารถอธิบายได้เพียงลักษณะ ท่าทาง การแต่งกาย คร่าว ๆ และพฤติการณ์ของผู้กระทำความผิด แต่ไม่สามารถมองเห็นใบหน้าหรือทะเบียนยานพาหนะได้อย่างชัดเจน จึงต้องอาศัยพยานแวดล้อมอื่น ๆ ประกอบจึงจะสามารถดำเนินการได้อย่างสำเร็จ

๓. แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิดให้สามารถป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากการศึกษาพบว่า

- ควรสนับสนุนให้มีการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดเพิ่มขึ้น เพราะภาพที่ได้จากกล้องโทรทัศน์วงจรปิดเสมือนเป็นพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่มีความชัดเจนและแน่นอน ซึ่งแตกต่างจากพยานบุคคลซึ่งมีโอกาสเปลี่ยนแปลงได้ง่าย

- ควรมีการกำหนดมาตรฐานกลางขั้นต่ำสำหรับคุณสมบัติของกล้องโทรทัศน์วงจรปิดที่จะนำมาใช้งานในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

- ควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดที่ชัดเจนว่าจะดำเนินการเพื่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมมิใช่เพื่อการจราจร อีกทั้งผู้วางแผนหรือผู้ดำเนินการจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในพื้นที่เพื่อให้อาจสามารถสร้างสรรค์หรือจัดหา

องค์ประกอบอื่น ๆ ที่จะทำให้การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมโดยใช้กล้องโทรทัศน์วงจรปิดประสบความสำเร็จ

- ควรมีการประสานความร่วมมืออย่างเป็นทางการระหว่างสำนักงานตำรวจแห่งชาติและกรุงเทพมหานคร ซึ่งปัจจุบันกรุงเทพมหานครมีโครงการที่จะติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดให้ทั่วทั้งกรุงเทพฯ อันจะทำให้ปัญหาเกี่ยวกับจำนวนกล้องโทรทัศน์วงจรปิดและการบำรุงรักษาหมดไป รวมถึงต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดที่จะดำเนินการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิด โดยจุดที่จะติดตั้งนั้นต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ของรูปแบบและการกระจายตัวของอาชญากรรม อีกทั้งต้องแสวงหาความร่วมมือจากภาคเอกชนในการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดเพิ่มเติมในจุดที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะด้วย

- ควรมีการจัดตั้งศูนย์เฉพาะกิจที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการใช้กล้องโทรทัศน์วงจรปิดเพื่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมขึ้น โดยภาครัฐต้องมีกฎหมายรองรับเพื่อให้ศูนย์ที่จะจัดตั้งขึ้นนี้สามารถดำเนินการตามภารกิจได้ รวมถึงต้องจัดหางบประมาณในการบริหารจัดการ และต้องมีการคัดเลือกผู้ที่จะมาปฏิบัติหน้าที่ควบคุมดูแลกล้องโทรทัศน์วงจรปิดตลอด ๒๔ ชั่วโมง ซึ่งต้องการผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ความชำนาญทั้งในด้านเทคโนโลยีและการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ตลอดจนต้องรับผิดชอบต่อภารกิจนี้เพียงภารกิจเดียว มิฉะนั้นแล้วการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมก็จะไม่ได้ผล

- ควรสร้างผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบภาพจากกล้องโทรทัศน์วงจรปิดเพิ่มขึ้น และต้องจัดตั้งเป็นองค์กรนักวิชาชีพที่มีความเชี่ยวชาญอย่างแท้จริงที่สามารถวิเคราะห์ให้คำแนะนำว่าจะต้องติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดที่จุดไหน ตำแหน่งใด และต้องใช้กล้องโทรทัศน์วงจรปิดแบบไหน มีการเก็บรวบรวมและตรวจสอบพยานหลักฐานจากกล้องโทรทัศน์วงจรปิด รวมถึงมีการวิเคราะห์สถิติทางอาชญากรรมร่วมด้วย

- ควรมีการกำหนดอย่างชัดเจนว่ากล้องโทรทัศน์วงจรปิดนั้นเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลหรือไม่ สามารถติดตั้งได้ในสถานที่ใด ซึ่งต้องดำเนินการจัดทำประมวลแนวทางปฏิบัติการใช้กล้องโทรทัศน์วงจรปิดโดยออกเป็นพระราชบัญญัติเพื่อให้สามารถบังคับใช้ได้โดยทั่วไป

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรมีการศึกษาผลกระทบต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกิดจากการใช้กล้องโทรทัศน์วงจรปิด โดยการทดลองนำกล้องโทรทัศน์วงจรปิดไปติดตั้งและเปรียบเทียบกับพื้นที่ที่ไม่มีการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดแล้วศึกษาว่าสถิติอาชญากรรมมีการเพิ่มขึ้นหรือลดลงแตกต่างกันหรือไม่

๒. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับกล้องโทรทัศน์วงจรปิดในกรุงเทพมหานคร ว่ามีจำนวนกล้องโทรทัศน์วงจรปิดจำนวนเท่าใด ใช้ระบบใด ติดตั้งอยู่ที่ใดบ้าง เพื่อนำมาเป็นฐานข้อมูลและเพื่อใช้ในการวางแผนในการรวมสัญญาณกล้องโทรทัศน์วงจรปิดระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในอนาคต

๓. ควรมีการศึกษาความเป็นไปได้ในการแสวงหาความร่วมมือกับเอกชน รวมถึงให้ทางภาคประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม โดยทำการศึกษาสภาพพื้นที่และประชากร ความพร้อมในการดูแลรักษา กล้องโทรทัศน์วงจรปิดในพื้นที่ของตนเอง การศึกษาความเหมาะสมของเทคโนโลยีที่นำไปใช้และศึกษาสภาพทางกายภาพที่ติดตั้งกล้องมีความเหมาะสมหรือไม่

๔. ศึกษาเพื่อจัดทำแผนการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิด ซึ่งประกอบด้วย การสำรวจพื้นที่เสี่ยงหรือพื้นที่อันตรายหรือพื้นที่เฝ้าระวัง แผนการติดตั้งมุมกล้อง/จำนวนกล้อง/คุณภาพกล้อง การประสานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากภายนอก การจัดหาแหล่งทุน การประชาสัมพันธ์ในลักษณะการป้องกันและอาสาสมัครชุมชนในการช่วยกันดูแล

เอกสารอ้างอิง

อุนิษา เลิศโตมรสกุล และคณะ. (๒๕๕๓). **ประสิทธิภาพของกล้องโทรทัศน์วงจรปิดในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม**. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานกิจการยุติธรรม.

บทความที่น่าสนใจ

การเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา ค.ศ. ๒๐๑๒

ผลกระทบต่อโลกและประเทศไทย

เรียบเรียงโดย...ปริยวราภรณ์ สุวรรณสุนย์

ประเทศสหรัฐอเมริกา ถือว่าเป็นประเทศมหาอำนาจที่ยิ่งใหญ่ของโลก ดังนั้น การเลือกตั้งประธานาธิบดีที่เกิดขึ้นใน ค.ศ. ๒๐๑๒ จึงเป็นที่จับตามองของคนทั่วโลก เพราะไม่ว่าใครที่จะได้รับเลือกให้เข้าดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี นโยบายการบริหารประเทศย่อมส่งผลกระทบต่อความเป็นไปในโลกอย่างแน่นอน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การค้า สังคม การบริหารหรือความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ก่อนที่จะทำความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเลือกตั้งของประเทศสหรัฐอเมริกานั้น ควรมีความรู้เกี่ยวกับพรรคการเมืองในประเทศสหรัฐอเมริกาเสียก่อน ซึ่งพรรคการเมืองในประเทศสหรัฐอเมริกานั้นมีหลายพรรค แต่มี ๒ พรรคการเมืองที่เป็นพรรคใหญ่ และมีการแข่งขันทางการเมืองมายาวนาน ได้แก่ พรรคเดโมแครต (Democrat Party) และพรรคริพับลิกัน (Republican Party) ทั้งนี้ ทั้ง ๒ พรรคจะมีอุดมการณ์ที่แตกต่างอย่างชัดเจนคือ อุดมการณ์เสรีนิยมเป็นของพรรคเดโมแครต และอุดมการณ์อนุรักษนิยมเป็นของพรรคริพับลิกัน

ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกามีวาระในการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี สามารถอยู่ในตำแหน่งได้ไม่เกิน ๒ วาระ การพ้นจากตำแหน่งก่อนหมดวาระจะเกิดขึ้นได้เพียง ๓ กรณี เท่านั้นคือ เสียชีวิต ลาออก และถูกสภาถอดถอนจากตำแหน่ง โดยวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร (Impeachment) ซึ่งการพ้นจากตำแหน่งก่อนกำหนดไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใด รองประธานาธิบดีจะเข้ารับตำแหน่งสืบทอดทันที คุณสมบัติของผู้ที่จะสมัครรับเลือกตั้งประธานาธิบดีนั้น รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้จะต้องเป็นชาวอเมริกันโดยกำเนิด อายุไม่ต่ำกว่า ๓๕ ปี อาศัยอยู่ในสหรัฐอเมริกาติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๑๔ ปี ประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกานั้นจะมาจากเลือกตั้งโดยอ้อมผ่านทางคณะผู้เลือกตั้ง (Electoral College) ภายใต้ระบบนี้ แต่ละมลรัฐจะได้รับการแบ่งสรรให้มีอำนาจคะแนนเสียงโหวต (Electoral Vote) ที่แตกต่างกันตามจำนวนประชากร โดยจะเท่ากับจำนวนที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภารวมกับอีกเสียงพิเศษในเขต District of Columbia หรือกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. เมืองหลวงของสหรัฐอเมริกา ดังนี้ จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๔๓๕ เสียง จำนวนสมาชิกวุฒิสภา ๑๐๐ เสียง และเขตพิเศษคือ District of Columbia อีก ๓ เสียง รวมทั้งสิ้น ๕๓๘ เสียง

โดยในการเลือกตั้งประธานาธิบดีนั้น ประชาชนเป็นผู้ที่เลือกผู้เลือกตั้ง (Electoral College) ซึ่งผู้เลือกตั้งนี้จะไปเลือกประธานาธิบดีอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งประชาชนจะเป็นผู้เลือกพรรค พรรคไหนได้คะแนนมาก ชุดตัวแทนพรรคนั้นก็ได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะผู้เลือกตั้งทั้งชุด โดยใช้ระบบที่เรียกว่า Winner Takes all หรือระบบกินรวบ ซึ่งเป็นระบบที่เมื่อผู้สมัครมีคะแนนเสียง Popular Vote เหนือกว่าในรัฐใดรัฐหนึ่ง จะได้คะแนนเสียงคณะผู้เลือกตั้งในรัฐนั้นไปทั้งหมด จากนั้นคณะผู้เลือกตั้ง (Elector) ก็จะประชุมที่เมืองหลวงของแต่ละมลรัฐ เพื่อเลือกตั้งประธานาธิบดีและรองประธานาธิบดี ขณะเดียวกันคะแนนเสียงคณะผู้เลือกตั้งในแต่ละรัฐก็ไม่เท่ากัน ทำให้ความสำคัญของชัยชนะแต่ละมลรัฐแตกต่างกันไป ส่งผลให้ผู้ที่ได้คะแนนเสียงดีกว่าในรัฐใหญ่ ๆ มีโอกาสได้รับชัยชนะมากกว่า หากพรรคใดได้รับเสียงจากคณะผู้เลือกตั้งมากกว่ากึ่งหนึ่งของคณะผู้เลือกตั้งทั้งหมด (๒๗๐ เสียง) ผู้สมัครประธานาธิบดีจากพรรคนั้นจะได้รับเลือกให้เป็นประธานาธิบดีคนต่อไป

สำหรับการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา มี ๕ ขั้นตอนคือ

๑. ขั้นตอนการหยั่งเสียงการเลือกตัวแทนพรรคหรือการเลือกตั้งขั้นต้น (Primary Election และ Caucus) เป็นการแข่งขันกันเองในแต่ละพรรคของผู้สมัครหลายคน ซึ่งแต่ละคนจะต้องหาเสียงสนับสนุนจากพรรค เพื่อให้ได้รับเลือกเป็นตัวแทนเพียงหนึ่งเดียวของพรรคเข้าชิงตำแหน่งประธานาธิบดีในการเลือกตั้งทั่วไป ซึ่งจะจัดขึ้นในเดือนพฤศจิกายนทุก ๆ ๔ ปี ในขั้นตอนนี้แต่ละรัฐจะเลือกใช้วิธีการเลือกตั้งแบบหนึ่งแบบใดจากการหยั่งเสียง ๒ แบบ ซึ่งได้แก่ Primary Election และ Caucus โดยในแต่ละรัฐจะมีวิธีการแตกต่างกันไป โดยการเลือกตั้งแบบ Primary Election จะทำได้โดยรัฐจะใช้วิธีการหย่อนบัตร ส่วน Caucus นั้นไม่มีการหย่อนบัตร แต่จะเป็นการเรียกสมาชิกมาประชุมกลุ่มย่อย ๆ และยกมือว่าจะสนับสนุนใคร เป็นการออกเสียงทำกันอย่างเปิดเผยด้วยการยกมือ

๒. การคัดเลือกผู้สมัครจากการประชุมใหญ่ของพรรค (National Party Convention) ผู้แทนรัฐจะเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอชื่อผู้สมัครชิงตำแหน่งประธานาธิบดี โดยจำนวนของผู้แทนรัฐจะคำนวณจากสูตรที่แต่ละพรรคกำหนดขึ้น ซึ่งผู้ที่ได้รับเลือกเป็นผู้สมัครชิงตำแหน่งประธานาธิบดีในนามพรรคจะต้องได้เสียงสนับสนุนจากผู้แทนพรรคไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่ง

๓. ประชาชนออกเสียงเลือกตั้งทั่วไปหรือที่เรียกว่าป๊อปปูล่าโหวต (General or Popular Election) โดยขั้นตอนนี้พรรคการเมืองแต่ละพรรคจะเหลือผู้สมัครเข้าชิงตำแหน่งประธานาธิบดีเพียง ๑ คน จึงเป็นช่วงเวลาเริ่มการเลือกตั้งทั่วไป โดยผู้สมัครเข้าชิงตำแหน่งประธานาธิบดีของแต่ละพรรคจะรณรงค์หาเสียงทั่วประเทศเพื่อให้ได้เสียงสนับสนุนจากผู้มีสิทธิออกเสียงทั่วประเทศ เพื่อให้ได้เสียงสนับสนุนจากผู้มีสิทธิออกเสียงและเมื่อถึงเดือนพฤศจิกายน (วันอังคารหลังจากวันจันทร์แรกของเดือน) เป็นช่วงเวลาที่ประชาชนออกเสียงในการเลือกตั้งทั่วไป โดยประชาชนไม่ได้เป็นผู้ออกเสียงเลือกตั้งประธานาธิบดีโดยตรง ซึ่งประชาชนจะออกเสียงเลือกกลุ่มคนกลุ่มหนึ่งที่เรียกว่า Elector ในการนี้ผู้เลือกตั้งเหล่านี้จะเป็นส่วนหนึ่งของการเลือกตั้งประธานาธิบดีในนามพรรค (Electoral College) และจะลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครที่เป็นตัวเลือกของแต่ละรัฐตามกติกาที่ว่า ผู้ชนะได้ไปทั้งหมด (Winner takes all) ซึ่งหมายความว่า ผู้สมัครที่ได้รับคะแนนเสียงส่วนมากจากประชาชนในมลรัฐก็ได้คะแนนจากคณะผู้เลือกตั้งไปทั้งหมด ดังนั้น มลรัฐที่มีจำนวนคณะผู้เลือกตั้งมาก ๆ ก็จะเป็นเป้าหมายสำคัญของผู้สมัคร เช่น มลรัฐแคลิฟอร์เนียมีจำนวนคณะผู้เลือกตั้ง ๕๕ คน เท็กซัสมี ๓๔ คน นิวยอร์กมี ๓๑ คน ฟลอริดามี ๒๗ คน เป็นต้น

๔. วันเลือกตั้งคณะผู้เลือกตั้ง (Delegate) การคัดเลือกผู้แทนพรรคหรือ Delegate ที่จะเข้าไปออกเสียงเลือกผู้สมัคร ซึ่งตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาในนามพรรค (Electoral College) มีขั้นตอนและกฎเกณฑ์แตกต่างกันไป รวมถึงจำนวนผู้แทนในแต่ละรัฐ ซึ่งจำนวนผู้เข้าร่วมการประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคในรัฐหนึ่ง ๆ ไม่เท่ากัน

๕. ขั้นตอนการเลือกตั้งประธานาธิบดี (Electoral College) ถือเป็นการแข่งขันระหว่างตัวแทนของแต่ละพรรค ผู้ที่ชนะจะได้เป็นประธานาธิบดี โดยมี Running Mate ที่ผู้ชนะได้เลือกไว้เป็นรองประธานาธิบดี ทั้งนี้ ผู้ชนะจะต้องได้รับเสียงสนับสนุนจากพรรคไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่ง ในระบบการเลือกตั้งแบบ Electoral College แต่ละรัฐจะมีตัวแทน (Elector) จำนวนเท่ากับจำนวนผู้แทนในสภาองเกรส (Congress) คือทั้งสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ตัวแทนหรือ Elector แต่ละคนจะมีคะแนนเสียง ๑ เสียง รวมทั้งหมด ๕๓๘ เสียง ซึ่งการเลือกตั้งจะเริ่มในเดือนธันวาคมหลังจากการเลือกตั้งทั่วไป และจะนับคะแนนไปจนถึงวันที่ ๖ มกราคมปีถัดไป หากผู้สมัครเข้าชิงตำแหน่งประธานาธิบดีคนใดได้คะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่ง (๒๗๐ เสียง) ถือว่าชนะการเลือกตั้ง

เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ถือเป็นวันสำคัญทางประวัติศาสตร์การเมืองสหรัฐอเมริกาอีกครั้งหนึ่งที่มีการเลือกตั้งตำแหน่งประธานาธิบดีครั้งที่ ๕๗ โดยเป็นการแข่งขันเพื่อชิงตำแหน่งประธานาธิบดีระหว่างนายบารัค โอบามา (Barack Obama) จากพรรคเดโมแครต และนายมิตต์ รอมนีย์ (Mitt Romney) จากพรรคริพับลิกัน และผลการเลือกตั้งได้ออกมาแล้วคือ นายบารัค โอบามา ได้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีเป็นสมัยที่ ๒ ด้วยคะแนน ๓๓๒-๒๐๖ อย่างไม่เป็นทางการ โดยการรับตำแหน่งของประธานาธิบดีคนใหม่จะรับตำแหน่งในวันที่ ๒๐ มกราคมของปีถัดไปเพื่อเข้ารับพิธีสาบานตน โดยประธานาธิบดีคนเก่าจะอยู่ในตำแหน่งจนถึงเที่ยงวันของวันที่ ๒๐ มกราคม

ในการนี้ จึงสามารถวิเคราะห์ได้ว่า เมื่อนายบารัค โอบามา จากพรรคเดโมแครต ได้เข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีแล้วจะเกิดผลกระทบต่อโลกและประเทศไทยอย่างไรบ้าง ทั้งนี้ ต้องเข้าใจในหลักการด้านนโยบายของพรรคเดโมแครตว่า เป็นลักษณะเสรีนิยมหรือเรียกว่า สายพิราบ ดังนั้น ไม่ว่าจะดำเนินนโยบายทั้งในหรือต่างประเทศนั้น นโยบายจะมีลักษณะที่เอื้อต่อชนชั้นล่างและมีความยืดหยุ่นสูง ผลจากการที่นายบารัค โอบามา เข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีสมัยที่ ๒ จะมีนโยบายที่ส่งผลกระทบได้ ดังนี้

๑. ผลกระทบต่อโลก แม้ว่าโอบามาจะชนะการเลือกตั้ง แต่ยังคงดำเนินนโยบายในลักษณะที่สานต่อจากการดำเนินมา ๔ ปีที่แล้ว ซึ่งการดำเนินนโยบายต่างประเทศของโอบามาที่ผ่านมา นั้น เมื่อวิเคราะห์แล้วพบว่า ยังไม่ประสบความสำเร็จมากนัก ทั้งเรื่องการปฏิสัมพันธ์กับโลกมุสลิม ปัญหาการก่อการร้าย ปัญหาอิหร่าน การสร้างความสัมพันธ์กับประเทศจีนและรัสเซีย การแก้ไขปัญหานิวเคลียร์ที่เกาหลีเหนือ การกอบกู้วิกฤติเศรษฐกิจโลกและแก้ปัญหาโลกร้อน ซึ่งคาดการณ์ว่าในอีก ๔ ปีข้างหน้า โอบามา ยังคงจะดำเนินนโยบายต่างประเทศในรูปแบบเดิม เพื่อให้เดินหน้าต่อและสามารถดำเนินการให้เป็นรูปธรรมได้ โดยมีความพยายามที่จะผูกพันกับชาติในเอเชียมากขึ้น ด้วยการครองความเป็นเจ้า แต่ในขณะนี้จีนได้กลายเป็นคู่แข่งของสหรัฐอเมริกาในภูมิภาคแถบนี้ เพราะฉะนั้นยุทธศาสตร์สำคัญของอเมริกาคือการสกัดกั้นการขยายอิทธิพลของจีน โดยการใช้อยุทธศาสตร์ Hub and Spoke โดยสหรัฐอเมริกาจะพยายามเข้ามามีบทบาทในภูมิภาคเอเชียให้สหรัฐอเมริกาเป็นศูนย์กลางของระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในภูมิภาค สำหรับยุทธศาสตร์การสกัดกั้นการขยายอิทธิพลของจีนหรือยุทธศาสตร์การปิดล้อมจีนนั้น สหรัฐอเมริกาจำเป็นต้องสานความสัมพันธ์กับ

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน เพื่อทำการดึงอาเซียนออกมาจากความสัมพันธ์กับประเทศจีน ดังจะเห็นได้ว่า ในช่วง ๓ ปีที่ผ่านมา สหรัฐอเมริกาได้เข้ามามีปฏิสัมพันธ์กับอาเซียนมากขึ้น ทั้งที่ในอดีตนั้น สหรัฐอเมริกาไม่เคยให้ความสำคัญกับอาเซียน ไม่เคยมีการเข้าร่วมประชุมสุดยอดอาเซียน แต่ในสมัยโอบามา ได้มีการประชุมสุดยอดกับอาเซียนมาแล้ว ๓ ครั้ง โดยสหรัฐอเมริกาได้เข้ามาเป็นสมาชิก EAS (East Asia Summit) แล้ว ซึ่งเป็นกรอบอาเซียน+8 (กลุ่มอาเซียน จีน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น อินเดีย ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ สหรัฐอเมริกา และรัสเซีย) และสหรัฐอเมริกาได้เข้ามามีบทบาทในการสร้างความขัดแย้งในทะเลจีนใต้ ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่สหรัฐอเมริกาต้องการให้จีนและอาเซียน และประเทศสมาชิกในอาเซียนด้วยตนเองทะเลาะกัน เพื่อเป็นจุดอ่อนและส่งเสริมในการสร้างความเข้มแข็งของสหรัฐอเมริกาเองในภูมิภาคนี้ โดยการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนที่กรุงพนมเปญ ประเทศกัมพูชา เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ อาเซียนไม่สามารถออกแถลงการณ์ร่วมกันได้ซึ่งเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ ๔๕ ปีของอาเซียน เพราะเกิดความขัดแย้งกันด้วยประเด็นทะเลจีนใต้ เพราะทั้งสหรัฐอเมริกาและจีนต่างพยายามที่จะให้เกิดความขัดแย้งในภูมิภาคอาเซียนเพียงเพื่อไม่ต้องการให้อาเซียนเกิดการรวมกลุ่มและพัฒนาไปสู่การเป็นประชาคมที่แข็งแกร่งและมีอำนาจต่อรองในเวทีระหว่างประเทศได้

ส่วนความสัมพันธ์กับประเทศอื่น เช่น รัสเซีย เกาหลีเหนือ อิหร่าน ประเทศมุสลิมนั้น เนื่องจากนโยบายของพรรคเดโมแครตเป็นแบบสายพิราบ ดังนั้น การดำเนินนโยบายในอีก ๔ ปีข้างหน้าของกลุ่มประเทศเหล่านี้จะเน้นการสร้างความสัมพันธ์แบบทวิภาคีด้วยการเจรจาทางการทูตให้มากขึ้น รวมถึงการถอนกำลังทหารจากประเทศอัฟกานิสถานภายใน พ.ศ. ๒๕๕๗ ทั้งนี้ เป็นเพราะเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๔ โอบามา บินลาเดน (Osama Bin Laden) ได้ถูกสังหารลงเท่ากับว่าศัตรูหมายเลขหนึ่งของสหรัฐอเมริกาได้หมดลงไป รวมถึงในช่วง ๔ ปีที่ผ่านมาสหรัฐอเมริกาไม่มีการก่อวินาศกรรมครั้งใหญ่ในประเทศ ซึ่งส่งผลให้ในสายตาชาวอเมริกันเห็นว่านโยบายการต่อต้านการก่อการร้ายประสบความสำเร็จ และทำให้อเมริกาปลอดภัยจากการก่อการร้าย

๒. ผลกระทบต่อประเทศไทย ด้วยสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจถดถอยที่สหรัฐอเมริกาได้เผชิญอย่างต่อเนื่อง จนเกิดเป็นความเสี่ยงต่อการเกิดหน้าผาทางการคลัง (Fiscal Cliff) ซึ่งเป็นสถานการณ์หวั่นไหวหวัต่อทางเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา เนื่องจากเป็นช่วงที่จะมีเหตุการณ์สำคัญ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางการคลังของสหรัฐอเมริกา โดยเกิดจากเหตุการณ์ที่สำคัญ ๒ เหตุการณ์ ได้แก่ การสิ้นสุดของมาตรการลดหย่อนภาษีหลาย ๆ มาตรการ และการเริ่มต้นของมาตรการการปรับลดงบประมาณของภาครัฐ ซึ่งอาจทำให้ภาพรวมทางเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาดถถอยในช่วงครึ่งปีแรกของ พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้ และเนื่องจากสหรัฐอเมริกาคือเป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญลำดับต้น ๆ กับประเทศไทย ซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อไทยไปด้วย ดังนั้น ภายหลังจากการเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีสมัยที่ ๒ ของโอบามา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและสหรัฐอเมริกานั้น ทางสหรัฐอเมริกาต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อม นโยบายทางเศรษฐกิจ รวมถึงความเสี่ยงจากปัญหาการเมืองระหว่างประเทศ (Geopolitical Risks) ด้วย จากการที่สหรัฐอเมริกาได้มีความพยายามสร้างบทบาทในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจเขตการค้าเสรี (FTA) ด้วยแนวทาง TPP (Trans - Pacific Partnership) คือ ความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก โดยที่อเมริกาจะเป็นศูนย์กลางของ TPP โดยในขณะนี้ มี ๔ ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้เข้าร่วมแล้ว ได้แก่ เวียดนาม มาเลเซีย บรูไน และสิงคโปร์ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อประเทศไทยโดยตรงว่าจะเข้าร่วมในข้อตกลงเขตการค้าเสรี

TPP หรือไม่ เนื่องจากยุทธศาสตร์ TPP นี้ สมาชิกที่เข้าร่วมต้องยอมรับในข้อตกลงที่มีความเข้มข้นสูงกว่าระดับ FTA ทั่วไป เช่น การเปิดแรงงานเสรี สิ่งแวดล้อม ทรัพย์สินทางปัญญา และการจัดซื้อ จัดจ้างภาครัฐบาล ซึ่งเอื้อประโยชน์ต่อประเทศพัฒนาแล้วค่อนข้างมาก โดยในสถานการณ์เช่นนี้จะทำให้ไทยอยู่ในสถานะที่หนึ่งที่ลำบาก เพราะต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ไทยและจีนด้วยเช่นกัน เนื่องจากทั้งสหรัฐอเมริกา และจีนต่างต้องการให้ไทยเป็นประเทศพันธมิตรลำดับต้น ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยทั้ง ๒ ประเทศมุ่งให้ไทยเป็นประตูสู่อเซียน และยังต้องการให้ไทยเป็นประเทศที่คานอำนาจต่อกันอีกด้วย ดังเช่นเหตุการณ์ที่สหรัฐอเมริกาขอเข้าสนามบินอู่ตะเภา แต่ไทยก็ต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์กับจีนด้วยเช่นกัน โดยในที่สุดไทยจำเป็นต้องยกเลิกโครงการดังกล่าวไป เพื่อต้องการรักษาความสัมพันธ์ทั้งสหรัฐอเมริกาและจีนเอาไว้ ดังนั้น ในอีก ๔ ปีข้างหน้า การดำเนินนโยบายต่างประเทศของบารัค โอบามา ยังจะดำเนินการสานต่อในนโยบายที่ได้เคยทำไว้แล้วในอดีต ผลกระทบที่ไทยจะได้รับคงไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก เพราะที่ผ่านมาความสัมพันธ์ไทยและสหรัฐอเมริกาเป็นไปด้วยดีมาตลอด แต่ทั้งนี้เมื่อไทยได้เข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างเต็มตัวแล้วก็อาจจะส่งให้ไทยได้มีอำนาจต่อรองมากขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ข่าวสด. (๒๕๕๕). **ศึกชิงบัลลังก์พญาอินทรีย์ โอบามา vs โรมนีย์**. [ออนไลน์]. วันที่ค้นข้อมูล ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕. เข้าถึงได้จาก www.khaosod.co.th/view_newsonline.php?newsid=TVRNMU1UazJO2mNST=&sectionid.
- ถนนม พิศายากร. (๒๕๕๕). **รายงานพิเศษ : เปรียบเทียบนโยบายโอบามาและโรมนีย์**. [ออนไลน์]. วันที่ค้นข้อมูล ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕. เข้าถึงได้จาก www.thainews.prd.go.th/centerweb/NEWS/NewsDetail?NT01_NewID=WNFOR5S113.
- ประภัสสร เทพชาตรี. (๒๕๕๕). **การเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา ปี ๒๐๑๒**. [ออนไลน์]. วันที่ค้นข้อมูล ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕. เข้าถึงได้จาก <http://www.ryt9.com/S/tpd/1379011>.
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (๒๕๕๕). **ศึกเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐฯ ปี ๒๐๑๒**. [ออนไลน์]. วันที่ค้นข้อมูล ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕. เข้าถึงได้จาก www.thanonline.com/index.php?option=com_content&view=article&id=151984.
- สโรภาญจน์ เปี่ยมพงษ์สานต์. (๒๕๕๕). **ระบบ Fiscal Cliff**. [ออนไลน์]. วันที่ค้นข้อมูล ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕. เข้าถึงได้จาก http://www.manager.co.th/mutualfund/view_News.aspx?NewsID=9550000106019.

บทความที่น่าสนใจ

กฎหมายที่เกี่ยวกับการเป็นประชาคมอาเซียน : กรณีการเคลื่อนย้ายทุน

โดย...ฐาภกร จุลินทร

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ซึ่งเป็นเสาหลักส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียน มีคุณลักษณะที่สำคัญ ๔ หัวข้อ คือ (a) การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว (b) การเป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง (c) การเป็นภูมิภาคที่มีพัฒนาการทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน และ (d) การเป็นภูมิภาคที่บูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก ทั้งนี้ ในส่วนของการเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว (Single Market and Production Base) มุ่งองค์ประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่ง คือ การเคลื่อนย้ายการค้าบริการที่เสรีหรือการเคลื่อนย้ายการลงทุนที่เสรี โดยข้อตกลงที่สำคัญคือ พิมพ์เขียวเพื่อเร่งรัดการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจ (ASEAN Economic Community Blueprint) ได้มีการกำหนดให้มีการลดข้อจำกัดต่อผู้ให้บริการของอาเซียนในการให้บริการ และการเข้ามาจัดตั้งกิจการด้านบริการในประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นตามเงื่อนไขกฎเกณฑ์ของประเทศนั้น ๆ หรือการสนับสนุนให้มีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศพร้อมทั้งการลงทุนระหว่างกันในอาเซียน เพื่อสนับสนุนและการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มอาเซียน สำหรับบทความนี้จะกำหนดให้การเคลื่อนย้ายการค้าบริการที่เสรี (Free flow of services) และการเคลื่อนย้ายการลงทุนที่เสรี (Free flow of investment) อยู่ในความหมายของ “การเคลื่อนย้ายทุน” ที่มีความหมายถึง “การลงทุนหรือการถือหุ้นของกิจการในประเทศไทยที่มาจากต่างชาติ” เพื่อความเหมาะสมของการนำเสนอประเด็น

กฎหมายที่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายทุนระหว่างประเทศที่มีความเชื่อมโยงกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนใน พ.ศ. ๒๕๕๘ สำหรับส่วนที่เป็นข้อจำกัดของการเข้าสู่ตลาด (Limitations to market access) เช่น การจำกัดการถือหุ้นของคนต่างด้าว เป็นต้น หรือข้อจำกัดในการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (Limitations to national treatment) เช่น การอุดหนุนให้แก่คนในชาติมากกว่าคนต่างชาติ เป็นต้น อย่างไรก็ตามมีได้หมายความว่า จะต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายตามรายชื่อกฎหมายที่นำเสนอในบทความนี้ แต่ทว่าการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายขึ้นอยู่กับข้อตกลงระหว่างประเทศ นอกจากนี้ข้อจำกัดของการนำเสนอบทความนี้ อีกประการหนึ่ง คือ คำที่ใช้ในบทความนี้คือ “ต่างด้าว” “ต่างชาติ” และ “ต่างประเทศ” ให้ถือว่ามีความหมายในบริบทเดียวกัน และลำดับหัวข้อของบทความ มีดังนี้

(๑) ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบทบาทของธุรกิจต่างด้าวและคนต่างด้าวที่มีต่อระบบเศรษฐกิจไทยก่อนการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนใน พ.ศ. ๒๕๕๘

(๒) การเปิดเสรีด้านการลงทุนและการเปิดเสรีด้านการค้าบริการที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายทุน

(๓) บทบาทการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในประวัติศาสตร์ไทย

(๔) พัฒนาการของกฎหมายที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

(๕) กฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

(๖) กฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

(๗) กฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในประเด็นทรัพย์สินทางปัญญา/ การเข้าถึงทรัพยากร และประเด็นการขนส่ง

(๘) บทสรุปและบทวิเคราะห์

๑. ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบทบาทการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวที่มีต่อระบบเศรษฐกิจไทยก่อนการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนใน พ.ศ. ๒๕๕๘

เป้าหมายสำคัญของการจัดตั้งประชาคมอาเซียน คือ การยกระดับความร่วมมือจากเดิมที่อยู่ในปริณทลของเขตการค้าเสรี (Free Trade Area : FTA) ที่มุ่งไปที่การค้าเสรีภายในภูมิภาคโดยปรับลดหรือยกเลิกภาษีศุลกากรพร้อมกับลดอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษี (เช่น การจำกัดโควตาการนำเข้า เป็นต้น) แต่การจัดตั้งประชาคมอาเซียนอยู่ในรูปแบบของความเป็นตลาดร่วม (Common Market) ที่ขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่สูงกว่าเขตการค้าเสรีในรูปแบบของตลาดและฐานการผลิตเดียว จึงกำหนดให้ขยายความร่วมมือทั้งในส่วนของการเปิดเสรีด้านการค้าบริการ การเคลื่อนย้ายทุน และการเคลื่อนย้ายของเงินทุน อย่างไรก็ตามมีกระแสความคิดที่แสดงถึงความกังวลต่อผลกระทบทางเศรษฐกิจที่อาจเกิดจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนใน พ.ศ. ๒๕๕๘ เช่น บทความเรื่อง บทวิเคราะห์ : ผลกระทบของประชาคมอาเซียนต่อธุรกิจไทยและกลยุทธ์ในการตั้งรับ (ตอนที่ ๑) ของรองศาสตราจารย์ จุฑา เทียนไทย ในหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ฉบับวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๕ ที่ระบุว่า “...การเปิดเสรีมากเกินไปนอกจากจะทำให้ฐานะของประเทศเกิดความเสี่ยง ฯลฯ มิฉะนั้นแล้ววันข้างหน้าคนไทยจะไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง ธุรกิจก็เป็นธุรกิจของต่างชาติที่เข้ามามีบทบาททำให้ธุรกิจท้องถิ่นที่มีมาแต่ช้านานสูญหายไปหมด ...” เป็นต้น ทั้งนี้ เมื่อตรวจสอบกระแสความคิดดังกล่าวแล้ว จึงอาจกล่าวได้ว่า มีกระแสความคิดที่เป็นมาคาดอันไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงใน ๒ ประการ ดังนี้

มาตรการประการที่ ๑ คือ การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอาจเป็นผลให้คนต่างด้าวหรือนิติบุคคลต่าง
 ด้าวถือครองที่ดินในประเทศไทย ซึ่งโดยข้อเท็จจริงแล้วกฎบัตรสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 (Charter of The Association of Southeast Asian Nations) หรือพิมพ์เขียวการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจ
 อาเซียน (ASEAN Economic Community Blueprint) ไม่ได้กำหนดให้มีข้อตกลงสำหรับการถือครองที่ดิน
 ของประชาชนในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนที่สามารถเป็นผู้ถือสิทธิ์ในที่ดินของอีกประเทศหนึ่งที่อยู่ในกลุ่ม
 ประเทศสมาชิกอาเซียน ยิ่งไปกว่านั้นการถือครองที่ดินของคนต่างด้าวเป็นเรื่องที่สามารถดำเนินการได้ตั้งแต่
 สมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ (พ.ศ. ๒๓๙๔-๒๔๑๑) ที่มีพระบรมราชโองการ
 ประกาศกำหนดที่ให้ขาย ให้ ให้เช่า แก่คนนอกประเทศ ตามประกาศ ณ วันพฤหัสบดีขึ้นสองค่ำ เดือนเจ็ด
 ปีมะโรง รัชชัตวรรษศก ศักราช ๑๒๑๘ (พ.ศ. ๒๓๙๙) ซึ่งเป็นกฎหมายสำหรับการขายที่ดินต่อชาวต่างชาติได้
 ตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ แนวทางดังกล่าวได้ปรากฏตามบทบัญญัติของกฎหมายอีกหลายฉบับใน
 เวลาต่อมา เช่น ประมวลกฎหมายที่ดิน ที่ประกาศใช้เมื่อปี ๒๔๙๗ หรือพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.
 ๒๕๒๐ ฯลฯ โดยที่คนต่างด้าวหรือนิติบุคคลต่างด้าวดังกล่าวไม่จำเป็นต้องถือสัญชาติหรือจดทะเบียนเป็น
 นิติบุคคลของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนก็สามารถถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทยได้
 อยู่แล้ว ด้วยวัตถุประสงค์สำหรับการประกอบธุรกิจหรือวัตถุประสงค์อื่น รวมทั้งการได้กรรมสิทธิ์ที่ดินจากสิทธิ
 ของบุคคลในการรับมรดก ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด สำหรับรายละเอียดอยู่ใน
 ตารางที่ ๑ ดังนี้

ตารางที่ ๑

กฎหมายหรือระเบียบที่อนุญาตให้คนต่างด้าวหรือนิติบุคคลต่างด้าวถือกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์

ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญ
ประมวลกฎหมายที่ดิน	<p>มาตรา ๘๖ คนต่างด้าวจะได้มาซึ่งที่ดินก็ได้โดยอาศัยบทสนธิสัญญาซึ่งบัญญัติให้มีกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ได้ และอยู่ในบังคับบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ด้วย ภายใต้บังคับมาตรา ๘๔ คนต่างด้าวดังกล่าวจะได้มาซึ่งที่ดินเพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัย ประกอบกิจการในทางพาณิชย์กรรม อุตสาหกรรม เกษตรกรรม การสุสาน การกุศล สาธารณะ หรือการศาสนา ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขและวิธีการซึ่งกำหนดโดยกฎกระทรวงและต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี</p> <p>มาตรา ๘๖ ทวิ บทบัญญัติว่าด้วยคนต่างด้าวจะได้มาซึ่งที่ดินโดยอาศัยบทสนธิสัญญาตามมาตรา ๘๖ วรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับกับคนต่างด้าวซึ่งได้นำเงินมาลงทุน ตามจำนวนที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่าสี่สิบล้านบาท โดยให้ได้มาซึ่งที่ดิน เพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยได้ไม่เกินหนึ่งไร่ และต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี การได้มาซึ่งที่ดินของคนต่างด้าวตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยในกฎกระทรวงอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) ประเภทของธุรกิจที่คนต่างด้าวลงทุนซึ่งต้องเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ หรือเป็นกิจการที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ประกาศให้เป็นกิจการที่สามารถขอรับการส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนได้</p> <p>(๒) ระยะเวลาการดำรงการลงทุนต้องไม่น้อยกว่าสามปี</p> <p>(๓) บริเวณที่ดินที่อนุญาตให้คนต่างด้าวได้มาต้องอยู่ภายในเขตกรุงเทพมหานคร เขตเมืองพัทยา เขตเทศบาล หรืออยู่ภายในบริเวณที่กำหนดเป็นเขตที่อยู่อาศัยตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง</p> <p>มาตรา ๘๗ นิติบุคคลดังต่อไปนี้ให้มีสิทธิในที่ดินได้เสมือนกับคนต่างด้าว</p> <p>(๑) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่มีหุ้นอันเป็นทุนจดทะเบียน ถือโดยคนต่างด้าวเกินกว่าร้อยละสี่สิบเก้าของทุนจดทะเบียน หรือผู้ถือหุ้นเป็นคนต่างด้าวเกินกว่ากึ่งจำนวนผู้ถือหุ้น แล้วแต่กรณี</p> <p>เพื่อประโยชน์แห่งหมวดนี้บริษัทจำกัดได้ออกใบหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือ ให้ถือว่าใบหุ้นนั้นคนต่างด้าวเป็นผู้ถือ</p> <p>(๒) ห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือห้างหุ้นส่วนสามัญที่จดทะเบียนแล้ว ที่มีคนต่างด้าวลงทุน มีมูลค่าเกินกว่าร้อยละสี่สิบเก้าของทุนทั้งหมด หรือผู้ถือหุ้นส่วนเป็นคนต่างด้าวเกินกว่ากึ่งจำนวนของผู้ถือหุ้นส่วน แล้วแต่กรณี</p> <p>(๓) สมาคมรวมทั้งสหกรณ์ที่มีสมาชิกเป็นคนต่างด้าวเกินกว่ากึ่งจำนวน หรือดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์คนต่างด้าวโดยเฉพาะ หรือเป็นส่วนใหญ่</p> <p>(๔) มูลนิธิที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์คนต่างด้าวโดยเฉพาะ หรือเป็นส่วนใหญ่</p>

ตารางที่ ๑ (ต่อ)

กฎหมายหรือระเบียบที่อนุญาตให้คนต่างด้าวหรือนิติบุคคลต่างด้าวถือกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์

ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญ
พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๒๐	<p>มาตรา ๒๗ ผู้ได้รับการส่งเสริมจะได้รับอนุญาตให้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินเพื่อประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามจำนวนที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร แม้ว่าจะเกินกำหนดที่จะพึงมีได้ตามกฎหมายอื่น</p> <p>ในกรณีที่ผู้ได้รับการส่งเสริมซึ่งเป็นคนต่างด้าวตามประมวลกฎหมายที่ดินเล็กกิจการที่ได้รับการส่งเสริมหรือโอนกิจการนั้นให้แก่ผู้อื่น ผู้ได้รับการส่งเสริมต้องจำหน่ายที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ถือกรรมสิทธิ์ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่เลิกหรือโอนกิจการ มิฉะนั้นให้อธิบดีกรมที่ดินมีอำนาจจำหน่ายที่ดินนั้นตามประมวลกฎหมายที่ดิน</p>
พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒	<p>มาตรา ๔๔ ผู้ประกอบอุตสาหกรรมและผู้ประกอบพาณิชยกรรม อาจได้รับอนุญาตให้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินในนิคมอุตสาหกรรมหรือในเขตประกอบการเสรีแล้วแต่กรณี เพื่อประกอบกิจการได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่คณะกรรมการเห็นสมควรแม้ว่าจะเกินกำหนดที่จะพึงมีได้ตามกฎหมายอื่น</p> <p>ในกรณีที่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมหรือผู้ประกอบพาณิชยกรรม ซึ่งเป็นคนต่างด้าวเล็กกิจการหรือโอนกิจการให้แก่ผู้อื่น ผู้ประกอบอุตสาหกรรมหรือผู้ประกอบพาณิชยกรรม ต้องจำหน่ายที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ถือกรรมสิทธิ์และส่วนควบกับที่ดินนั้นให้แก่ กนอ. หรือผู้รับโอนกิจการ แล้วแต่กรณีภายในเวลาสามปีนับแต่วันที่เลิกหรือโอนกิจการ มิฉะนั้นให้อธิบดีกรมที่ดินจำหน่ายที่ดินและส่วนควบกับที่ดินนั้นให้แก่ กนอ. หรือบุคคลอื่นตามประมวลกฎหมายที่ดิน</p> <p>หมายเหตุ กนอ. หมายถึง การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย</p>
พระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒	<p>มาตรา ๑๙ คนต่างด้าวและนิติบุคคลซึ่งกฎหมายถือว่าเป็นคนต่างด้าว อาจถือกรรมสิทธิ์ในห้องชุดได้ ถ้าเป็นคนต่างด้าวและนิติบุคคล ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง</p> <p>(๒) คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน</p> <p>(๓) นิติบุคคลตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๙๗ และมาตรา ๙๘ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทย</p> <p>(๔) นิติบุคคลซึ่งเป็นคนต่างด้าวตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๑ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ และได้รับบัตรส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน</p> <p>(๕) คนต่างด้าวหรือนิติบุคคลที่กฎหมายถือว่าเป็นคนต่างด้าวซึ่งนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักรหรือถอนเงินจากบัญชีเงินบาทของบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศหรือถอนเงินจากบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศ</p>

ตารางที่ ๑ (ต่อ)

กฎหมายหรือระเบียบที่อนุญาตให้คนต่างด้าวหรือนิติบุคคลต่างด้าวถือกรรมสิทธิ์ในที่ดิน

ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญ
พระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔	มาตรา ๖๕ เพื่อประโยชน์ในการประกอบกิจการปิโตรเลียม ให้คณะกรรมการมีอำนาจอนุญาตให้ผู้รับสัมปทานถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินได้เท่าที่จำเป็น ทั้งนี้ แม้ว่า จะเกินกำหนดที่พึงจะมีได้ตามกฎหมายอื่น ฯลฯ <u>หมายเหตุ</u> ผู้รับสัมปทาน หมายความว่า บริษัทที่อาจตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศก็ได้ตามความในมาตรา ๔ และมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียมฯ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และประมวลกฎหมายที่ดิน (กรณีการถือกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ จากการรับมรดก)	<u>ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์</u> มาตรา ๑๖๒๐ ถ้าผู้ตายโดยไม่ได้ทำพินัยกรรมไว้หรือทำพินัยกรรมไว้แต่ไม่มีผลบังคับได้ ให้ปັນทรัพย์มรดกทั้งหมดแก่ทายาทโดยธรรมของผู้ตายนั้นตามกฎหมาย ฯลฯ ฯลฯ <u>ประมวลกฎหมายที่ดิน</u> มาตรา ๙๓ คนต่างด้าวได้มาซึ่งที่ดินโดยได้รับมรดกในฐานะที่เป็นทายาทโดยธรรม ฯลฯ ฯลฯ
กรมที่ดิน (กรณีการถือกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ของคนไทยที่มีคู่สมรสเป็นคนต่างด้าว)	หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๕/ว ๓๙๒๘๘ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๘ เรื่อง การขอได้มาซึ่งที่ดินของคนไทยที่มีคู่สมรสเป็นคนต่างด้าว ซึ่งมีการอ้างอิงชื่อกฎหมายและระเบียบราชการที่เกี่ยวข้องในหนังสือดังกล่าว

หมายเหตุ

บทบัญญัติตามความในมาตรา ๘๖ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ที่กำหนดให้คนต่างด้าวได้มาซึ่งที่ดินก็โดยอาศัยบทสนธิสัญญา แต่ในปัจจุบันนี้สนธิสัญญาในเรื่องดังกล่าวนี้ของประเทศไทยที่มีผลผูกพันต่อต่างประเทศ ได้หมดสภาพบังคับไปแล้ว

มายุคตีประการที่ ๒ คือ การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอาจเป็นผลให้กลุ่มธุรกิจต่างตัวครอบงำระบบเศรษฐกิจด้วยการเป็นเจ้าของธุรกิจในประเทศไทย ซึ่งเรื่องดังกล่าวนี้หากพิจารณาภาพรวมทั้งระบบทั้งในแง่ของแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทุกฉบับ นโยบายของคณะรัฐมนตรี หรือระบบกฎหมาย จึงสามารถบ่งชี้ระดับการเปิดกว้างของระบบเศรษฐกิจไทยที่เอื้ออำนวยต่อการลงทุนจากต่างชาติได้ สำหรับการประกาศแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ ให้มีผลบังคับใช้ในปี ๒๕๐๔ ที่อาจกล่าวได้ว่าเป็นจุดเปลี่ยนช่วงเวลาของการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ รวมทั้งมีการตรากฎหมายอีกหลายฉบับ เช่น กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน กฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย การปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับภาษี ฯลฯ โดยแนวทางดังกล่าวนี้ที่สะท้อนให้เห็นว่ารัฐไทยมีนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติทั้งในรูปแบบของการลงทุนโดยตรง (direct investment) หรือการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งมีผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจหรือการจ้างงานในประเทศ ดังนั้นแม้ว่าจะไม่มีการจัดตั้งประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ กลุ่มธุรกิจต่างตัวก็สามารถมีบทบาทในการเป็นเจ้าของธุรกิจในประเทศไทยได้อยู่แล้ว โดยมีธุรกิจบางประเภทเท่านั้นที่ยกเว้นในการห้ามมิให้คนต่างด้าว/นิติบุคคลต่างด้าวเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ ๕๐ รวมทั้งถือหุ้นในสัดส่วนอื่นตามที่กฎหมายกำหนด สำหรับข้อมูลบางส่วนที่อาจยืนยันแนวคิดข้างต้น คือ มูลค่าเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๔๘-๒๕๕๔ ที่แสดงให้เห็นถึงการลงทุนจากต่างประเทศที่มีความต่อเนื่องที่ชัดเจน แม้ว่าใน พ.ศ. ๒๕๕๒ จะมีมูลค่าเงินลงทุนฯ ที่ลดลงซึ่งคาดว่าเป็นผลมาจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา แต่มูลค่าเงินลงทุนก็ปรับตัวเพิ่มขึ้นระหว่าง พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๔ โดยรายละเอียดในตารางที่ ๒ ดังนี้

ตารางที่ ๒

มูลค่าเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๔๘-๒๕๕๔

พุทธศักราช	มูลค่าเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศโดยรวม (ล้านบาท)
๒๕๔๘	๓๒๔,๔๓๗.๗๙
๒๕๔๙	๓๕๙,๙๒๖.๔๙
๒๕๕๐	๓๙๒,๑๐๖.๗๐
๒๕๕๑	๒๘๑,๖๕๓.๙๘
๒๕๕๒	๑๖๖,๔๓๖.๘๐
๒๕๕๓	๒๘๙,๘๒๒.๐๔
๒๕๕๔ (ตัวเลขเบื้องต้น)	๒๓๗,๑๘๕.๒๔

ที่มา ธนาคารแห่งประเทศไทย เข้าถึงได้จาก www.2.bot.or.th/statistics/PrintFriendlyVersion.aspx?DsID=%2fkixB1Cwdac%3d...

๒. การเปิดเสรีด้านการลงทุนและการเปิดเสรีด้านการค้าบริการที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายทุน

๒.๑ การเปิดเสรีด้านการลงทุน

การเปิดเสรีการลงทุนภายใต้ความตกลงด้านการลงทุนแบบเต็มรูปแบบ (ASEAN Comprehensive Investment Agreement: ACIA) เพื่อเพิ่มความสามารถการแข่งขันในการดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ทั้งนี้ ภายใต้ ACIA นักลงทุนอาเซียนและนักลงทุนต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในอาเซียนจะได้รับประโยชน์จากการเปิดเสรีด้านการลงทุนและการคุ้มครองการลงทุนที่เพิ่มขึ้น โดยสาระของความตกลงฯ ได้มีความครอบคลุมการลงทุนในธุรกิจ ๕ สาขาที่ประกอบด้วย เกษตร ประมง ป่าไม้ เหมืองแร่ และอุตสาหกรรมการผลิต และมีหลักการที่สำคัญดังนี้

(ก) การให้ความคุ้มครองการลงทุน (Investment Protection) เพิ่มความคุ้มครองให้นักลงทุนอาเซียนในหลาย ๆ ด้าน เช่น สิทธิในการฟ้องร้องรัฐหากทำผิดพันธกรณี การชดเชยค่าเสียหายในกรณีถูกยึดทรัพย์สินเวนคืน หรือเกิดเหตุการณ์ไม่สงบและความโปร่งใสในการเวนคืน เพื่อให้ความมั่นใจแก่นักลงทุน

(ข) การอำนวยความสะดวกและความร่วมมือด้านการลงทุน (Facilitation and Cooperation) เพื่อเพิ่มความร่วมมือระหว่างกันอาเซียน ทั้งในด้านนโยบายด้านการลงทุนที่โปร่งใส ชัดเจน และสอดคล้องกันในทุกประเทศสมาชิกอาเซียน การทำให้ขั้นตอนต่าง ๆ ง่ายขึ้น การเผยแพร่และจัดทำฐานข้อมูลด้านการลงทุนในอาเซียน

(ค) การส่งเสริมการลงทุน (Promotion and Awareness) เพื่อส่งเสริมให้อาเซียนเป็นฐานการลงทุนและโครงข่ายฐานการผลิตเดียวโดยการสร้างโครงการส่งเสริมการลงทุนระหว่างกัน กระตุ้นให้เกิดการลงทุนในกลุ่มประเทศ CLMV (กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม) การพัฒนาวิสาหกิจเอกชนทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็ก

(ง) การเปิดเสรีการลงทุน (Liberalization) อาเซียนตั้งเป้าหมายให้เกิด “Free and Open Investment” ใน พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยการเร่งยกเลิกหรือลดอุปสรรคและเงื่อนไขในการให้ต่างชาติเข้ามาลงทุน รวมถึงการปฏิบัติกับนักลงทุนต่างชาติอย่างเท่าเทียมไม่เลือกปฏิบัติ (Non-Discrimination Treatment) ทั้งกับนักลงทุนสัญชาติของตนและสัญชาติอาเซียน

๒.๒ การเปิดเสรีด้านการค้าบริการ

การเปิดเสรีด้านการค้าบริการ จะเกิดจากการลดข้อจำกัดต่อผู้ให้บริการของอาเซียนในการให้บริการ และการเข้ามาจัดตั้งกิจการในประเทศสมาชิกอื่นตามเงื่อนไขกฎหมายภายในของแต่ละประเทศ ใน ๒ ส่วนที่สำคัญ คือ ข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด (limitation to market access) เช่น การจำกัดการถือหุ้นของคนต่างด้าวในสัดส่วนที่กฎหมายกำหนด เป็นต้น และข้อจำกัดในการให้การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (limitation to national treatment หมายถึง การให้การปฏิบัติต่อบริการหรือผู้ให้บริการต่างชาติที่ทัดเทียมกับของคนชาติตน) ทั้งนี้ ประเทศสมาชิกอาเซียนได้เจรจาและเห็นชอบข้อผูกพันเปิดตลาดภายใต้ความตกลงด้านการค้าบริการอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services: AFAS) ซึ่งครอบคลุมสาขาบริการต่างๆ อาทิ บริการด้านธุรกิจ บริการวิชาชีพ การก่อสร้าง การจัดจำหน่าย การศึกษา บริการด้านสิ่งแวดล้อม สุขภาพ การขนส่งทางน้ำ โทรคมนาคม การท่องเที่ยว ฯลฯ สำหรับบทสรุปแผนการเปิดเสรีการค้าบริการภายใต้ ASEAN ตาม AEC Blueprint โดยสังเขปดังนี้

ตารางที่ ๓

สรุปแผนการเปิดเสรีการค้าบริการภายใต้ ASEAN ตาม AEC Blueprint (โดยสังเขป)

ขอบเขตสาขาที่เปิดเสรี	เป้าหมายระดับการเปิดเสรี
<p>1. สาขาบริการที่เร่งรัดเปิดเสรี (Priority Sectors) ภายในปี 2010</p> <ul style="list-style-type: none"> บริการด้านคอมพิวเตอร์และโทรคมนาคม บริการด้านสุขภาพ บริการด้านท่องเที่ยว บริการโลจิสติกส์ เช่น ขนส่งทางทะเล ทางถนน และทางรางและบริการที่เกี่ยวข้อง (ขยายจนถึงปี 2013) 	<ul style="list-style-type: none"> การค้าบริการแบบข้ามพรมแดน : ให้เปิดเสรีโดยไม่มีข้อจำกัด การให้ทุนจากอาเซียนเข้ามาลงทุนจัดตั้งธุรกิจ : <ol style="list-style-type: none"> บริการที่เร่งรัดเปิดเสรี : <ul style="list-style-type: none"> ทยอยเปิดให้นักลงทุนอาเซียนถือหุ้นได้ <ul style="list-style-type: none"> 49% (ปี 2006) 51% (ปี 2008) และ 70% (ปี 2010) สาขาโลจิสติกส์ : <ul style="list-style-type: none"> จะทยอยเปิดให้นักลงทุนอาเซียนถือหุ้นได้ <ul style="list-style-type: none"> 49% (ปี 2008) 51% (ปี 2010) และ 70% (ปี 2013) บริการสาขาอื่นๆ ทั้งหมด : <ul style="list-style-type: none"> จะทยอยเปิดให้นักลงทุนอาเซียนถือหุ้นได้ <ul style="list-style-type: none"> 49% (ปี 2008) 51% (ปี 2010) และ 70% (ปี 2015) ขกเลิกข้อจำกัดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้นักลงทุนอาเซียนเข้ามาจัดตั้งธุรกิจด้วย การเปิดให้บริการอาเซียนเข้ามาทำงานได้มากขึ้น เป้าหมายระดับการเปิดเสรีดังกล่าวข้างต้น อาจมีความยืดหยุ่น (Flexibility) ได้บ้าง
<p>2. บริการสาขาอื่น ๆ ทั้งหมด (Other Sectors) ภายในปี 2015 เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> บริการด้านวิชาชีพ บริการด้านธุรกิจอื่นๆ บริการด้านก่อสร้าง บริการด้านจัดจำหน่าย บริการด้านการศึกษา บริการด้านสิ่งแวดล้อม บริการด้านสันติภาพการ 	
<p>3. บริการเฉพาะอื่นๆ ได้แก่ การเงิน</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> จะได้มีการเปิดตลาดโดยลดข้อจำกัดอย่างค่อยเป็นค่อยไป และเป็นไปตามนโยบายและระดับการพัฒนาของประเทศสมาชิก

ที่มา เอกสารเรื่อง ผลการศึกษาการสร้างขีดความสามารถในบทบาทรัฐวิสาหกิจภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) โดย สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

หมายเหตุ การค้าบริการแบบข้ามพรมแดนที่อยู่ในช่อง ๒ ของตาราง (เป้าหมายระดับการเปิดเสรี) หมายถึง Cross Border Supply ที่เป็นการให้บริการโดยผู้ให้บริการไม่ต้องปรากฏตัวในประเทศลูกค้า เช่น การศึกษาผ่านทางไกลหรือการบริการผ่านสื่อสารโทรคมนาคม เป็นต้น

๓. บทบาทการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในประวัติศาสตร์ไทย

ในสมัยกรุงสุโขทัย (พ.ศ. ๑๗๙๒-๑๘๘๑) และกรุงศรีอยุธยา (พ.ศ. ๑๘๙๓-๒๓๑๐) นอกเหนือจากชาติพันธุ์ต่าง ๆ ที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่อยู่อาศัยปะปนกันในอาณาจักรกรุงสุโขทัยและกรุงศรีอยุธยา เช่น ชาวมอญ ลาว มลายู เป็นต้น แล้วยังมีการเคลื่อนย้ายแรงงานจากประเทศจีนที่เข้ามาสู่ประเทศไทยอีกด้วย โดยในยุคสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช พระมหากษัตริย์องค์ที่ ๓ แห่งกรุงสุโขทัย

(พ.ศ. ๑๘๒๒-๑๘๔๑) มีการนำช่างฝีมือชาวจีนเข้ามาในอาณาจักรกรุงสุโขทัยสำหรับการประดิษฐ์เครื่องถ้วยชามแล้ว ต่อมาในสมัยกรุงศรีอยุธยาได้มีชาวจีนเข้ามาประกอบอาชีพหรือธุรกิจต่าง ๆ เพิ่มเติม เช่น ศิลปินผู้เล่นจิ้งจอก แพทย์จีน ช่างฝีมือ พ่อค้า ชาวสวน เป็นต้น ทั้งนี้ประมาณการว่า มีชาวจีนประกอบอาชีพและอยู่อาศัยในสมัยกรุงศรีอยุธยา ประมาณ ๔,๐๐๐-๕,๐๐๐ คน

ในขณะเดียวกันได้มีชาวต่างชาติจากทวีปยุโรปเริ่มเข้ามาประกอบอาชีพในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ พระมหากษัตริย์องค์ที่ ๑๐ แห่งกรุงศรีอยุธยา (พ.ศ. ๒๐๓๔-๒๐๗๒) โดยชาวโปรตุเกสเป็นชาติแรกที่เข้ามาประกอบอาชีพและตั้งถิ่นในอาณาจักรกรุงศรีอยุธยา ต่อมาในสมัยสมเด็จพระไชยราชาธิราช พระมหากษัตริย์องค์ที่ ๑๓ แห่งกรุงศรีอยุธยา (พ.ศ. ๒๐๗๗-๒๐๘๙) ได้มีการจ้างชาวโปรตุเกส เป็นทหารอาสาในกองทัพกรุงศรีอยุธยา รวมทั้งการจัดหาที่ดินให้ชาวโปรตุเกสสำหรับการอยู่อาศัยและการค้าขาย หลังจากนั้นในรัชสมัยของพระมหากษัตริย์องค์ต่อ ๆ มาของอาณาจักรกรุงศรีอยุธยา ได้มีการส่งเสริมการค้าขายกับประเทศต่าง ๆ ผลที่ตามมาจึงมีชาวต่างประเทศเข้ามาตั้งถิ่นฐานในกรุงศรีอยุธยาเป็นจำนวนมาก โดยการอยู่เป็นชุมชนหรือที่เรียกว่า “บ้าน” เช่น บ้านฝรั่งเศส บ้านญี่ปุ่น บ้านโปรตุเกส บ้านวิลันดา (เนเธอร์แลนด์) เป็นต้น ทั้งนี้ ฝาสุก พงษ์ไพจิตรและคริส เบเคอร์ (๒๕๔๖ : ๑๑๗) มีทัศนะว่า พระมหากษัตริย์ในสมัยกรุงศรีอยุธยา ทรงใช้พ่อค้าต่างชาติทำการค้าระหว่างประเทศโดยเกื้อหนุนให้พ่อค้าเหล่านี้ตั้งถิ่นฐานที่พำนักถาวรในเมืองหลวง ดังนั้น พระราชวังของกรุงศรีอยุธยาจึงล้อมรอบด้วยชุมชนชาวจีน ญี่ปุ่น อาหรับ เปอร์เซีย ฝรั่งเศส โปรตุเกส และอังกฤษ และจากนโยบายนี้เองที่ทำให้กรุงศรีอยุธยาสามารถเข้าถึงตลาดในประเทศของพ่อค้าเหล่านั้นได้อย่างสะดวก ยิ่งไปกว่านั้นพ่อค้าต่างชาติยังช่วยบริหารการค้าผูกขาดของราชสำนัก ช่วยจัดการด้านการคลังและนำวิธีการใหม่ ๆ มาบริหารการค้า การบัญชี และการคลัง

หลังจากนั้นในสมัยกรุงธนบุรีที่ต่อเนื่องมาถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์หรือกรุงเทพมหานคร ได้มีความก้าวหน้าทางวิทยาการของภาคคมนาคมระหว่างประเทศมากขึ้น ประกอบกับสภาพการณ์ของกลุ่มประเทศตะวันตกที่มีความมุ่งหมายต่อการจัดตั้งอาณานิคม การเผยแพร่ศาสนา การทำการค้าและการติดต่อธุรกิจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงมีการหลั่งไหลเข้ามาตั้งถิ่นฐานของคนต่างด้าวในประเทศไทยในสัดส่วนเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะชาวจีน เนื่องจากราชวงศ์ชิงแห่งประเทศจีนได้เปลี่ยนแปลงนโยบายการอนุญาตให้ชาวจีนเดินทางออกนอกประเทศโดยเสรี จากเดิมที่เคยห้ามชาวจีนเดินทางออกนอกประเทศในช่วงเวลาพุทธศตวรรษที่ ๒๓ โดยในช่วงต้นของสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ปรากฏว่า ชาวจีนในกรุงเทพฯ ประสบความสำเร็จด้านการค้า และสร้างเครือข่ายทางการค้าขึ้นโดยส่งสินค้าให้กับร้านค้าส่งออกของชาวจีนในกรุงเทพฯ เมื่อราชสำนักเลิกทำการค้าโดยตรง พ่อค้าจีนซึ่งเดิมเป็นตัวแทนการค้าแก่ราชสำนัก แต่ทว่ากลับกลายเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ส่วนใหญ่จากการเป็นผู้ประกอบการค้าดังกล่าว

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ (พ.ศ. ๒๓๙๔-๒๔๑๑) มีการลงนามในสนธิสัญญาบาวริง กับประเทศอังกฤษใน พ.ศ. ๒๓๙๘ ที่เป็นปฐมบทของยกเลิกการค้าผูกขาดการค้ากับต่างประเทศโดยรัฐ ดังนั้น ชาวอังกฤษสามารถดำเนินการค้าขายกับผู้ใดในประเทศไทยก็ได้ และมีการลงนามในสนธิสัญญากับประเทศต่าง ๆ อีกหลายประเทศที่มีลักษณะเดียวกันในเวลาต่อมา เช่น สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส เดนมาร์ก ฯลฯ จึงอาจกล่าวได้ว่า การลงนามสนธิสัญญาบาวริงและสนธิสัญญาที่มีลักษณะเดียวกันที่อ้างถึงแล้ว เป็นจุดเปลี่ยนทางประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทยที่มีการแปรเปลี่ยนระบบการผลิตแบบยังชีพให้กลายเป็นระบบการผลิตเชิงพาณิชย์มากขึ้น และมีระบบการค้าทั้งในประเทศหรือระบบค้าระหว่างประเทศที่มีความเสรีเพิ่มขึ้น รวมทั้งการยกเลิกสิทธิพิเศษแก่ชุมชนพ่อค้าชาวจีน โดยชาวยุโรปและชาวจีนจะได้รับสิทธิการ

ประกอบธุรกิจในประเทศไทย อย่างเท่าเทียมกัน ดังนั้น ผลที่ตามมาคือ สัดส่วนการลงทุนของนักลงทุนจากชาติตะวันตกเพิ่มขึ้นตามลำดับในระหว่างสมัยรัชกาลที่ ๕-รัชกาลที่ ๗ มีการประกอบธุรกิจจากต่างชาติในธุรกิจประเภทโรงงานน้ำตาล โรงสีข้าว การค้าไม้สัก การทำเหมืองแร่ดีบุก การค้ำน้ำมัน การธนาคาร การเดินเรือระหว่างประเทศ ฯลฯ

ต่อมาช่วงเวลาภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองในระหว่างปี ๒๔๗๕-๒๕๐๐ ซึ่งผู้ที่ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีมาจากคณะราษฎรหรือมาจากการสนับสนุนของคณะราษฎร ได้มีการนำแนวคิดอุดมการณ์ชาตินิยมมาเป็นหลักการนำของรัฐบาล โดยเฉพาะในสมัยคณะรัฐมนตรีที่จอมพล แปลก พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีใน ๒ ช่วงเวลาที่ติดต่อกันระหว่าง พ.ศ. ๒๔๘๑-๒๔๘๗ และระหว่าง พ.ศ. ๒๔๙๑-๒๕๐๐ ได้มีการตรากฎหมายที่เป็นการกีดกันหรือควบคุมการลงทุนจากต่างชาติเพื่อป้องกันมิให้ต่างชาติเข้ามาครอบงำเศรษฐกิจไทย เช่น พระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑ ที่ควบคุมการจดทะเบียนเป็นเรือไทย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากที่จอมพล แปลก พิบูลสงครามพ้นจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในเดือนกันยายน ๒๕๐๐ และกลุ่มจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ เข้ามาใช้อำนาจทางการเมืองแทนแล้ว จึงได้มีนโยบายการส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติที่ชัดเจนขึ้นตามลำดับ โดยมีการก่อตั้งหน่วยงานด้านส่งเสริมการลงทุน หรือการกำหนดทิศทางการส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติและการส่งเสริมให้มีการค้าเสรีตามกรอบของแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับต่าง ๆ ตั้งแต่ ปี ๒๕๐๔ เป็นต้นมา จึงเป็นผลให้มีการหลั่งไหลของการลงทุนหรือการประกอบกิจการธุรกิจจากต่างชาติเพิ่มขึ้นต่อเนื่องจนถึงช่วงเวลาในปัจจุบัน

๔. พัฒนาการของกฎหมายที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

๔.๑ ช่วงเวลาที่ ๑ ก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕

ก่อนปี ๒๔๗๕ การตรากฎหมายเพื่อกำหนดสัดส่วนการถือหุ้นหรือความเป็นเจ้าของกิจการโดยคนต่างด้าวยังมีความไม่ชัดเจน เนื่องจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เพิ่งมีการบังคับใช้ในปี ๒๔๖๘ พร้อมกันนั้นโครงสร้างทางเศรษฐกิจและธุรกิจยังไม่มีความซับซ้อนเหมือนเช่นในปัจจุบัน ทั้งนี้ ธุรกิจบางประเภทยังไม่มีลักษณะการจัดตั้งที่เป็นองค์กรธุรกิจที่มีความมั่นคงอย่างชัดเจน เช่น ธุรกิจการท่องเที่ยว ธุรกิจสื่อมวลชน หรือธุรกิจการเงิน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติว่าด้วยการเดินอากาศ พระพุทธศักราช ๒๔๖๕ ที่ตราขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๖ ได้มีบทบัญญัติตามมาตรา ๒๐ ที่มีนัยของการกีดกันการประกอบธุรกิจจากต่างชาติ โดยมีบทบัญญัติมิให้ (๑) บุคคลซึ่งมิใช่คนในบังคับสยาม (๒) ห้างหุ้นส่วนที่ไม่มีสำนักงานใหญ่ในราชอาณาจักร และ (๓) บริษัทที่ไม่มีสำนักงานใหญ่ในราชอาณาจักรและกรรมการจำนวนอย่างน้อยสองในสามของจำนวนกรรมการไม่มีสัญชาติไทย ดำเนินการขึ้นทะเบียนอากาศยาน จึงอาจกล่าวได้ว่า เป็นกฎหมายฉบับแรก ๆ ที่มีการกีดกันการประกอบธุรกิจจากต่างชาติโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความมั่นคงแห่งรัฐ

๔.๒ ช่วงเวลาที่ ๒ พ.ศ. ๒๔๗๕-๒๕๐๐

อย่างไรก็ตามเมื่อประเทศไทยเข้าสู่ระบบการเมืองสมัยใหม่ รัฐบาลที่อยู่ภายใต้การนำของกลุ่มผู้นำคณะราษฎร ได้มีการนำแนวคิดอุดมการณ์ชาตินิยมมาเป็นหลักการนำของรัฐบาล โดยเฉพาะในสมัยคณะรัฐมนตรีที่จอมพล แปลก พิบูลสงคราม ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ครั้งที่ ๑ ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๘๑-๒๔๘๗ ได้มีการตรากฎหมายหรือการกำหนดระเบียบที่มีลักษณะเป็นการสงวนการประกอบธุรกิจให้กับคนไทยหรือในอีกนัยหนึ่ง เป็นการกีดกันการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว เช่น พระราชบัญญัติเกลือ พุทธศักราช

๒๔๘๑ ที่กำหนดให้ผู้ที่ได้รับอนุญาตทำเกลือหรือปลุกใบยาสูบต้องนำเกลือมาขายให้แก่เจ้าพนักงานหรือผู้รับเหมาของรัฐบาลเท่านั้น เป็นผลให้ชาวต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจดังกล่าวต้องขายกิจการให้แก่รัฐบาล ในขณะที่เดียวกันรัฐบาลได้เข้าแทรกแซงกิจกรรมทางเศรษฐกิจด้วยการรับซื้อ โอน หรือยึดกิจการของชาวต่างชาติ รวมทั้งจัดบริษัทขึ้นใหม่โดยรัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐบาลเป็นผู้ถือหุ้นทั้งหมดหรือถือหุ้นใหญ่ เพื่อประกอบธุรกิจสำหรับผลิตสินค้าและบริการแก่ประชาชน เช่น การจัดตั้งบริษัท ข้าวไทย จำกัด ในปี ๒๔๘๑ การจัดตั้งบริษัท ยางไทย จำกัด ในปี ๒๔๘๔ หรือการจัดตั้งบริษัท เกลือไทย จำกัด ในปี ๒๔๘๔ เป็นต้น

๔.๓ ช่วงเวลาที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๐๑-๒๕๑๔

รัฐบาลในช่วงเวลาดังกล่าวได้มีการส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติ โดยมีการตราพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๐๓ ที่มีความสมบูรณ์มากกว่าเดิมเพื่อบังคับใช้แทนพระราชบัญญัติส่งเสริมอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๔๙๗ และมีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม เมื่อปี ๒๕๐๙ ในขณะเดียวกันได้มีการตรากฎหมายเพื่อกำหนดขอบเขตการดำเนินการของธุรกิจต่างด้าว เช่น การตั้งสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศจะกระทำได้อีกเมื่อได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ตามความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ หรือการตั้งสาขาของบริษัทประกันชีวิตต่างประเทศและบริษัทประกันวินาศภัยต่างประเทศจะกระทำได้อีกเมื่อได้รับอนุญาตตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๑๐ และมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๑๐ ตามลำดับ เป็นต้น

๔.๔ ช่วงเวลาที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๑๕-๒๕๔๑

ในปี ๒๕๑๕ คณะปฏิวัติซึ่งเป็นผู้บริหารประเทศในเวลานั้น ได้พิจารณาว่า ในปัจจุบันนี้ได้มีคนต่างด้าวประกอบธุรกิจในราชอาณาจักรมีจำนวนมากขึ้น ประกอบกับคนไทยมีความสามารถทั้งในด้านวิทยาการและการเงินที่จะประกอบธุรกิจสาขาต่าง ๆ ได้มากขึ้น จึงสมควรกำหนดหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวเพื่อรักษาดุลอำนาจทางการค้าและเศรษฐกิจของประเทศ และเพื่อให้การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวเป็นประโยชน์ต่อประเทศต่อส่วนรวม จึงมีประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๑ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ สำหรับสาระสำคัญ คือ คำนิยามของคนต่างด้าวในแง่ของบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล โดยมีการพิจารณาถึงการถือสัญชาติ สัดส่วนการถือหุ้นหรือการลงทุนในนิติบุคคล รวมทั้งจำนวนคนต่างด้าวที่เป็นผู้ถือหุ้นหรือสมาชิก และในกรณีที่คนต่างด้าวเป็นผู้จัดการห้างหุ้นส่วนก็ให้ถือว่า ห้างหุ้นส่วนแห่งนั้นเป็นคนต่างด้าวเช่นกัน นอกจากนั้นยังกำหนดประเภทธุรกิจที่ห้ามมิให้คนต่างด้าวทำ ในรูปแบบของบัญชีจำนวน ๓ บัญชี โดยบัญชี ก. จำนวน ๑๒ ประเภทธุรกิจ และบัญชี ข. จำนวน ๓๖ ประเภทธุรกิจ ได้ห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจเว้นแต่จะมีพระราชกฤษฎีกาอนุญาตไว้ ส่วนบัญชี ค. จำนวน ๑๔ ประเภทธุรกิจ ให้คนต่างด้าวสามารถประกอบธุรกิจได้โดยการอนุญาตของอธิบดีกรมทะเบียนการค้า โดยวัตถุประสงค์ของการมีประกาศคณะปฏิวัติฯ ดังกล่าว เพื่อเป็นการสงวนการประกอบธุรกิจสำหรับคนไทยหรือมีนัยของการป้องกันการครอบงำทางเศรษฐกิจของคนต่างด้าวในอีกทางหนึ่ง ในช่วงเวลาเดียวกันก่อนหน้านี้ได้มีการตรากฎหมายหลายฉบับที่มีลักษณะการจำกัดขอบเขตการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว เช่น มาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบอาชีพงานก่อสร้าง พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘ ที่จำกัดมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจเป็นผู้รับงานก่อสร้างควบคุมหรือจำกัดมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจการจัดหางาน เป็นต้น

๔.๕ ช่วงเวลาที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๔๒ ถึงปัจจุบัน

หลังจากที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๘๑ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้ออกใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว และมีหลักการบางประการไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ การลงทุน และการค้าระหว่างประเทศในปัจจุบัน สมควรปรับปรุงกฎหมายเสียใหม่เพื่อส่งเสริมให้มีการแข่งขันในการประกอบธุรกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับประเทศไทยโดยรวม ทั้งยังเป็นการดำเนินการให้สอดคล้องกับพันธกรณีตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้วย จึงมีการตราพระราชบัญญัติประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อบังคับใช้แทนประกาศของคณะปฏิวัติดังกล่าว ในช่วงเวลาปี ๒๕๔๒ จนถึงปัจจุบันก็ยังมีกฎหมายอีกหลายฉบับที่ตราขึ้นมาอีกหลายฉบับ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป โดยที่มีประเภทของธุรกิจใหม่ ๆ หรือประเภทของธุรกิจที่รัฐเปิดโอกาสให้เอกชนเข้าประกอบธุรกิจได้ แต่เพื่อความมั่นคงแห่งรัฐทั้งในทางการเมืองและเศรษฐกิจ จึงยังมีความจำเป็นที่ต้องจำกัดการถือหุ้นของคนต่างด้าวอยู่ เช่น มาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ที่กำหนดมิให้คนต่างด้าวตามพระราชบัญญัติประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมในบางประเภท หรือมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ. ๒๕๔๕ ที่มีนัยสำหรับการจำกัดการถือหุ้นของคนต่างด้าว เป็นต้น

๕. กฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

พระราชบัญญัติประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๔๒ มีหลักการคล้ายกับประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๑ กล่าวคือ มีการจัดทำบัญชีท้ายพระราชบัญญัติออกเป็น ๓ บัญชี คือ บัญชีหนึ่ง ธุรกิจที่ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบกิจการด้วยเหตุผลพิเศษ โดยมีจำนวน ๙ ประเภทธุรกิจ สำหรับบัญชีสอง ธุรกิจที่เกี่ยวกับความปลอดภัยหรือความมั่นคงของประเทศหรือมีผลกระทบต่อศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ทัศนกรรมพื้นบ้าน หรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีจำนวน ๑๓ ประเภทธุรกิจ ทั้งนี้ข้อกำหนดในบัญชีสองมีความผ่อนปรนมากกว่าข้อกำหนดในบัญชีหนึ่ง กล่าวคือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์โดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรี เป็นผู้อนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจในบัญชีสองได้ อย่างไรก็ตามมีเงื่อนไขคือ ผู้ขออนุญาตต้องเป็นนิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย และให้มีคนไทยหรือนิติบุคคลที่ไม่ใช่คนต่างด้าวถือหุ้นในนิติบุคคลดังกล่าวไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐ พร้อมทั้งต้องมีกรรมการที่เป็นคนไทยไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๕ ของจำนวนกรรมการทั้งหมด และบัญชีสาม ธุรกิจที่คนไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะแข่งขันในการประกอบกิจการกับคนต่างด้าว โดยมีจำนวน ๒๑ ประเภทธุรกิจ ทั้งนี้ ข้อกำหนดในบัญชีสามมีความผ่อนปรนมากกว่าบัญชีหนึ่ง และบัญชีสอง กล่าวคือ เป็นอำนาจของอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในการอนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจได้ซึ่งไม่ต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแต่อย่างใด

จุดเด่นที่สำคัญของพระราชบัญญัติประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวฯ ที่มีความแตกต่างกับประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๑ ที่เห็นได้ชัดเจนคือ การกำหนดให้การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวต้องมี “ทุนขั้นต่ำ” ตามมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๘ (๓) แห่งพระราชบัญญัติประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวฯ ซึ่งมีความหมายแตกต่างกับ “ทุนจดทะเบียนของบริษัทจำกัด” โดยทุนขั้นต่ำจะเป็นทุนที่คนต่างด้าวนำเข้ามาเพื่อประกอบธุรกิจตามความเป็นจริงตามแต่ละประเภทธุรกิจที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยมาตรา ๑๔ กำหนดให้ธุรกิจ

ทุกประเภทที่เป็นของคนต่างด้าวและอยู่นอกบัญชีท้ายพระราชบัญญัติต้องมีทุนขั้นต่ำไม่น้อยกว่า ๒ ล้านบาท สำหรับประเภทธุรกิจที่อยู่ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติต้องมีทุนขั้นต่ำไม่น้อยกว่า ๓ ล้านบาท แต่ถ้าธุรกิจบางประเภทมีทุนขั้นต่ำตามที่กำหนดก็ไม่ต้องขออนุญาตประกอบกิจการต่อทางราชการ เช่น การก่อสร้างสิ่งที่เป็น การให้บริการพื้นฐานแก่ประชาชนด้านสาธารณสุขบุคคลที่ต้องใช้ความชำนาญในการก่อสร้างเป็นพิเศษที่มี ทุนขั้นต่ำของคนต่างด้าวตั้งแต่ ๕๐๐ ล้านบาทขึ้นไป เป็นต้น และจุดเด่นที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ มีการ กำหนดโทษปรับและจำคุกตามพระราชบัญญัติประกอบการธุรกิจของคนต่างด้าวฯ ในขณะที่ประกาศของคณะ ปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๑ มีโทษปรับโดยไม่มีโทษจำคุก สำหรับรายละเอียดของบัญชีหนึ่ง บัญชีสอง และบัญชีสาม ท้ายพระราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔

บัญชีท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๔๒

บัญชีหนึ่ง

ธุรกิจที่ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบกิจการด้วยเหตุผลพิเศษ

บัญชีหนึ่ง

ลำดับและประเภทธุรกิจที่ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบกิจการด้วยเหตุผลพิเศษ

- (๑) การทำกิจการหนังสือพิมพ์ การทำกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียงหรือสถานีวิทยุโทรทัศน์
- (๒) การทำนา ทำไร่ หรือทำสวน
- (๓) การเลี้ยงสัตว์
- (๔) การทำป่าไม้และการแปรรูปไม้จากป่าธรรมชาติ
- (๕) การทำการประมงเฉพาะการจับสัตว์น้ำในน่านน้ำไทยและในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของ ประเทศไทย
- (๖) การสกัดสมุนไพรไทย
- (๗) การค้าและการขายทอดตลาดโบราณวัตถุของไทยหรือที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของประเทศ
- (๘) การทำหรือหล่อพระพุทธรูป และการทำบาตร
- (๙) การค้าที่ดิน

WE ARE ASEAN

ตารางที่ ๕

บัญชีท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๔๒

บัญชีสอง

ธุรกิจที่เกี่ยวกับความปลอดภัยหรือความมั่นคงของประเทศหรือมีผลกระทบต่อศิลปวัฒนธรรม
จารีตประเพณี ทัศนกรรมพื้นบ้าน หรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

บัญชีสอง	
ธุรกิจที่เกี่ยวกับความปลอดภัยหรือความมั่นคงของประเทศหรือมีผลกระทบต่อศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ทัศนกรรมพื้นบ้าน หรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
หมวด ๑	ธุรกิจที่เกี่ยวกับความปลอดภัยหรือความมั่นคงของประเทศ <ol style="list-style-type: none"> (๑) การผลิต การจำหน่าย และการซ่อมบำรุง <ol style="list-style-type: none"> (ก) อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน ดินปืน วัตถุระเบิด (ข) ส่วนประกอบของอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน และวัตถุระเบิด (ค) อาวุธยุทโธปกรณ์ เรือ อากาศยาน หรือยานพาหนะทางการทหาร (ง) อุปกรณ์หรือส่วนประกอบของอุปกรณ์สงครามทุกประเภท (๒) การขนส่งทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศในประเทศ รวมถึงกิจการการบินในประเทศ
หมวด ๒	ธุรกิจที่มีผลกระทบต่อศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และทัศนกรรมพื้นบ้าน <ol style="list-style-type: none"> (๑) การค้าของเก่า หรือศิลปวัตถุ ซึ่งเป็นงานศิลปกรรม ทัศนกรรมของไทย (๒) การผลิตเครื่องมือแกะสลัก (๓) การเลี้ยงไหม การผลิตเส้นไหมไทย การทอผ้าไหมไทย หรือการพิมพ์ลวดลายผ้าไหมไทย (๔) การผลิตเครื่องดนตรีไทย (๕) การผลิตเครื่องทอง เครื่องเงิน เครื่องถม เครื่องทองลงหิน หรือเครื่องเงิน (๖) การผลิตถ้วยชามหรือเครื่องปั้นดินเผาที่เป็นศิลปวัฒนธรรมไทย
หมวด ๓	ธุรกิจที่มีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม <ol style="list-style-type: none"> (๑) การผลิตน้ำตาลจากอ้อย (๒) การทำนาเกลือ รวมทั้งการทำเกลือสินเธาว์ (๓) การทำเกลือหิน (๔) การทำเหมือง รวมทั้งการระเบิดหรือย่อยหิน (๕) การแปรรูปไม้เพื่อทำเครื่องเรือนและเครื่องใช้สอย

ตารางที่ ๖

บัญชีท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๔๒

บัญชีสาม

ธุรกิจที่คนไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะแข่งขันในการประกอบกิจการกับคนต่างด้าว

เฉพาะข้อ (๑) – ข้อ (๑๒)

บัญชีสาม ธุรกิจที่คนไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะแข่งขันในการประกอบกิจการกับคนต่างด้าว เฉพาะข้อ (๑) – ข้อ (๑๒)
<p>(๑) การสีข้าว และการผลิตแป้งจากข้าวและพืชไร่</p> <p>(๒) การทำการประมง เฉพาะการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ</p> <p>(๓) การทำป่าไม้จากป่าปลูก</p> <p>(๔) การผลิตไม้อัด แผ่นไม้วีเนียร์ ชิปบอร์ด หรือฮาร์ดบอร์ด</p> <p>(๕) การผลิตปูนขาว</p> <p>(๖) การทำกิจการบริการทางบัญชี</p> <p>(๗) การทำกิจการบริการทางกฎหมาย</p> <p>(๘) การทำกิจการบริการทางสถาปัตยกรรม</p> <p>(๙) การทำกิจการบริการทางวิศวกรรม</p> <p>(๑๐) การก่อสร้าง ยกเว้น</p> <p style="padding-left: 2em;">(ก) การก่อสร้างสิ่งซึ่งเป็นการให้บริการพื้นฐานแก่ประชาชนด้านการสาธารณสุขโภชนาการหรือการคมนาคมที่ต้องใช้เครื่องมือ เครื่องจักร เทคโนโลยีหรือความชำนาญในการก่อสร้างเป็นพิเศษ โดยมีทุนขั้นต่ำของคนต่างด้าวตั้งแต่ห้าร้อยล้านบาทขึ้นไป</p> <p style="padding-left: 2em;">(ข) การก่อสร้างประเภทอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>(๑๑) การทำกิจการนายหน้าหรือตัวแทน ยกเว้น</p> <p style="padding-left: 2em;">(ก) การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายหลักทรัพย์หรือการบริการที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายล่วงหน้าซึ่งสินค้าเกษตรหรือตราสารทางการเงินหรือหลักทรัพย์</p> <p style="padding-left: 2em;">(ข) การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายหรือจัดหาสินค้าหรือบริการที่จำเป็นต่อการผลิตหรือการให้บริการของวิสาหกิจในเครือเดียวกัน</p> <p style="padding-left: 2em;">(ค) การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขาย จัดซื้อหรือจัดจำหน่ายหรือจัดหาตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อการจำหน่ายซึ่งสินค้าที่ผลิตในประเทศหรือนำเข้ามาจากต่างประเทศอันมีลักษณะเป็นการประกอบธุรกิจระหว่างประเทศ โดยมีทุนขั้นต่ำของคนต่างด้าวตั้งแต่หนึ่งร้อยล้านบาทขึ้นไป</p> <p style="padding-left: 2em;">(ง) การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนประเภทอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>(๑๒) การขายทอดตลาด ยกเว้น</p> <p style="padding-left: 2em;">(ก) การขายทอดตลาดที่มีลักษณะเป็นการประมูลซื้อขายระหว่างประเทศที่มีใช้การประมูลซื้อขายของเก่า วัตถุโบราณ หรือศิลปวัตถุซึ่งเป็นงานศิลปกรรม หัตถกรรม หรือโบราณวัตถุของไทย หรือที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของประเทศ</p> <p style="padding-left: 2em;">(ข) การขายทอดตลาดประเภทอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</p>

ตารางที่ ๗

บัญชีท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๔๒

บัญชีสาม

ธุรกิจที่คนไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะแข่งขันในการประกอบกิจการกับคนต่างด้าว

เฉพาะข้อ (๑๓) – ข้อ (๒๑)

บัญชีสาม ธุรกิจที่คนไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะแข่งขันในการประกอบกิจการกับคนต่างด้าว เฉพาะข้อ (๑๓) – ข้อ (๒๑)
(๑๓) การค้า ภายในเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลทางการเกษตรพื้นเมืองที่ยังไม่มีกฎหมายห้ามไว้
(๑๔) การค้าปลีกสินค้าทุกประเภทที่มีทุนขั้นต่ำรวมทั้งสิ้นน้อยกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท หรือที่มีทุนขั้นต่ำของแต่ละร้านค้าน้อยกว่ายี่สิบล้านบาท
(๑๕) การค้าส่งสินค้าทุกประเภทที่มีทุนขั้นต่ำของแต่ละร้านค้าน้อยกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท
(๑๖) การทำกิจการโฆษณา
(๑๗) การทำกิจการโรงแรม เว้นแต่บริการจัดการโรงแรม
(๑๘) การนำเที่ยว
(๑๙) การขายอาหารหรือเครื่องดื่ม
(๒๐) การทำกิจการเพาะขยายหรือปรับปรุงพันธุ์พืช
(๒๑) การทำธุรกิจบริการอื่น ยกเว้นธุรกิจบริการที่กำหนดในกฎกระทรวง

๖. กฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

นอกเหนือจากพระราชบัญญัติประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่เป็นกฎหมายแม่บทสำหรับการสงวนการประกอบธุรกิจสำหรับคนไทยและจำกัดขอบเขตการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวแล้ว ยังมีบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายระดับพระราชบัญญัติที่มีการบัญญัติเป็นการเฉพาะเรื่องอีกอย่างน้อย ๒๑ ฉบับ ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐
๒. พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒
๓. พระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗
๔. พระราชบัญญัติการทำเรือแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๙๔
๕. พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑
๖. พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔
๗. พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ. ๒๕๔๕
๘. พระราชบัญญัติการประกอบอาชีพงานก่อสร้าง พ.ศ. ๒๕๒๒
๙. พระราชบัญญัติการรถไฟฯขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๓
๑๐. พระราชบัญญัติการรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๙๔
๑๑. พระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๐

๑๒. พระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘
 ๑๓. พระราชบัญญัติช่างรังวัดเอกชน พ.ศ. ๒๕๓๕
 ๑๔. พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑
 ๑๕. พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑
 ๑๖. พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕
 ๑๗. พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕
 ๑๗. พระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑
 ๑๙. พระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐
 ๒๐. พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐
 ๒๑. พระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตต์การประมงไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒

สำหรับรายละเอียดมีดังนี้

ตารางที่ ๘

บทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่เกี่ยวกับการห้ามคนต่างด้าวเป็นเจ้าของกิจการ

มาตรา ๔๕ วรรคหก	เจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย
-----------------	---

เป็นครั้งแรกที่บทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญไทยได้กำหนดรายละเอียดถึงการจำกัดขอบเขตการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในด้านสื่อมวลชน โดยกำหนดให้เจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์ต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย ตามความในมาตรา ๔๐ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ ต่อมา มีการเพิ่มเติมให้เจ้าของกิจการสื่อมวลชนอื่น ๆ ต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทยด้วย ตามความในมาตรา ๓๗ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ และแนวทางดังกล่าวจึงได้บัญญัติเป็นการสืบเนื่อง ต่อมาในมาตรา ๔๕ วรรคหก ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ทั้งนี้สันนิษฐานได้ คือ องค์กร่างรัฐธรรมนูญตระหนักว่า สื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญต่อการให้ความรู้หรือสร้างกระแสทางความคิด รวมทั้งการปลูกฝังค่านิยมหรืออุดมการณ์ทางเมืองต่อคนในสังคมโดยรวม หากให้คนต่างด้าวเป็นเจ้าของกิจการสื่อมวลชนก็อาจเป็นผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐได้ ทั้งนี้ กฎหมายระดับพระราชบัญญัติที่ตราขึ้นมาให้สอดคล้องกับบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ คือ พระราชบัญญัติจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๕ ที่กำหนดให้เจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์ที่เป็นบุคคลธรรมดาต้องมีสัญชาติไทยหรือในมาตรา ๑๖ ที่กำหนดให้เจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์ที่เป็นนิติบุคคลต้องมีบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทยถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ของหุ้นทั้งหมด หรือบทบัญญัติตามมาตรา ๘ และมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่จำกัดขอบเขตการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ รวมทั้งการห้ามคนต่างด้าวประกอบธุรกิจการทำกิจการหนังสือพิมพ์ การทำกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียงหรือสถานีวิทยุโทรทัศน์ ตามที่กำหนดไว้ในบัญชีหนึ่ง ท้ายพระราชบัญญัติประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๔๒

ตารางที่ ๙

กฎหมายระดับพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการจำกัดขอบเขตการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

ลำดับและชื่อพระราชบัญญัติ	ลำดับมาตรา
<p>๑. พระราชบัญญัติ การขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒</p>	<p>มาตรา ๒๔ ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบการขนส่ง ประจำทาง การขนส่งไม่ประจำทางและการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก ต้องมี สัญชาติไทย</p> <p>ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นห้างหุ้นส่วน บริษัท จำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทจำกัด หรือบริษัท มหาชนจำกัดนั้นต้องจดทะเบียนตามกฎหมายไทยและมีสำนักงานใหญ่ ตั้งอยู่ในราชอาณาจักรไทย และ</p> <p>(๑) ในกรณีที่ เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดต้องมีสัญชาติไทย</p> <p>(๒) ในกรณีที่ เป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด ผู้เป็นหุ้นส่วน จำพวกไม่จำกัดความรับผิดชอบต้องมีสัญชาติไทย และทุนของห้าง หุ้นส่วนจำกัดนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดต้องเป็นของผู้เป็น หุ้นส่วนซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาและมีสัญชาติไทย</p> <p>(๓) ในกรณีที่ เป็นบริษัทจำกัด กรรมการบริษัทจำนวน ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งต้องมีสัญชาติไทย และทุนของบริษัทจำกัดนั้นไม่ น้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดต้องเป็นของผู้ถือหุ้น ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา และมีสัญชาติไทย หรือต้องเป็นของห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือบริษัทจำกัด หรือต้องเป็นของกระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการ งบประมาณ หรือองค์การของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การ ของรัฐบาลหรือตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ๆ และบริษัทจำกัดนั้นต้อง ไม่มีข้อบังคับ อนุญาตให้มีการออกหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือ</p> <p>(๔) ในกรณีที่ เป็นบริษัทมหาชนจำกัด กรรมการบริษัท จำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งต้องมีสัญชาติไทย และทุนของบริษัทมหาชน จำกัดนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด ต้องเป็นของผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาและมีสัญชาติไทย</p> <p>ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด หรือ บริษัทมหาชนจำกัด ผู้ถือหุ้นดังกล่าวจะต้องมีลักษณะตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) แล้วแต่กรณี</p> <p>ให้คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางมี อำนาจยกเว้นคุณสมบัติตามความจำเป็น หรือมีเหตุพิเศษเป็นการเฉพาะ รายได้</p>

ตารางที่ ๙ (ต่อ)

กฎหมายระดับพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจำกัดขอบเขตการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

ลำดับและชื่อพระราชบัญญัติ	ลำดับมาตรา
<p>๑. พระราชบัญญัติ การขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ (ต่อ)</p>	<p>มาตรา ๑๑๘ ผู้ขอรับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการ สถานีขนส่งตามมาตรา ๑๑๕ วรรคสาม ต้องมีคุณสมบัติและลักษณะตาม มาตรา ๒๔ <u>หมายเหตุ</u> ข้อความในมาตรานี้สรุปได้ว่า ผู้ขอรับใบอนุญาตจัดตั้งและ สถานีขนส่งตามมาตรา ๑๑๕ วรรคสาม ต้องมีคุณสมบัติการมี สัญชาติไทยหรือเป็นองค์การทางธุรกิจที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทย ตามความในมาตรา ๒๔ ที่อ้างถึงข้างต้นแล้ว</p>
<p>๒. พระราชบัญญัติ การเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗</p>	<p>มาตรา ๓๑ ผู้ซึ่งขอจดทะเบียนอากาศยานจะเป็น บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ตามต้องมีสัญชาติไทย ถ้าเป็นห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชน จำกัด ต้องจดทะเบียนตามกฎหมายไทยมีสำนักงานใหญ่ของห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทตั้งอยู่ในราชอาณาจักร และ (๑) ในกรณีที่เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญ ผู้เป็นหุ้นส่วน ทั้งหมดต้องมีสัญชาติไทย (๒) ในกรณีที่เป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด ผู้เป็นหุ้นส่วน ทั้งหมดซึ่งต้องรับผิดชอบร่วมกันโดยไม่จำกัดจำนวนต้องมีสัญชาติไทย และ ทุนของห้างหุ้นส่วนนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ ต้องเป็นของบุคคล ธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย (๓) ในกรณีที่เป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด บริษัทนั้นต้องไม่มีหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือ กรรมการส่วนมากต้องมี สัญชาติไทย และหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ ของหุ้นทั้งหมดต้องเป็น ของบุคคลในประเภทต่อไปนี้แต่ละประเภทโดยลำพังหรือหลายประเภท รวมกัน (ก) บุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย (ข) กระทรวง ทบวง กรมในรัฐบาล (ค) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่ง กระทรวง ทบวง กรม ในรัฐบาลถือหุ้นอยู่ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ ของหุ้น ทั้งหมด (ง) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งบุคคล ธรรมดาสัญชาติไทยถือหุ้นอยู่ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๑ ของทั้งหมด ฯลฯ</p>

ตารางที่ ๙ (ต่อ)

กฎหมายระดับพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการจำกัดขอบเขตการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

ลำดับและชื่อพระราชบัญญัติ	ลำดับมาตรา
<p>๒. พระราชบัญญัติ การเดินทางอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๗ (ต่อ)</p>	<p>มาตรา ๔๑/๒๓ ผู้ขอรับใบอนุญาตผลิตอากาศยานต้อง เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่จดทะเบียน ตามกฎหมายไทย และมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในราชอาณาจักร โดย ฯลฯ ฯลฯ</p> <p>(๒) มีทุนจดทะเบียนซึ่งเป็นของผู้มีสัญชาติไทยตาม หลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา ๔๑/๒๔ ฯลฯ ฯลฯ</p> <p>(๔) อำนวยการบริหารกิจการอยู่ภายใต้การควบคุมของ บุคคลผู้มีสัญชาติไทยตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา ๔๑/๒๕ ฯลฯ ฯลฯ</p> <p>มาตรา ๔๑/๒๔ ทุนของผู้ขอรับใบอนุญาตผลิต อากาศยาน ต้องเป็นของบุคคลผู้มีสัญชาติไทยไม่น้อยกว่าร้อยละ ห้าสิบเอ็ดของทุนทั้งหมด ไม่ว่าจะบุคคลแต่ละประเภทโดยลำพัง หรือหลายประเภทรวมกัน ฯลฯ ฯลฯ ฯลฯ</p> <p>มาตรา ๔๑/๒๕ อำนวยการบริหารกิจการของผู้ขอรับ ใบอนุญาตผลิตอากาศยานต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของบุคคลผู้มี สัญชาติไทย ในกรณีดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าอำนวยการบริหารกิจการ ไม่อยู่ภายใต้การควบคุมของบุคคลผู้มีสัญชาติไทย (๑) มีกรรมการที่ไม่มีสัญชาติไทยตั้งแต่กึ่งหนึ่งขึ้นไป (๒) ผู้จัดการหรือผู้มีอำนาจจัดการไม่มีสัญชาติไทย ฯลฯ ฯลฯ ฯลฯ</p>
<p>๓. พระราชบัญญัติ การทำเรือแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๔</p>	<p>มาตรา ๙ ให้การทำเรือแห่งประเทศไทยมีอำนาจที่จะ กระทำการต่าง ๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๖ และอำนาจเช่นนี้ให้รวมถึง ฯลฯ ฯลฯ</p> <p>(๑๐) จัดตั้งบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดเพื่อประกอบกิจการ ทำเรือและกิจการอื่นภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ของการทำเรือแห่ง ประเทศไทย ทั้งนี้ บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดดังกล่าว จะมีคน ต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวถือหุ้น เกินกว่าร้อยละสี่สิบเก้าของทุนจดทะเบียนของบริษัทนั้นไม่ได้ ฯลฯ ฯลฯ</p>

ตารางที่ ๙ (ต่อ)

กฎหมายระดับพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจำกัดขอบเขตการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

ลำดับและชื่อพระราชบัญญัติ	ลำดับมาตรา
<p>๔. พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑</p>	<p>มาตรา ๗ ผู้ใดประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ต้องได้รับใบอนุญาต ฯลฯ</p> <p>มาตรา ๘ ผู้ขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย ฯลฯ</p> <p>มาตรา ๑๓ ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการทางธุรกิจต้องเป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ฯลฯ</p> <p>มาตรา ๑๕ ผู้ขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๓ นอกจากต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘ และตามมาตรา ๑๔ แล้วต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) เป็นนิติบุคคลซึ่งมีบุคคลผู้มีสัญชาติไทยลงทุนหรือถือหุ้นอันเป็นทุนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของทุนทั้งหมดของนิติบุคคลนั้น</p> <p>(๒) เป็นนิติบุคคลซึ่งมีบุคคลผู้มีสัญชาติไทยมีอำนาจตามกฎหมายหรือตามข้อบังคับหรือตามข้อตกลงในการออกเสียงลงคะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนคะแนนเสียงที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของนิติบุคคลนั้น</p> <p>ในกรณีผู้ขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๓ เป็นบริษัทกรรมการไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมดและกรรมการผู้มีอำนาจกระทำการผูกพันนิติบุคคลนั้นต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย</p> <p>ในกรณีผู้ขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๓ เป็นห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน หุ้นส่วนผู้จัดการหรือผู้จัดการต้องเป็นบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทย</p> <p>คณะกรรมการอาจกำหนดข้อห้ามมิให้กระทำการที่มีลักษณะเป็นการครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าวให้ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องปฏิบัติได้เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ให้ถือว่า บุคคลผู้มีสัญชาติไทยหมายความว่า บุคคลที่มีใจคนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว และหุ้นที่บุคคลที่มีสัญชาติไทยถืออยู่หรือลงทุนอยู่จำนวนหนึ่งหุ้นนับเป็นเสียงหนึ่งในการลงคะแนน</p>

ตารางที่ ๙ (ต่อ)

กฎหมายระดับพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจำกัดขอบเขตการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

ลำดับและชื่อพระราชบัญญัติ	ลำดับมาตรา
<p>๕. พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔</p>	<p>มาตรา ๘ ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การอนุญาตโดยเปิดเผยเป็นการทั่วไป เพื่อให้ผู้ประสงค์จะประกอบกิจการได้ทราบล่วงหน้าเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาต</p> <p>ฯลฯ</p> <p>ฯลฯ</p> <p>(๑) ผู้ขอรับใบอนุญาตแบบที่สองและผู้ขอรับใบอนุญาตแบบที่สามต้องมีใช้เป็นคนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว</p> <p>ฯลฯ</p> <p>ฯลฯ</p> <p>หมายเหตุ</p> <p>มาตรา ๗ มีข้อความโดยสรุปว่า ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม แบ่งเป็น ๓ แบบดังนี้</p> <p><u>แบบที่ ๑</u> ใบอนุญาตแบบที่หนึ่ง ได้แก่ ใบอนุญาตสำหรับผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมที่ไม่มีโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นของตนเอง และเป็นกิจการที่มีลักษณะสมควรให้มีการบริการได้โดยเสรี</p> <p><u>แบบที่ ๒</u> ใบอนุญาตแบบที่สอง ได้แก่ ใบอนุญาตสำหรับผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมที่มีหรือไม่มีโครงข่ายเป็นของตนเอง ซึ่งเป็นการประกอบกิจการที่มีวัตถุประสงค์ให้บริการจำกัดเฉพาะกลุ่มบุคคลหรือเป็นการประกอบกิจการที่ไม่มีผลกระทบต่อการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมหรือต่อประโยชน์สาธารณะและผู้บริโภค</p> <p><u>แบบที่ ๓</u> ใบอนุญาตแบบที่สาม ได้แก่ ใบอนุญาตสำหรับผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมที่มีโครงข่ายเป็นของตนเอง ซึ่งเป็นการประกอบกิจการที่มีวัตถุประสงค์ในการให้บริการแก่บุคคลทั่วไปจำนวนมาก หรืออาจมีผลกระทบต่อการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม หรืออาจกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ</p>
<p>๖. พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ. ๒๕๔๕</p>	<p>มาตรา ๗ บริษัทข้อมูลเครดิตต้องมีจำนวนหุ้นที่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยถืออยู่เกินกึ่งหนึ่งของทุนจดทะเบียนของบริษัทจำกัด หรือทุนชำระแล้วของบริษัทมหาชนจำกัด แล้วแต่กรณี</p> <p>ฯลฯ</p> <p>ฯลฯ</p>
<p>๗. พระราชบัญญัติการประกอบอาชีพงานก่อสร้าง พ.ศ. ๒๕๒๒</p>	<p>มาตรา ๒๘ ผู้ขอจดทะเบียนเป็นผู้รับงานก่อสร้างควบคุม อย่างน้อยต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้</p> <p>ฯลฯ</p> <p>ฯลฯ</p> <p>(๒) ไม่เป็นคนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว</p> <p>ฯลฯ</p> <p>ฯลฯ</p>

ตารางที่ ๙ (ต่อ)

กฎหมายระดับพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการจำกัดขอบเขตการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

ลำดับและชื่อพระราชบัญญัติ	ลำดับมาตรา
๘. พระราชบัญญัติ การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่ง ประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๓	มาตรา ๙ ให้ รฟม. มีอำนาจกระทำการภายในขอบ แห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง ๗๑๑ ๗๑๑ (๗) จัดตั้งบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดเพื่อ ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องกับกิจการของ รฟม. ทั้งนี้ บริษัท จำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดดังกล่าวจะมีคนต่างด้าวตามกฎหมาย ว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวถึงหุ้นเกินกว่าร้อยละ สี่สิบเก้าของทุนจดทะเบียนของบริษัทนั้นไม่ได้ ๗๑๑ ๗๑๑ หมายเหตุ รฟม. หมายความว่า การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย
๙. พระราชบัญญัติ การรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๙๔	มาตรา ๙ ให้การรถไฟแห่งประเทศไทยมีอำนาจที่จะ กระทำการต่าง ๆ ภายในขอบวัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๖ อำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง ๗๑๑ ๗๑๑ (๑๐) จัดตั้งบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดเพื่อ ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับกิจการรถไฟและธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจการ รถไฟ ทั้งนี้ บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดดังกล่าวจะมี คนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ถึงหุ้นเกินกว่าร้อยละสี่สิบเก้าของทุนจดทะเบียนของบริษัทนั้นไม่ได้ ๗๑๑ ๗๑๑
๑๐. พระราชบัญญัติ จัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๐	มาตรา ๑๕ เจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์ที่เป็นบุคคล ธรรมดา ผู้พิมพ์ หรือผู้โฆษณาต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ ๗๑๑ ๗๑๑ (๒) มีสัญชาติไทย ๗๑๑ ๗๑๑ มาตรา ๑๖ เจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์ที่เป็นนิติ บุคคลต้องมีบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทยถึงหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ของ หุ้นทั้งหมด และต้องมีกรรมการไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวน กรรมการทั้งหมดเป็นผู้มีสัญชาติไทยด้วย ๗๑๑ ๗๑๑

ตารางที่ ๙ (ต่อ)

กฎหมายระดับพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการจำกัดขอบเขตการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

ลำดับและชื่อพระราชบัญญัติ	ลำดับมาตรา
<p>๑๓. พระราชบัญญัติ ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑</p>	<p>มาตรา ๑๖ ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้อง</p> <p>(๑) มีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้</p> <p>๗๓๗ ๗๓๗</p> <p>(ข) มีสัญชาติไทย</p> <p>๗๓๗ ๗๓๗</p> <p>มาตรา ๑๗ ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว ซึ่งเป็นนิติบุคคลต้อง</p> <p>(๑) มีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้</p> <p>(ก) เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทยที่มี วัตถุประสงค์เพื่อดำเนินกิจการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวถ้าเป็นห้างหุ้นส่วน นิติบุคคล ผู้เป็นหุ้นส่วนประเภทไม่จำกัดความรับผิดชอบเป็นผู้มีสัญชาติ ไทยถ้าเป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ทุนของบริษัทไม่น้อย กว่าร้อยละห้าสิบห้าต้องเป็นของบุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย และ กรรมการของบริษัทเกินกึ่งหนึ่งต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย</p> <p>๗๓๗ ๗๓๗</p>
<p>๑๔. พระราชบัญญัติ ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑</p>	<p>มาตรา ๑๖ สถาบันการเงินต้องมีจำนวนหุ้นที่บุคคลผู้ มีสัญชาติไทยถืออยู่ไม่ต่ำกว่าร้อยละเจ็ดสิบห้าของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิ ออกเสียงและจำหน่ายได้แล้วทั้งหมด และต้องมีกรรมการเป็นบุคคลผู้มี สัญชาติไทยไม่ต่ำกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด</p> <p>ในกรณีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นสมควร ธนาคาร แห่งประเทศไทยอาจอนุญาตให้บุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยถือหุ้นได้ถึง ร้อยละสี่สิบเก้าของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงและจำหน่ายได้แล้ว ทั้งหมด และให้มีกรรมการที่เป็นบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยได้เกินกว่าหนึ่ง ในสี่แต่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด</p> <p>ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นต้องแก้ไขฐานะการดำเนินการ หรือเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันการเงินใด หรือเพื่อความมั่นคง ของระบบสถาบันการเงิน รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของธนาคารแห่ง ประเทศไทยมีอำนาจผ่อนผันให้มีจำนวนหุ้นหรือกรรมการแตกต่างไป จากที่กำหนดตามวรรคสองได้ ในการผ่อนผันนั้นจะกำหนดหลักเกณฑ์ หรือเงื่อนไขไว้ด้วยก็ได้</p>

ตารางที่ ๙ (ต่อ)

กฎหมายระดับพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจำกัดขอบเขตการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

ลำดับและชื่อพระราชบัญญัติ	ลำดับมาตรา
<p>๑๕. พระราชบัญญัติ ประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕</p>	<p>มาตรา ๘ บริษัทประกันชีวิตต่างประเทศจะตั้งสาขา ของบริษัทเพื่อประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามพระราชบัญญัตินี้ได้ต่อเมื่อ ได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรี โดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี</p> <p>ฯลฯ</p> <p>มาตรา ๑๐ บริษัทต้องมีกรรมการซึ่งมีสัญชาติไทย ไม่ต่ำกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด และมีบุคคลตาม (๑) หรือ (๒) หรือ (๑) และ (๒) ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละเจ็ดสิบห้าของ จำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงและจำหน่ายได้แล้วทั้งหมด</p> <p>(๑) บุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย หรือห้างหุ้นส่วน สามัญซึ่งไม่จดทะเบียนที่ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดมีสัญชาติไทย</p> <p>(๒) นิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย และมี ลักษณะดังต่อไปนี้</p> <p>(ก) มีบุคคลตาม (๑) ถือหุ้นอยู่เกินร้อยละห้าสิบ ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงและจำหน่ายได้แล้วทั้งหมด หรือ</p> <p>(ข) มีบุคคลตาม (๑) หรือนิติบุคคลตาม (๒) (ก) หรือบุคคลตาม (๑) และนิติบุคคลตาม (๒) (ก) ถือหุ้นอยู่เกินร้อยละ ห้าสิบของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงและจำหน่ายได้แล้วทั้งหมด</p> <p>ในกรณีที่เห็นสมควรคณะกรรมการอาจอนุญาตให้ บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยถือหุ้นได้ถึงร้อยละสี่สิบเก้าของจำนวนหุ้นที่มี สิทธิออกเสียงและจำหน่ายได้แล้วทั้งหมด และให้มีกรรมการเป็นบุคคล ซึ่งไม่มีสัญชาติไทยได้เกินกว่าหนึ่งในสี่แต่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวน กรรมการทั้งหมดได้</p> <p>ฯลฯ</p>
<p>๑๖. พระราชบัญญัติประกัน วินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕</p>	<p>มาตรา ๗ บริษัทประกันวินาศภัยต่างประเทศจะตั้ง สาขาของบริษัทเพื่อประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยตามพระราชบัญญัตินี้ ได้ต่อเมื่อได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี</p> <p>ฯลฯ</p> <p>มาตรา ๙ บริษัทต้องมีกรรมการซึ่งมีสัญชาติไทยไม่ต่ำ กว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด และมีบุคคลตาม (๑) หรือ (๒) หรือ (๑) และ (๒) ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละเจ็ดสิบห้าของ จำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงและจำหน่ายได้แล้วทั้งหมด</p> <p>(๑) บุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย หรือห้างหุ้นส่วน สามัญซึ่งไม่จดทะเบียนที่ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดมีสัญชาติไทย</p>

ตารางที่ ๙ (ต่อ)

กฎหมายระดับพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการจำกัดขอบเขตการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

ลำดับและชื่อพระราชบัญญัติ	ลำดับมาตรา
<p>๑๖. พระราชบัญญัติประกัน วินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ (ต่อ)</p>	<p>(๒) นิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย และมี ลักษณะดังต่อไปนี้</p> <p>(ก) มีบุคคลตาม (๑) ถือหุ้นอยู่เกินร้อยละห้าสิบ ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงและจำหน่ายได้แล้วทั้งหมด หรือ</p> <p>(ข) มีบุคคลตาม (๑) หรือนิติบุคคลตาม (๒) (ก) หรือบุคคลตาม (๑) และนิติบุคคลตาม (๒) (ก) ถือหุ้นอยู่เกินร้อยละ ห้าสิบของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงและจำหน่ายได้แล้วทั้งหมด</p> <p>ในกรณีที่เห็นสมควรคณะกรรมการอาจอนุญาตให้ บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยถือหุ้นได้ถึงร้อยละสี่สิบเก้าของจำนวนหุ้นที่มี สิทธิออกเสียงและจำหน่ายได้แล้วทั้งหมด และให้มีกรรมการเป็นบุคคล ซึ่งไม่มีสัญชาติไทยได้เกินกว่าหนึ่งในสี่แต่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวน กรรมการทั้งหมดได้</p>

ตารางที่ ๙ (ต่อ)

กฎหมายระดับพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจำกัดขอบเขตการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

ลำดับและชื่อพระราชบัญญัติ	ลำดับมาตรา
๑๗. พระราชบัญญัติ เรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑	<p>มาตรา ๗ ผู้ที่จะถือกรรมสิทธิ์เรือจดทะเบียนเป็นเรือไทยซึ่งทำการค้าในน่านน้ำไทยได้ตามมาตรา ๔๗ ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) เป็นบุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย</p> <p>(๒) เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญไม่จดทะเบียนที่ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดเป็นบุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย</p> <p>(๓) เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ</p> <p>(๔) เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยดังต่อไปนี้</p> <p>(ก) ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียนที่ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดเป็นบุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย</p> <p>(ข) ห้างหุ้นส่วนจำกัดที่ผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดทั้งหมดเป็นบุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย และทุนไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบเป็นของบุคคลซึ่งมิใช่คนต่างด้าว</p> <p>(ค) บริษัทจำกัดที่กรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งมีสัญชาติไทย ทุนอันเป็นทุนจดทะเบียนไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบเป็นของบุคคลซึ่งมิใช่คนต่างด้าวและไม่มีข้อบังคับอนุญาตให้ออกใบหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือ</p> <p>(ง) บริษัทมหาชนจำกัดที่กรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งมีสัญชาติไทยและทุนอันเป็นทุนชำระแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบเป็นของบุคคลซึ่งมิใช่คนต่างด้าว</p> <p>เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ “คนต่างด้าว” หมายความว่า คนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว</p> <p>มาตรา ๗ ทวิ ผู้ที่จะถือกรรมสิทธิ์เรือจดทะเบียนเป็นเรือไทยซึ่งใช้ประกอบการขนส่งทางทะเลระหว่างประเทศโดยเฉพาะ และไม่ทำการค้าในน่านน้ำไทยตามมาตรา ๔๗ ต้องเป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยซึ่งกรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งมีสัญชาติไทย และมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) เป็นบริษัทจำกัดที่ทุนอันเป็นทุนจดทะเบียนไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดเป็นของบุคคลซึ่งมิใช่คนต่างด้าว และไม่มีข้อบังคับอนุญาตให้ออกใบหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือ</p> <p>(๒) เป็นบริษัทมหาชนจำกัดที่ทุนอันเป็นทุนชำระแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดเป็นของบุคคลซึ่งมิใช่คนต่างด้าว</p> <p>เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ “คนต่างด้าว” หมายความว่า คนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว</p>

ตารางที่ ๙ (ต่อ)

กฎหมายระดับพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการจำกัดขอบเขตการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

ลำดับและชื่อพระราชบัญญัติ	ลำดับมาตรา
<p>๑๙. พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐</p>	<p>มาตรา ๒๑ ผู้ขอรับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนในระบบที่เป็นบุคคลธรรมดาต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) มีสัญชาติไทย</p> <p>ฯลฯ</p> <p>มาตรา ๒๒ ผู้ขอรับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนในระบบที่เป็นนิติบุคคลต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้</p> <p>ฯลฯ</p> <p>(๒) นิติบุคคลที่เป็นบริษัทมหาชนจำกัด บริษัทจำกัดหรือห้างหุ้นส่วน ต้องมีจำนวนหุ้นหรือทุนเป็นของผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นหุ้นส่วนที่มีสัญชาติไทยไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนหุ้นหรือทุนทั้งหมด และจะต้องมีจำนวนผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นหุ้นส่วนที่มีสัญชาติไทยไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมด</p> <p>ฯลฯ</p>
<p>๒๐. พระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตต์การประมงไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒</p>	<p>มาตรา ๕ ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตสำหรับทำการประมงให้แก่</p> <p>(ก) คนต่างด้าวคนใดคนหนึ่ง หรือ</p> <p>(ข) ห้างหุ้นส่วนสามัญใด ๆ เว้นแต่ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดมีสัญชาติไทย หรือ</p> <p>(ค) ห้างหุ้นส่วนจำกัดใด ๆ เว้นแต่ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดซึ่งต้องรับผิดชอบร่วมกันโดยไม่จำกัดจำนวน มีสัญชาติไทย และทุนของห้างหุ้นส่วนนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบ ต้องเป็นของบุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย หรือ</p> <p>(ง) บริษัทจำกัดใด ๆ เว้นแต่กรรมการส่วนมากมีสัญชาติไทย และทุนของบริษัทนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบต้องเป็นของบุคคลธรรมดา ซึ่งมีสัญชาติไทย และบริษัทนั้นต้องไม่มีข้อบังคับอนุญาตให้ออกหุ้นผู้ถือ</p> <p>ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่มีสิทธิได้รับอนุญาตดังกล่าวนี้ ต้องจดทะเบียนตามกฎหมายไทย มีสำนักงานใหญ่ของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทตั้งอยู่ในราชอาณาจักรไทยด้วย</p>

๗. กฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในประเด็นทรัพย์สินทางปัญญา/การเข้าถึงทรัพยากร และประเด็นการขนส่ง

๗.๑ กฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในประเด็นทรัพย์สินทางปัญญา/การเข้าถึงทรัพยากร

ทั้งนี้กฎหมายที่เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาและการเข้าถึงทรัพยากรที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ที่เป็นการจดทะเบียนหรือการขอความคุ้มครองในสิทธิต่าง ๆ หลายฉบับได้มีขอบเขตจำกัดในเบื้องต้นที่มีเงื่อนไขที่สำคัญ เช่น ผู้จดทะเบียนเป็นผู้มีสัญชาติไทย ผู้จดทะเบียนที่เป็นนิติบุคคลก็กำหนดให้มีสำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่ในประเทศไทย ผู้จดทะเบียนมีสัญชาติของประเทศที่ยินยอมให้บุคคลสัญชาติไทยหรือนิติบุคคลที่มีสำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่ในประเทศไทยก็สามารถขอรับสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาหรือขอความคุ้มครองสิทธิในเรื่องนั้น ๆ รวมทั้งผู้จดทะเบียนที่มีสัญชาติของประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาเกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีอยู่ด้วย เป็นต้น ทั้งนี้ยังมีข้อผ่อนปรนมากที่สุดอีกประการหนึ่งในการจดทะเบียน คือ ให้ผู้จดทะเบียนเป็นผู้มีภูมิลำเนาหรืออยู่ในระหว่างการประกอบอุตสาหกรรมหรือพาณิชย์กรรมอย่างแท้จริงและจริงจังในประเทศไทยก็สามารถจดทะเบียนหรือการขอความคุ้มครองได้ อย่างไรก็ตามแนวทางดังกล่าวเป็นหลักการเบื้องต้นเท่านั้น ทั้งนี้มีรายละเอียดหรือข้อยกเว้นปลีกย่อยได้ปรากฏในกฎหมายแต่ละฉบับที่จะต้องไปศึกษาเพิ่มเติม ฉะนั้นในบทความนี้จึงขอเสนอเฉพาะลำดับมาตราของพระราชบัญญัติแต่ละฉบับในกลุ่มนี้เท่านั้น ตามข้อมูลในตารางที่ ๑๐ ดังนี้

ตารางที่ ๑๐

กฎหมายระดับพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว
ในประเด็นของทรัพย์สินทางปัญญา/การเข้าถึงทรัพยากร

ลำดับมาตราและรายชื่อกฎหมาย พร้อมทั้งหมายเหตุประกอบโดยสังเขป
๑. มาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๔๒
๒. มาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ หมายเหตุ มาตรา ๒๑ กำหนดโดยสรุปให้บุคคลซึ่งมีสิทธิจดทะเบียนสิทธิในภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยตามมาตรา ๒๐ ต้องมีสัญชาติไทย
๓. มาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแบบผังภูมิของวงจรรวม พ.ศ. ๒๕๔๓
๔. มาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๖
๕. มาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ หมายเหตุ มาตรา ๑๐ กำหนดโดยสรุปให้ผู้ขอจดทะเบียนเพื่อเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้านั้นหรือตัวแทนต้องมีสำนักงานหรือสถานที่ที่นายทะเบียนสามารถติดต่อได้ตั้งอยู่ในประเทศไทย
๖. มาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗
๗. มาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. ๒๕๒๒

๗.๒ กฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในประเด็นการขนส่ง

กฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในประเด็นการขนส่ง ซึ่งไม่เกี่ยวกับการจำกัดการถือหุ้นของคนต่างด้าว แต่เป็นข้อจำกัดด้านอื่น ๆ ดังนี้

ก. พระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ. ๒๕๔๘ เช่น มาตรา ๔๐ ได้กำหนดโดยสรุป ให้ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องจะต้องเป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยและมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในราชอาณาจักร เป็นต้น

ข. พระราชบัญญัติส่งเสริมการพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๒๑ เช่น มาตรา ๑๖ (๑) ได้กำหนดโดยสรุป ให้รัฐบาลอาจกำหนดมาตรการหรือสิทธิประโยชน์ให้การขนส่งของทางทะเลระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ แต่ละประเทศต้องใช้บริการขนส่งโดยเรือไทยไม่น้อยกว่าอัตราส่วนของปริมาณของและของค่าระวางที่มีการขนส่งระหว่างกันตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ซึ่งนัยของมาตรา ๑๖ (๑) เพื่อเป็นการสนับสนุนการประกอบธุรกิจของเรือไทยอย่างชัดเจน เป็นต้น

๘. บทสรุปและบทวิเคราะห์

๘.๑ บทสรุป

การเข้ามาประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวที่มีความชัดเจนได้ปรากฏตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา โดยเป็นการประกอบธุรกิจแบบพาณิชย์กรรมที่พ่อค้าชาวต่างชาติเข้ามามีส่วนร่วมช่วยราชสำนักในการค้าขายกับต่างประเทศ ยิ่งไปกว่านั้นพ่อค้าต่างชาติยังช่วยจัดการด้านการคลังและนำวิธีการใหม่ ๆ มาบริหารการค้า การบัญชี และการคลัง ต่อมาในสมัยกรุงธนบุรีที่ต่อเนื่องมาถึงกรุงรัตนโกสินทร์หรือกรุงเทพมหานคร ได้มีการเข้ามาประกอบธุรกิจของชาวต่างชาติมากขึ้นตามลำดับโดยเฉพาะตั้งแต่มีการลงนามระหว่างไทยกับอังกฤษในสัญญาเบาริง ในสมัยรัชกาลที่ ๔ เมื่อ พ.ศ. ๒๓๙๘ และการลงนามในสนธิสัญญากับประเทศต่าง ๆ อีกหลายประเทศที่มีลักษณะเดียวกันในเวลาต่อมา ทำให้การประกอบธุรกิจที่ผูกขาดโดยรัฐมีความเปลี่ยนแปลงไป จึงอาจกล่าวได้ว่า เป็นจุดเปลี่ยนทางประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทยที่มีการแปรเปลี่ยนระบบการผลิตแบบยังชีพให้กลายเป็นระบบการผลิตเชิงพาณิชย์มากขึ้น และมีระบบการค้าทั้งในประเทศหรือระบบค้าระหว่างประเทศที่มีความเสรีเพิ่มขึ้น รวมทั้งการยกเลิกสิทธิพิเศษแก่ชุมชนพ่อค้าชาวจีน โดยชาวยุโรปและชาวจีนจะได้รับสิทธิการประกอบธุรกิจในกรุงเทพฯ อย่างเท่าเทียมกัน ดังนั้น ผลที่ตามมาคือ สัดส่วนการลงทุนของนักลงทุนจากชาติตะวันตกเพิ่มขึ้นตามลำดับในระหว่างสมัยรัชกาลที่ ๕-รัชกาลที่ ๗ มีการประกอบธุรกิจจากต่างชาติในธุรกิจประเภทโรงงานน้ำตาล โรงสีข้าว การค้าไม้สัก การธนาคาร การเดินเรือระหว่างประเทศ ฯลฯ อย่างไรก็ตามเริ่มมีการตรากฎหมายที่เป็นการกีดกันคนต่างด้าว ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการเดินอากาศ พระพุทธศักราช ๒๔๖๕ ที่ตราขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๖ เป็นกฎหมายฉบับแรก ๆ ที่มีลักษณะเป็นการกีดกันการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ ซึ่งผู้ที่ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีมาจากคณะราษฎรหรือมาจากการสนับสนุนของคณะราษฎร ได้มีการนำแนวคิดอุดมการณ์ชาตินิยมมาเป็นหลักการนำของรัฐบาล โดยเฉพาะในสมัยคณะรัฐมนตรีที่จอมพล แปลก พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีการตรากฎหมายที่เป็นการกีดกันหรือควบคุมการลงทุนจากต่างชาติเพื่อป้องกันมิให้ต่างชาติเข้ามาครอบงำเศรษฐกิจไทย เป็นต้น ต่อมายังได้มีการตรากฎหมายที่มีลักษณะเป็นการกีดกันการประกอบธุรกิจของ

ชาวต่างชาติเฉพาะกรณี เช่น พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ เป็นต้น หลังจากนั้นในปี ๒๕๑๕ ได้มีประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๑ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีการควบคุมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว จำนวนประมาณ ๖๒ รายการ โดยประกาศของคณะปฏิวัติดังกล่าว อาจกล่าวได้ว่า เป็นกฎหมายแม่บทฉบับแรกที่เป็นการควบคุมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวที่เป็นหมวดหมู่มากที่สุดและในปี ๒๕๔๒ ได้มีการตราพระราชบัญญัติประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อบังคับใช้แทนประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๑ โดยจัดทำในรูปแบบของบัญชี จำนวน ๓ บัญชี และมีประเภทธุรกิจ จำนวนประมาณ ๔๓ รายการ ที่เป็นการกำหนดขอบเขตการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

๘.๒ บทวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดการสงวนการประกอบธุรกิจให้แก่คนไทย

๘.๒.๑ ความมั่นคงทางการเมืองของประเทศ เนื่องจากกิจการการโทรคมนาคม หรือการผลิตอาวุธ อาจเป็นกิจการที่ก่อผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งรัฐถ้าหากกิจการนั้นอยู่ในความครอบงำของคนต่างด้าว เช่น การมีอุปกรณ์ทางการสื่อสารสำหรับการดักฟังการสื่อสารภายในประเทศ หรือการนำความลับจากการผลิตอาวุธให้กับรัฐบาลไทยไปเผยแพร่ต่อรัฐบาลต่างชาติซึ่งอาจเป็นผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ จึงต้องมีการตรากฎหมายเพื่อกำหนดสัดส่วนการถือหุ้นของคนต่างด้าวในหลายกิจการ เช่น พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ หรือพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้น

๘.๒.๒ อุดมการณ์ทางการเมือง การเสริมสร้างอุดมการณ์ชาตินิยมในสมัยรัชกาลที่ ๖ หรือในสมัยที่จอมพล แปลก พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีแนวคิดที่เป็นการสงวนการประกอบธุรกิจให้กับคนไทยซึ่งมีนัยสำหรับการป้องกันการครอบงำทางเศรษฐกิจของคนต่างด้าว และเพื่อการรักษาความมั่นคงแห่งรัฐอีกด้วย จึงมีการตรากฎหมายหลายฉบับเพื่อกำหนดสัดส่วนการถือหุ้นของคนต่างด้าว เช่น พระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑ หรือพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ เป็นต้น

๘.๒.๓ การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้อาจสันนิษฐานได้คือการให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม เช่น การผลิตเครื่องไม้แกะสลักหรือการผลิตเครื่องดนตรีไทย เป็นต้น จะส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการรายย่อยของคนไทย จึงต้องสงวนการประกอบธุรกิจให้แก่คนไทย และถ้าให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจในด้านนี้แล้วอาจมีการตัดแปลงหรือดำเนินการใด ๆ ที่ทำให้ผลิตภัณฑ์เหล่านี้ขาดคุณค่าหรือขาดเอกลักษณ์ของศิลปวัฒนธรรมไทย สำหรับในด้านการไม่อนุญาตให้ประกอบธุรกิจที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การทำนาเกลือ การทำเหมือง การระเบิดหรือย่อยหิน เป็นต้น ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่า ถ้าให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจดังกล่าวก็อาจสร้างมลพิษร้ายแรงอันก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยปราศจากความรับผิดชอบ จึงต้องกำหนดในบัญชีสองของพระราชบัญญัติประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวฯ เพื่อมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจดังกล่าว อย่างไรก็ตามมีข้อผ่อนปรนในกรณีนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

๘.๒.๔ การแข่งขันทางธุรกิจในประเทศ การกำหนดขอบเขตมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจในบางประเภท เนื่องจากธุรกิจคนไทยยังไม่มีเงินทุนที่เพียงพอหรือขีดความสามารถทางเทคโนโลยีที่ไม่เท่าเทียมกับต่างชาติ หากให้มีการแข่งขันอย่างเสรีแล้วจะทำให้ธุรกิจคนไทยไม่อาจแข่งขันกับธุรกิจของคนต่างด้าวได้ จึงกำหนดกลุ่มประเภทธุรกิจในบัญชีสามท้ายพระราชบัญญัติประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวฯ เช่น การผลิตปูนขาว การทำป่าไม้จากป่าปลูก การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เป็นต้น อย่างไรก็ตามหากมีการควบคุมการประกอบธุรกิจ

ของคนต่างด้าวโดยไม่คำนึงถึงระดับการแข่งขันทางธุรกิจในประเทศก็อาจจะเกิดผลกระทบต่อสิทธิของผู้บริโภค ในการซื้อสินค้าและบริการที่มีคุณภาพในระดับราคาที่เหมาะสม รวมทั้งก่อให้เกิดผลกระทบต่อรัฐได้ สำหรับ ตัวอย่างที่เป็นรูปธรรม คือ ปรากฏการณ์ที่คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการ โทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช) จัดให้มีการประมูลใบอนุญาตโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ 3 G [ใบอนุญาตให้ใช้คลื่น ความถี่สำหรับกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากล (International Mobile Telecommunications : IMT) ย่าน 2.1 GHz] เมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๕ โดยมีผู้เสนอรับใบอนุญาตเพียง ๓ ราย ทำให้ไม่เกิดการแข่งขัน ทางราคาที่เป็นกรจ่ายค่าใบอนุญาตให้แก่รัฐในจำนวนมากเท่าที่ควร เนื่องจากผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการ โทรคมนาคม แบบที่สองและแบบที่สามตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ จะเป็นคนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวมิได้ จึงทำให้ธุรกิจ โทรคมนาคมต่างชาติไม่สามารถเข้ามาเสนอราคาค่าใบอนุญาตเพื่อแข่งขันได้ ดังนั้นจึงมีแนวโน้มว่า ตลาดการ ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่อาจมีการควบคุมตลาดธุรกิจโทรคมนาคมโดยบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นเป็นผู้มีสัญชาติไทย ตามมติที่มติที่เป็นรายใหญ่เพียงไม่กี่ราย

๘.๒.๕ ความจำเป็นต่อการพึ่งพิงทุนและเทคโนโลยีจากต่างชาติ ธุรกิจของไทยส่วนหนึ่ง ยังมี ปริมาณทุนไม่มากนักและศักยภาพทางเทคโนโลยีในการผลิตไม่สูงเท่าที่ควร จึงจำเป็นต้องเข้าไปลงทุนร่วม พร้อมทั้งรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากต่างชาติ จากเหตุผลดังกล่าวจึงมีความเป็นไปได้คือ ไม่มีข้อจำกัดการถือ หุ้นของคนต่างด้าวในธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดใหญ่หลายประเภทที่มีความซับซ้อนของเทคโนโลยีใน กระบวนการผลิต เช่น ธุรกิจการสำรวจแหล่งปิโตรเลียม ธุรกิจโรงกลั่นน้ำมัน ธุรกิจการผลิตรถยนต์ ธุรกิจการ ผลิตเหล็ก เป็นต้น

๘.๒.๖ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยที่ในบางช่วงเวลาที่ประเทศไทยประสบ วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่ธุรกิจต่างชาติถอนการลงทุนจากประเทศ จึงจำเป็นต้องอนุญาตให้ธุรกิจต่างชาติเข้า มาเป็นผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่เกินกว่าร้อยละ ๕๐ ของประเภทธุรกิจที่สงวนสำหรับคนไทยในบางสถานการณ์ เช่น กรณี วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี ๒๕๔๐ ที่ธนาคารพาณิชย์หลายแห่งขาดความมั่นคงทางการเงิน จึงต้องเปิด โอกาสให้ธนาคารต่างชาติมาลงทุนเป็นผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่ของธนาคารไทยได้ ตามความในมาตรา ๕ เบญจแห่ง พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชกำหนดแก้ไข เพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ ทั้งนี้ในปัจจุบันหลักการ ดังกล่าวยังมีความต่อเนื่องตามที่บัญญัติในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่มีข้อกำหนดโดยสรุปคือ ให้มีผู้ถือหุ้นสัญชาติไทยไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕ ของจำนวนหุ้น แต่ทว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังก็มีอำนาจผ่อนผันให้สัดส่วนการถือหุ้นเปลี่ยนแปลงได้ เพื่อเสริมสร้างความ มั่นคงของสถาบันการเงิน

๘.๒.๗ ความซับซ้อนของระบบเศรษฐกิจและธุรกิจของประเทศไทย โดยที่โครงสร้างทาง เศรษฐกิจและธุรกิจมีความเปลี่ยนแปลงไปตามความก้าวหน้าทางวิทยาการของโลกและการแข่งขันเสรีภายใต้ ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม จึงทำให้เอกชนสามารถประกอบธุรกิจที่ไม่เคยมีมาก่อนหรือรัฐไม่เคยอนุญาตให้ เอกชนประกอบธุรกิจมาก่อน เช่น การประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต การอนุญาตให้เอกชนประกอบธุรกิจ โทรคมนาคมหรือกิจการกระจายเสียง/กิจการโทรทัศน์ การผลิตอาวุธ เป็นต้น ซึ่งกลุ่มประเภทธุรกิจเหล่านี้มี ความสำคัญต่อความมั่นคงทางการเมืองและเศรษฐกิจ ทำให้มีความจำเป็นต่อการสงวนประเภทธุรกิจสำหรับ คนไทยซึ่งมีนัยสำหรับการจำกัดขอบเขตการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

๘.๓ บทวิเคราะห์ประเด็นบทบัญญัติตามกฎหมาย

๘.๓.๑ ความผ่อนปรนในการบังคับใช้กฎหมาย การสงวนการประกอบธุรกิจสำหรับคนไทยในบทบัญญัติตามกฎหมายบางฉบับมีความยืดหยุ่นเพื่อให้สอดคล้องกับความเป็นจริง เพราะเส้นแบ่งระหว่างการลงทุนจากต่างชาติกับการกีดกันการลงทุนจากต่างชาติเป็นเพียงเส้นบาง ๆ เท่านั้น โดยในพระราชบัญญัติประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวฯ จึงกำหนดประเภทการประกอบธุรกิจ โดยในบัญชีหนึ่งเป็นประเภทที่ห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจ ส่วนบัญชีสองมีข้อผ่อนปรนโดยการอนุญาตของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์โดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรี และบัญชีสามมีข้อผ่อนปรนโดยการอนุญาตของอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว สำหรับในส่วนของกฎหมายที่มีการควบคุมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวโดยเฉพาะเรื่องก็มีการผ่อนปรนในลักษณะเดียวกัน อาทิ มาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดให้ผู้ที่ไม่ใช่คนต่างด้าวถือหุ้นมากกว่าร้อยละ ๗๕ หรือหรือมีความหมายอีกนัยหนึ่งคือ คนต่างด้าวถือหุ้นได้น้อยกว่าร้อยละ ๒๕ ในบริษัทประกันชีวิตและบริษัทประกันวินาศภัยตามลำดับ แต่ก็มีข้อบัญญัติผ่อนปรนให้คนต่างด้าวถือหุ้นได้ถึงร้อยละ ๔๙ ยิ่งไปกว่านั้นมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้มีการผ่อนปรนเป็นอย่างมาก ถึงแม้จะกำหนดให้ผู้มีสัญชาติไทยถือหุ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๕ ในสถาบันการเงินหรือมีความหมายอีกนัยหนึ่งคือ คนต่างด้าวถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ ๒๕ แต่ทว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจผ่อนปรนให้คนต่างด้าวถือหุ้นในสัดส่วนเท่าใดก็ได้เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันการเงินใดหรือเพื่อความมั่นคงของระบบสถาบันการเงิน

๘.๓.๒ สัดส่วนการถือหุ้นหรือการลงทุนที่แท้จริงของคนต่างด้าว โดยคำนิยามของคนต่างด้าวตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวฯ อนุญาตให้มีการถือหุ้นของคนต่างด้าวของนิติบุคคลมีลักษณะเป็นทอด ๆ ได้และไม่มีผลให้บริษัทที่มีการถือหุ้นในลำดับสุดท้ายเป็นคนต่างด้าวตามกฎหมายดังกล่าว ตัวอย่างเช่น บริษัท A มีคนต่างด้าวเป็นผู้ถือหุ้นร้อยละ ๔๙ และบริษัท B ซึ่งเป็นบริษัทที่ไม่ใช่คนต่างด้าว เป็นผู้ถือหุ้นในบริษัท A ร้อยละ ๕๑ ฉะนั้นถ้าพิจารณาเพียงกฎหมายดังกล่าวที่บัญญัติแล้วบริษัท A ย่อมไม่มีฐานะเป็นคนต่างด้าว แต่เมื่อพิจารณาถึงสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท B แล้ว ปรากฏว่าบริษัท B มีคนไทยเป็นผู้ถือหุ้นร้อยละ ๕๑ และมีคนต่างด้าวเป็นผู้ถือหุ้นร้อยละ ๔๙ เพราะฉะนั้นสัดส่วนการลงทุนของคนต่างด้าวในบริษัท A จะมากกว่าร้อยละ ๔๙ อย่างแน่นอน โดยถ้าพิจารณารวมเงินลงทุนจากการถือหุ้นของคนต่างด้าวในบริษัท A ร้อยละ ๔๙ และเงินลงทุนจากการถือหุ้นของคนต่างด้าวในบริษัท B ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัท A เข้าด้วยกัน ฉะนั้นจึงทำให้การลงทุนของคนต่างด้าวในกรณีนี้สูงถึงประมาณร้อยละ ๗๔ ขณะที่การลงทุนของคนไทยในกรณีนี้ประมาณร้อยละ ๒๖ เท่านั้น จากเหตุดังกล่าวจึงอาจสรุปได้คือ การลงทุนหรือการให้ถือหุ้นของนิติบุคคลที่มีลักษณะเป็นทอด ๆ จะทำให้สัดส่วนการลงทุนของคนต่างด้าวสูงกว่าความเป็นจริงได้ ยกเว้นจะมีการกำหนดให้การถือหุ้นของผู้ถือหุ้นที่ไม่ใช่คนต่างด้าวให้เป็นบุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติไทย อาทิ บทบัญญัติตามความในมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดโดยสรุปให้ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวซึ่งเป็นนิติบุคคลถ้าเป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ทุนของบริษัทไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบจะต้องเป็นของบุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติไทย เว้นแต่มีการทำนิติกรรมอำพรางในการให้บุคคลธรรมดาสัญชาติไทยถือหุ้นแทนคนต่างด้าว จึงจะหลีกเลี่ยงสัดส่วนการลงทุนของคนต่างด้าวได้

๘.๓.๓ ข้อยกเว้นกรณีประเทศที่มีสนธิสัญญากับประเทศไทย แม้ว่าจะมีกฎหมายจำกัดการถือ
หุ้นของคนต่างด้าวในธุรกิจต่าง ๆ แต่ถ้าหากประเทศต่าง ๆ ที่มีสนธิสัญญาหรือข้อตกลงกับประเทศไทยก็จะ
ได้รับการยกเว้นตามความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวฯ ให้ประกอบ
ธุรกิจประเภทต่าง ๆ ได้ตามเงื่อนไขที่กำหนดในสนธิสัญญาหรือความตกลงการค้าระหว่างประเทศไทยกับคู่ภาคี
แต่ไม่รวมถึงพระราชบัญญัติที่กำหนดการจำกัดขอบเขตการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวไว้โดยเฉพาะกรณี
สำหรับสนธิสัญญาหรือข้อตกลงดังกล่าว มีดังต่อไปนี้

(๑) สนธิสัญญาทางไมตรีและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ
สหรัฐอเมริกา พ.ศ. ๒๕๑๑

(๒) ความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย

(๓) ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (Japan-Thailand Economic Partnership
Agreement : JTEPA)

(๔) ความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน (ACIA)

๘.๓.๔ ข้อยกเว้นกรณีได้รับการส่งเสริมการลงทุน นอกเหนือจากข้อยกเว้นตามความในมาตรา
๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวฯ ซึ่งอ้างถึงในข้อ ๘.๓.๓ แล้ว ยังมีข้อยกเว้นตาม
ความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวฯ ที่กำหนดโดยสรุปได้คือ ธุรกิจของ
คนต่างด้าวซึ่งได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน หรือได้รับอนุญาตเป็น
หนังสือให้ประกอบอุตสาหกรรมหรือประกอบการค้าเพื่อส่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่ง
ประเทศไทยหรือตามกฎหมายอื่น สามารถประกอบธุรกิจที่ระบุเป็นธุรกิจตามบัญชีสองหรือบัญชีสามท้าย
พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวฯ

๘.๓.๕ การกำหนดขอบเขตการห้ามประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในกฎหมายลำดับรอง ทั้งนี้
ในกฎหมายระดับพระราชบัญญัติบางฉบับไม่ได้กำหนดขอบเขตการห้ามประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวไว้ในตัว
บทมาตรา แต่ได้มีการกำหนดไว้ในกฎหมายลำดับรอง เช่น กฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติของผู้ได้รับ
ใบอนุญาต และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตให้ซ่อมแซมเสื่อใยไชนด์
เป็นธุรกิจเพื่อสินจ้าง พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ออกตามความในบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติเสื่อใยไชนด์ พ.ศ. ๒๕๔๔
ก็กำหนดให้ผู้ขอใบอนุญาตฯ ที่เป็นบุคคลธรรมดาจะต้องมีสัญชาติไทย แต่ในกรณีที่ผู้ขอใบอนุญาตฯ ที่เป็น
นิติบุคคลก็กำหนดให้ผู้ลงนามผูกพันนิติบุคคลก็ต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยด้วย หรือกฎกระทรวงฉบับที่ ๓ (พ.ศ.
๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการฮัจย์ พ.ศ. ๒๕๒๔ ก็กำหนดให้ทุนของห้างหุ้นส่วน/
บริษัท ที่เป็นผู้ประกอบกิจการการรับจัดบริการขนส่งในกิจการฮัจย์ **จำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบแปดต้อง
เป็นของบุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย** เพราะฉะนั้น จึงมีข้อสังเกตตามกรณีตัวอย่างเหล่านี้ว่า การกำหนด
สัดส่วนทุนหรือการถือหุ้นของคนต่างด้าว ควรระบุให้ชัดเจนในตัวบทมาตราของพระราชบัญญัติหรือไม่ เพราะ
หากให้ไปกำหนดไว้ในกฎหมายลำดับรอง ก็จะกลายเป็นการวินิจฉัยของคณะรัฐมนตรีในการกำหนดขอบเขต
การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ซึ่งอำนาจดังกล่าวควรเป็นอำนาจตามกฎหมายระดับพระราชบัญญัติที่
รัฐสภาให้ความเห็นชอบหรือไม่

๘.๔ บทวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนากฎหมายเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน : กรณีการเคลื่อนย้ายทุน

การเปิดเสรีด้านการลงทุนเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนความสามารถในการแข่งขันของอาเซียน สำหรับการดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ และการลงทุนระหว่างกันในอาเซียน การไหลเข้ามาของเงินทุนใหม่ รวมทั้งการนำผลกำไรกลับมามลงทุนใหม่แบบยั่งยืนจะสนับสนุนและพัฒนาเศรษฐกิจของอาเซียน ในขณะที่เดียวกันการเปิดเสรีด้านภาคบริการก็มีความสำคัญเช่นเดียวกับการเปิดเสรีด้านการลงทุน สำหรับการเอื้ออำนวยให้ธุรกิจภาคบริการของประเทศในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนเข้าสู่ตลาด (Access to market) ของประเทศสมาชิกอาเซียนด้วยตนเอง เพื่อนำเสนอการค้าบริการที่มีคุณภาพและราคาที่เหมาะสมต่อผู้บริโภค โดยได้มีการดำเนินการในรูปแบบของการลงทุนจัดตั้งกิจการภาคบริการในต่างประเทศ (Commercial presence) เช่น การจัดตั้งบริษัทหรือสำนักงานตัวแทน เป็นต้น ทั้งนี้จากวิเคราะห์ในภาพรวมแล้วอาจกล่าวได้คือ การจำกัดขอบเขตการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในภาคการค้าบริการจะมีมากกว่าภาคอุตสาหกรรม

ในส่วนของการพัฒนากฎหมายอาจมีการตรากฎหมายใหม่หรือการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่มีอยู่เดิมเพื่อรองรับในเรื่องนี้ และเนื่องจากกฎหมายที่เป็นการสงวนการประกอบธุรกิจให้แก่คนไทยหรืออาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งคือ กฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนย้ายทุนระหว่างประเทศ อันเป็นข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาดของคนต่างด้าว (limitation to market access) ได้มีการบัญญัติในลักษณะเป็นการกระจายในกฎหมายระดับพระราชบัญญัติและกฎหมายลำดับรองหลายฉบับ ทั้งนี้จึงต้องติดตามการดำเนินการในส่วนนี้ที่อาจขึ้นอยู่กับผลการเจรจาระหว่างประเทศสำหรับการตกลงของข้อผูกพันในสาขาต่าง ๆ ขององค์กรที่รับผิดชอบว่าจะมีเปิดเสรีในการประกอบกิจการสาขาใดและกำหนดสัดส่วนการถือหุ้นของคนต่างด้าวเท่าใด รวมทั้งจะมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เอื้ออำนวยต่อการเคลื่อนย้ายทุนหรือไม่ หากมีการดำเนินการดังกล่าวแล้วจะเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเป็นรายฉบับ/รายการ หรือเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายโดยรวมสำหรับการให้พลเมืองของกลุ่มประเทศอาเซียนมีสิทธิประกอบธุรกิจหรือไม่ถือว่าพลเมืองของกลุ่มประเทศอาเซียนเป็นคนต่างด้าวสำหรับการประกอบธุรกิจเฉพาะสาขาที่มีการตกลงไว้แล้วในข้อตกลงระหว่างประเทศที่ให้มีการเคลื่อนย้ายทุนหรือเปิดเสรีภาคบริการได้ หรืออาจเป็นแนวทางโดยรวมให้มีการยกเว้นสำหรับผู้ถือสัญชาติของประเทศที่มีข้อตกลงระหว่างประเทศกับประเทศไทย

รายการอ้างอิง

กระทรวงการต่างประเทศ. (ม.ป.ป.). แผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน.

[ออนไลน์]. วันที่ค้นข้อมูล ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๕. เข้าถึงได้จาก <http://www.mfa.go.th/asean/contents/files/asean-article-20120410-223309-442770.pdf>.

จุฑา เทียนไทย. (๒๕๕๕). บทวิเคราะห์ : ผลกระทบของประชาคมอาเซียนต่อธุรกิจไทยและกลยุทธ์ในการตั้งรับ (ตอนที่ ๑). กรุงเทพฯธุรกิจ. (๒๖ มิถุนายน): ๑๑.

ฉัตรทิพย์ นาถสุภาและสมภาพ มานะรังสรรค์, บรรณาธิการ. (๒๕๒๗). ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทยจนถึง พ.ศ. ๒๕๔๔. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ชัย เรืองศิลป์. (๒๕๓๓). **ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทยด้านเศรษฐกิจแต่โบราณ ถึง พ.ศ. ๒๓๙๙**.
กรุงเทพฯ : ต้นอ่อน.
- _____. (๒๕๔๑). **ประวัติศาสตร์ไทยสมัย พ.ศ. ๒๓๕๒-๒๔๕๓ ด้านเศรษฐกิจ**. พิมพ์ครั้งที่ ๓.
กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- นำพล ทองอุทัยศรี. (๒๕๕๔). **การประกอบธุรกิจของ “คนต่างด้าว” ในประเทศไทย**.
กรุงเทพฯ : สำนักกฎหมายสากลธีรคุปต์.
- พิริณัย ไชยแสงสุขกุล. (๒๕๓๘). **กฎหมายเกี่ยวกับการลงทุน INVESTMENT LAW ฉบับแก้ไข พ.ศ. ๒๕๓๘**. กรุงเทพฯ : นิติธรรม.
- วิชัย โสสุวรรณจินดา. (๒๕๕๔). **กฎหมายการทำงานของคนต่างด้าว**. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- ทวี ธีระวงศ์เสรี. (๒๕๑๗). **สถานภาพทางกฎหมายของชาวจีนในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- นิรมล สุธรรมกิจ. (๒๕๕๑). **สังคมกับเศรษฐกิจ : กรณีศึกษาประเทศไทย (พ.ศ. ๒๕๐๐-๒๕๕๕)**.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ผาสุก พงษ์ไพจิตรและคริส เบเคอร์. (๒๕๔๖). **เศรษฐกิจการเมืองไทยสมัยกรุงเทพฯ**. พิมพ์ครั้งที่ ๓.
เชียงใหม่ : ซิลค์เวอร์ม.
- มูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา. (๒๕๕๔). **นามานุกรมพระมหากษัตริย์ไทย**.
กรุงเทพฯ : มูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา.
- ลิขิต ธีรเวคินและคณะ. (๒๕๒๑). **ชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา.
- สกล หาญสุทธีวารินทร์. (๒๕๕๐). **พริกปุมกฎหมายการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว (๑)**.
กรุงเทพธุรกิจ. (๕ กันยายน).๑๓
- _____. (๒๕๕๐). **พริกปุมกฎหมายการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว (๒)**.
กรุงเทพธุรกิจ. (๖ กันยายน).๑๓
- _____. (๒๕๕๐). **พริกปุมกฎหมายการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว (จบ)**.
กรุงเทพธุรกิจ. (๗ กันยายน).๑๑
- สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. (ม.ป.ป.). **ถนนสู่ AEC เพื่อ SMEs ไทย**. ม.ป.ท. : สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ. (๒๕๕๕). **ผลการศึกษากการสร้างความชัดเจนในบทบาทรัฐวิสาหกิจภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC)**.
[ออนไลน์]. วันที่ค้นข้อมูล ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๕. เข้าถึงได้จาก www.sepo.go.th/phocadownload/category/296-aec/1513-aec1.htm.
- สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. (๒๕๕๔). **กฎบัตรสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และความตกลงด้านเศรษฐกิจของอาเซียน**. กรุงเทพฯ : ดีเอฟ ดิจิตอล พรินท์ติ้ง.

วิจัยเส้นผมสำเร็จรักษาโรคอัลไซเมอร์

เรียบเรียงโดย...ปิยะวรรณ ปานโต

โรคสมองเสื่อมหรือที่รู้จักคุ้นเคยกันก็คือ โรคอัลไซเมอร์ (Alzheimer's) ซึ่งปัจจุบันพบได้บ่อยมาก โดยจะมีการเสื่อมของเซลล์สมองทุกส่วน ผู้ป่วยจะไม่สามารถควบคุมตนเองได้ การทำงานของกล้ามเนื้อเสียไป ความจำเสื่อม ในระยะท้ายของโรคจะสูญเสียความจำทั้งหมด และจะรู้จักโรคนี้น้อยแค่ไหนหรือสงสัยว่าตนเองหรือญาติป่วยเป็นโรคนี้หรือไม่ และจะอย่างไรต่อไป สำหรับคอลัมน์ “รอบโลกวิจัย” ฉบับประจำเดือนธันวาคมนี้ ส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีพุทธศักราชใหม่ จึงขอนำงานวิจัยเกี่ยวกับเส้นผมในการรักษาโรคอัลไซเมอร์ อาจมีความหวังเมื่อมีงานวิจัยระบุสามารถหาทางรักษาให้หายขาดจากโรคอัลไซเมอร์ได้ ลองมาทำความรู้จักกับโรคนี้กันก่อน

โรคอัลไซเมอร์เกิดจากความผิดปกติในเนื้อสมองจะพบลักษณะที่สำคัญสองอย่างคือ กลุ่มใยประสาทที่พันกัน Neurofibrillary Tangles และมีสาร Beta Amyloid ในสมอง ใยสมองที่พันกันทำให้สารอาหารไม่สามารถไปเลี้ยงสมอง การที่สมองมีคราบ Beta Amyloid หุ้มทำระดับ Acetylcholine สมองลดลง ซึ่งสารดังกล่าวจะมีส่วนสำคัญในเรื่องการเรียนรู้และความจำ ซึ่งการอักเสบ Inflammatory สาร Beta Amyloid เมื่อสลายจะให้สารอนุมูลอิสระออกมา อนุมูลนี้จะทำให้เกิดการอักเสบของเซลล์สมอง อาการเด่นของโรคอัลไซเมอร์ก็คือ ความจำเสื่อมหลงลืม เรื่องที่ลืมก็จะเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ ในชีวิตประจำวัน ชอบพูดซ้ำ ถามคำถามซ้ำ เพราะจำคำตอบไม่ได้ มีปัญหาเรื่องการพูดและการใช้ภาษา อาการจะเริ่มเป็นตอนอายุ ๖๕ ปี หรือบางรายอาจจะเริ่มตอนอายุ ๔๐ ปี ในประเทศสหรัฐอเมริกาประมาณว่ามีผู้ป่วยเป็นโรคนี้กว่า ๓-๔ ล้านคน และจะเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ และจากข้อมูลขององค์การ Alzheimer's Disease International ประเมินว่ามีผู้ป่วยเป็นโรคสมองเสื่อมทั่วโลกประมาณ ๓๕ ล้านคน สำหรับในประเทศไทยคาดว่าจะมีผู้ป่วยโรคสมองเสื่อม

ประมาณ ๘๐๐,๐๐๐ คน ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป ซึ่งอาการแรก ๆ อาจจะมีวินิจฉัยยากเพราะอาการนี้การดำเนินโรคจะค่อยเป็นค่อยไป และจะทรุดลงในช่วงระยะ ๑-๓ ปี และเมื่อเวลาผ่านไปอีก ๒-๓ ปี อาการจะทรุดลงความจำเริ่มลดลง เคลื่อนไหวช้าลงไม่ค่อยยอมเดินหรือเดินก็เหมือนก้าวขาไม่ออก พูดน้อยลงไม่เป็นประโยค ในที่สุดก็ไม่พูดเลย กลั้นปัสสาวะ ออจจะระไม่ได้ ผู้ป่วยจะเสียชีวิตในเวลา ๒-๑๐ ปี โดยเฉลี่ย ๑๐ ปี โดยมีโรคแทรกซ้อน เช่น ติดเชื้อจากปอดบวมหรือแผลกดทับ

ปัจจัยเสี่ยงของการเกิดโรคอัลไซเมอร์ก็คือ อายุยิ่งมากก็ยิ่งมีโอกาสเป็นมาก ผลการวิจัยพบว่าร้อยละ ๒๕ ของผู้ป่วยอายุ ๘๕ ปี เป็นโรคนี้ รวมถึงโรคความดันโลหิตสูงเรื้อรัง โรคความดันโลหิตสูงทำให้ผู้ป่วยสูญเสียความจำ การรักษาโรคความดันจะทำให้ความจำดีขึ้น ส่วนเรื่องของกรรมพันธุ์ถ้ามีบุคคลในครอบครัวป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์โอกาสที่เป็นโรคนี้ก็ยิ่งมากขึ้น เนื่องจากจะพบความผิดปกติของยีน (Gene) ที่สร้าง Amyloid Precursor Protein จะทำให้ได้โปรตีนที่ผิดปกติ ก่อให้เกิดตะกอนที่เรียกว่า Amyloid Plaques ในเนื้อสมอง และผู้ที่มี Gene บนโครโมโซมที่ ๑๙ ชนิด Apolipoprotein E4 จะมีโอกาสเกิดโรคอัลไซเมอร์ได้มากกว่าคนปกติ

การดูแลผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์มีความสำคัญอย่างมาก ต้องให้ความเข้าใจ เห็นใจว่าผู้ป่วยไม่ได้ตั้งใจที่จะก้าวร้าว หงุดหงิด แต่เป็นจากโรคเอง การจัดห้องหรือบ้านควรจัดให้น่าอยู่ สดใส ใช้สีสว่าง ๆ การพูดคุยกับผู้ป่วยต้องช้า ๆ และให้ชัดเจน การนอนหลับแนะนำให้เปิดไฟให้สว่างในเวลากลางวัน จะทำให้ผู้ป่วยหลับในเวลากลางคืน และการดูแลในระยะสุดท้ายของโรค ผู้ป่วยจะกลั้นปัสสาวะไม่ได้ การเคลื่อนไหว การนอนผู้ดูแลต้องคอยพลิกตัวผู้ป่วยทุก ๒ ชั่วโมง ควรทำกายภาพบำบัดเพื่อแก้ข้อกระดูกติด การรับประทานอาหารผู้ดูแลต้องระวังผู้ป่วยสำลักอาหาร

ปัจจุบันได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการรักษาโรคอัลไซเมอร์แล้ว จึงไม่ควรกลัวโรคนี้จนเกินไป โดยเฉพาะการวิจัยจาก “เส้นผม” เพื่อรักษาโรคอัลไซเมอร์ โดย นางสาวจรรุวรรณ ศิริเทพทวิ อาจารย์ประจำสาขาวิชาชีวเคมี คณะวิทยาศาสตร์ สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (มทส.) เปิดเผยว่า ขณะนี้ทีมวิจัยของ มทส. ร่วมกับนักวิจัยจากสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประสบความสำเร็จในการใช้แสงซินโครตรอน วิเคราะห์ธาตุสำคัญในเส้นผม เพื่อรักษาผู้ป่วยโรคสมองเสื่อมหรืออัลไซเมอร์ ซึ่งยังไม่มีวิธีการค้นพบวิธีการรักษาสำเร็จ และการวิจัยนี้เป็นครั้งแรกของโลก

นางสาวจรรุวรรณ กล่าวว่า การรักษาผู้ป่วยโรคสมองเสื่อมด้วยแสงซินโครตรอน นักวิจัยได้ใช้เทคนิคการดูดกลืนรังสีเอ็กซ์ (ไม่ใช่วิธีการเจาะเลือดและคัดหลัง) เพื่อศึกษาโครงสร้างระดับอะตอมในการวัดหาแร่ธาตุและองค์ประกอบต่าง ๆ ที่อยู่ในเส้นผม โดยได้มีการเก็บตัวอย่างเส้นผมของผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคสมองเสื่อมและคนปกติรวม ๓๐ ราย ที่มีอายุมากกว่า ๖๐ ปีขึ้นไป โดยแบ่งเป็นผู้ป่วยโรคสมองเสื่อมชนิดต่าง ๆ ๑๕ ราย ในโรงพยาบาลจิตเวชนครราชสีมาราชชนนครินทร์ อำเภอเมืองนครราชสีมา ส่วนอีก ๑๕ รายเป็นคนปกติทั่วไป ผลการศึกษาพบว่า ธาตุในเส้นผมจากทั้ง ๒ กลุ่มมีธาตุสำคัญคือ ออกซิเจน ซัลเฟอร์ คลอรีน ซิลิกอน แมกนีเซียม แคลเซียม ฟอสฟอรัส แต่เส้นผมของผู้ป่วยโรคสมองเสื่อมนั้นจะมีสัดส่วนของธาตุแคลเซียม คลอรีน และฟอสฟอรัส ในปริมาณที่สูงกว่าคนปกติ ซึ่งค่าความน่าจะเป็นควรน้อยกว่า ๐.๐๕ ธาตุดังกล่าวนี้จะมีผลต่อระบบการเผาผลาญของร่างกาย รวมทั้งการทำงานของระบบประสาทมนุษย์ ที่เป็นการบ่งชี้ภาวะโรคสมองเสื่อมได้

ทั้งนี้ จากข้อมูลของนางวันวิสา พัฒนศิริวิเศษ นักวิจัยสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน) กล่าวว่า แสงซินโครตรอนมีลักษณะพิเศษกว่าแสงชนิดอื่น เพราะมีความคมชัดสามารถดูองค์ประกอบต่าง ๆ ได้ในระดับอะตอม และสามารถวัดแร่ธาตุต่าง ๆ ที่อยู่ในเส้นผมได้ โดยทีมงานได้ใช้เทคนิคการดูดกลืนรังสีเอ็กซ์ พบว่า เทคนิคนี้สามารถบอกองค์ประกอบของธาตุว่าเปลี่ยนแปลงจากซัลเฟต (SO₄²⁻) เป็นซัลเฟอร์ ทำให้เกิดการขับของเสียหรือเกิดเป็นพิษขึ้นมาในร่างกาย ซึ่งในผู้ป่วยที่เป็นโรคสมองเสื่อมจะมีซัลเฟตมากกว่าคนปกติ

สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีประโยชน์อย่างมากคือ ทำให้ทราบว่าระดับความสมดุลของแร่ธาตุระหว่างคนปกติกับผู้ป่วยโรคสมองเสื่อม รวมทั้งโรคสมองเสื่อมชนิดต่าง ๆ มีธาตุเหล่านี้แตกต่างกัน เช่น พวกธาตุแคลเซียมจะเกี่ยวข้องกับระบบการเผาผลาญในร่างกาย รวมทั้งการสืบประสาทในร่างกายหากมีแคลเซียมระดับต่ำ ก็จะทำให้เกิดโรคทางระบบประสาทได้หลายชนิด งานวิจัยนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการบ่งชี้ภาวะโรคสมองเสื่อม และต่อยอดสืบค้นตัวยาได้เป็นเทคนิคแรกของโลกที่ศึกษาจากตัวอย่างเส้นผมของคนไข้ และบทความงานวิจัยนี้ได้รับการตีพิมพ์ในหนังสือ Journal of Synchrotron Radiation และได้รับทุนการสนับสนุนจากสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน) ถือว่าเป็นงานวิจัยในระดับแนวหน้าของไทยที่จะพัฒนาได้อีกต่อไป ทีมงานวิจัยใช้เวลาในการทำงานวิจัยชิ้นนี้นานกว่า ๑ ปี ขณะนี้ได้มีการต่อยอดงานวิจัยดังกล่าวด้วยการสืบค้นข้อมูลในการคิดค้นตัวยามารักษาผู้ป่วยโรคสมองเสื่อม จากสมุนไพรพื้นบ้านของไทยตามสาเหตุโรคสมองเสื่อมแต่ละชนิดคาดว่าภายใน ๓-๕ ปี น่าจะมียารักษาผู้ป่วยโรคสมองเสื่อมจากพืชสมุนไพรพื้นบ้านของไทยโดยฝีมือนักวิจัยไทยแน่นอน

เอกสารอ้างอิง

วิจัยเส้นผมสำเร็จรักษาอัลไซเมอร์. **ไทยรัฐ**. ปีที่ ๖๓ ฉบับที่ ๑๙๙๙๒ วันอังคารที่ ๑๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๕.

หน้า ๑๗.

โรคสมองเสื่อม/โรคอัลไซเมอร์/Dementia/Alzheimers. [ออนไลน์]. วันที่ค้นข้อมูล ๒๔ ตุลาคม พ.ศ.

๒๕๕๕. เข้าถึงได้จาก http://www.siamhealth.net/public_html/

Disease/neuro/alzheimer/alzheimers.html.

รอบรู้นอกสภา

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ความมั่นคงด้านอาหารจากชุมชนสู่ระดับชาติ

เรียบเรียงโดย...อัญชลี จวงจันทร์

รอบรู้นอกสภาฉบับเดือนธันวาคม ๒๕๕๕ นี้ จะขอกล่าวถึงการจัดสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ความมั่นคงด้านอาหารจากชุมชนสู่ระดับชาติ” โดยมีวัตถุประสงค์ของการจัดสัมมนาทางวิชาการ คือ ๑) เพื่อเป็นเวทีนำเสนอและแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็น และมุมมองของมติความมั่นคงด้านอาหารในเชิงยุทธศาสตร์ระดับชาติและการปรับตัวของชุมชนในแต่ละท้องถิ่นระหว่างคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงทางอาหาร ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิจัย นักวิชาการ นักพัฒนา และผู้ที่เกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วน ๒) เพื่อสื่อสารความเข้าใจเกี่ยวกับความมั่นคงอาหารในบริบทประเทศไทยทุกมิติและทุกระดับตั้งแต่ชุมชนท้องถิ่นจนถึงระดับชาติ ๓) เพื่อให้เกิดแนวคิดและทิศทางในการจัดทำแผนงานเชิงปฏิบัติการในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงอาหารในทุกระดับ ๔) เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยด้านความมั่นคงอาหารที่เหมาะสมและจำเป็นต่อสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคต โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนาจำนวน ๒๐๐ คน จากทุกภาคส่วน ได้แก่ คณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ความมั่นคงอาหารอนุกรรมการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานราชการหรือรัฐ เครือข่ายชุมชนของมูลนิธิซีวีทีและมูลนิธิเกษตรยั่งยืน เครือข่ายนักวิจัยฝ่ายเกษตรและฝ่ายท้องถิ่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย นักวิชาการ อาจารย์มหาวิทยาลัย ฌ ห้องแกรนด์บอลรูม โรงแรมรามารการ์เด้น ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพฯ วันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๕ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมเป็นวิทยากร คือ ศาสตราจารย์ ดร.สวสดี ตันตระรัตน์ ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์ ดร.ไกรสิทธิ์ ตันติศรีรินทร์ นายกสมาคมโกชนาการแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นางสาวลดาวัลย์ คำภา รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ความมั่นคงด้านอาหาร

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ความมั่นคงด้านอาหารของประเทศไทย วิทยากร คือ ศาสตราจารย์ นายแพทย์ไกรสิทธิ์ ตันติศิรินทร์ ได้บรรยายไว้ดังนี้ อำนวยการหน้าที่คณะกรรมการอาหารแห่งชาติ คือ ๑) การเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านอาหารของประเทศไทย ได้แก่ ด้านความมั่นคง ด้านอาหาร ความปลอดภัยของอาหาร คุณภาพอาหาร และอาหารศึกษา ๒) การส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์ ๓) ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๔) กำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ กรอบยุทธศาสตร์การจัดการด้านอาหารของประเทศไทย คือ ประเทศไทยผลิตอาหารที่มีคุณภาพและปลอดภัยมีความมั่นคงด้านอาหารอย่างยั่งยืนเพื่อชาวไทยและชาวโลก โดยวัตถุประสงค์คือ ๑) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการฐานทรัพยากรการผลิตให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน ๒) เพื่อให้อาหารที่ผลิตในครัวเรือน ชุมชน และภาคอุตสาหกรรมมีเพียงพอ มีคุณภาพ ปลอดภัยและมีคุณค่าโภชนาการ ๓) เพื่อสร้างกระบวนการศึกษาค้นคว้า วิจัย และเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับอาหารตลอดห่วงโซ่ ๔) เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการด้านอาหารให้มีประสิทธิภาพ (โครงสร้างกฎหมาย ระบบสารสนเทศ และอื่น ๆ) ๕) เพื่อให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารระดับครัวเรือน ชุมชน และประเทศ ทั้งภาวะปกติและวิกฤต

ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ จากผลการดำเนินงานด้านอาหารของคณะกรรมการอาหารแห่งชาติพบว่า ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ คือ การจัดทำกรอบยุทธศาสตร์การจัดการด้านอาหารของประเทศไทย โดยมีมติคณะรัฐมนตรีมอบหมายงาน คือ ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นำกรอบยุทธศาสตร์ผนวกเข้ากับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๑ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนกิจกรรมให้สอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์และรายงานผลการปฏิบัติงานให้ที่ประชุมต่อคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ ซึ่งได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะเรื่องเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ จำนวน ๔ ชุด คือ คณะกรรมการด้านความมั่นคงอาหารตลอดห่วงโซ่ คณะกรรมการด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร คณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ เพื่อสร้างความเชื่อมโยงด้านอาหารและโภชนาการสู่คุณภาพชีวิตที่ดี และพระราชบัญญัติคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ नियามความมั่นคงด้านอาหารว่าหมายถึง การเข้าถึงอาหารที่มีอย่างเพียงพอสำหรับการบริโภคของประชาชนในประเทศ อาหารมีความปลอดภัยและมีคุณค่าทางโภชนาการเหมาะสมตามความต้องการตามวัย เพื่อการมีสุขภาพที่ดีรวมทั้งการมีระบบการผลิตที่เกื้อหนุนรักษาความสมดุลของระบบนิเวศวิทยาและความคงอยู่ของฐานทรัพยากรอาหารทางธรรมชาติของประเทศ ทั้งในภาวะปกติหรือเกิดภัยพิบัติ สาธารณภัยหรือการก่อการร้าย อันเกี่ยวเนื่องจากอาหาร ซึ่งยุทธศาสตร์ในด้านความมั่นคงในอาหารมีดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ด้านความมั่นคงอาหาร หลักการ : เพื่อให้ประเทศไทยมีความมั่นคงด้านอาหารอย่างยั่งยืน บริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการผลิตอาหารอย่างมีประสิทธิภาพโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ คุณภาพความปลอดภัยด้านอาหาร หลักการ : ดูแลคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารในห่วงโซ่อาหารเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคและการค้าทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการแก้ไขปัญหาความยากจนของเกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมการค้าการตลาด สร้างความเป็นธรรมและอำนวยความสะดวกในด้านการค้า เสริมสร้างความเข้มแข็งในการควบคุมคุณภาพและความปลอดภัย

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านการศึกษา หลักการ : เน้นกระบวนการส่งเสริมพัฒนา และวิจัยเพื่อให้เกิดความรู้ ความตระหนัก ในการใช้ทรัพยากรเพื่อผลิตและกระจายอาหารในห่วงโซ่อาหาร ตลอดจนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการบริโภคอาหาร

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการบริหารจัดการ หลักการ : พัฒนาการจัดการด้านอาหารของประเทศตลอดทั้งห่วงโซ่อาหารอย่างเป็นระบบให้มีความเหมาะสม สร้างความเข้มแข็งของการดำเนินงานทุกภาคส่วนให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์ รองรับภัยคุกคามต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล สอดคล้องกับกติกาการค้าสากล

ประเด็นการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ความมั่นคงด้านอาหาร มีดังนี้

๑. การเพิ่มมูลค่าและคุณค่าของอาหาร ทั้งในระดับครัวเรือน ชุมชน และอุตสาหกรรม
๒. ความเชื่อมโยงของการผลิตอาหารและการตลาด
๓. ความมั่นคงอาหารในระดับครัวเรือนและชุมชน
๔. การพัฒนากำลังคนเพื่อการผลิตอาหาร
๕. การสร้างความร่วมมือของทุกภาคส่วน
๖. การบริหารจัดการด้านอาหารในภาวะวิกฤต

ประเด็นการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหาร

๑. การสร้างมาตรฐานด้านความปลอดภัยให้เป็นมาตรฐานเดียวตลอดห่วงโซ่การผลิตสินค้าการเกษตร
๒. การใช้มาตรฐานสู่การปฏิบัติ ทั้งระดับการผลิตขั้นต้น ผลิตภัณฑ์อาหารระดับชุมชนและระดับอุตสาหกรรม และการพัฒนาระดับผู้ผลิตและผู้ประกอบการให้เข้าสู่มาตรฐานตลอดห่วงโซ่การผลิตสินค้าการเกษตร
๓. การยกระดับมาตรฐานสถานบริการอาหารเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค ส่งเสริมการท่องเที่ยว และเผยแพร่วัฒนธรรมอาหาร
๔. การเสริมสร้างความเข้มแข็งในการกำกับดูแลสินค้าอาหารนำเข้า
๕. การปรับปรุงประสิทธิภาพของระบบการจัดการและควบคุมสารเคมีและยาที่ใช้ในการเกษตร เพื่อความปลอดภัยของมนุษย์
๖. การส่งเสริมการใช้ตราสัญลักษณ์ด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร เพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้บริโภค ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
๗. ระบบการตรวจสอบรับรองตลอดห่วงโซ่
๘. การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยอาหาร
๙. การบูรณาการระบบบริหารจัดการความปลอดภัยอาหารในระดับจังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน

๑๐. การพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค

ประเด็นขับเคลื่อนเพื่อสร้างความเชื่อมโยงด้านอาหารและโภชนาการสู่คุณภาพชีวิตที่ดี มีดังนี้

๑. มาตรฐานและเครื่องชี้วัดทางโภชนาการ และของโรคที่เกี่ยวข้อง
๒. ข้อปฏิบัติในการบริโภคอาหารตามวัย (Food Based Dietary Guidelines : FBDGs)
๓. อาหาร และโภชนาการศึกษา และการกำหนดอาหารตามวัย
๔. การเพิ่มการบริโภค พืชผัก ผลไม้
๕. การลดการบริโภคหวาน มัน เค็ม
๖. รูปแบบการบริหารจัดการด้านอาหารและโภชนาการในโรงเรียน
๗. รูปแบบการบูรณาการโภชนาการในพื้นที่ และชุมชน
๘. ระบบการเฝ้าระวัง และสำรวจภาวะโภชนาการ และโรคที่เกี่ยวข้อง
๙. การบริหารจัดการด้านอาหารและโภชนาการในภาวะวิกฤติ

สรุปประเด็นขับเคลื่อนเพื่อสร้างความเชื่อมโยงด้านอาหารและโภชนาการสู่คุณภาพชีวิตที่ดี คือ

๑. ความมั่นคงด้านอาหาร มีความสำคัญกับทุกระดับ ได้แก่ บุคคล ครอบครัว ชุมชน ประเทศ ภูมิภาค และระดับนานาชาติ
๒. ประเทศไทยมีโอกาสมีคุณภาพชีวิตที่ดี ถ้าดูแลและใช้ฐานทรัพยากรการผลิตอาหารอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล
๓. การวิจัยและพัฒนากำลังคน เพื่อก่อให้เกิดนวัตกรรมการผลิตเพิ่มคุณค่าและมูลค่าของอาหาร มีความสำคัญยิ่งต่อประเทศไทย
๔. การรวมกลุ่ม เพื่อผลิตอาหารและเชื่อมโยงกับความต้องการของผู้บริโภคและตลาดจะช่วยให้อาชีพเกษตรกรอยู่อย่างภาคภูมิใจและยั่งยืน

ในส่วนของยุทธศาสตร์ความมั่นคงด้านอาหารตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๑ ทั้งระดับประเทศและระดับจังหวัด วิทยากร ผู้บรรยาย คือ นางสาวลดาวัลย์ คำภา รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยได้บรรยายรายละเอียดไว้ดังนี้

ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑

การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันของประเทศ เพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมี ๖ ยุทธศาสตร์หลัก ได้แก่

๑. ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคม
๒. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน
๓. ยุทธศาสตร์ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน

๔. ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน
๕. ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม
๖. ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

สถานการณ์ด้านอาหารและพลังงาน

ประเทศไทยมีฐานการผลิตที่เข้มแข็ง มีทำเลที่ตั้ง ภูมิปัญญาด้านการผลิต และวัฒนธรรมอาหารที่เข้มแข็งมีความหลากหลาย และเป็นผู้ผลิตอาหารที่สำคัญของโลก โดยพื้นที่ทำการเกษตรประมาณร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ มีผลผลิตเพียงพอกับความต้องการในประเทศ และมีเหลือส่งออกสร้างรายได้ให้กับประเทศ แต่ในปัจจุบันพบว่า ความเข้มแข็งของภาคเกษตรมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากปัจจัยสำคัญดังนี้

๑. ประสิทธิภาพการผลิตลดลง เกษตรกรประสบปัญหาความยากจน มีหนี้สิน มีแนวโน้มสูญเสียการเป็นเจ้าของที่ดินโดยเกษตรกรกลายเป็นผู้เช่ามากขึ้น
๒. ความเสื่อมโทรมของดินและขาดแคลนน้ำ
๓. ภาวะโลกร้อน โดยเฉพาะปริมาณและการกระจายตัวของน้ำฝน อุณหภูมิเฉลี่ยสูงขึ้น ซึ่งมีผลต่อผลผลิตพืชเกษตร และโรคระบาด เช่น เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลในข้าว และเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง
๔. การเข้าสู่สังคมสูงอายุ ที่ทำให้ประชากรภาคเกษตรที่มีอายุ ๕๐ ปีขึ้นไปมีแนวโน้มสูงขึ้น รวมทั้งการไม่สนใจทำการเกษตรของคนหนุ่มสาว ทำให้แรงงานภาคเกษตรลดลงประมาณร้อยละ ๑.๘๗ ในช่วงปี ๒๕๔๑-๒๕๕๐

ซึ่งจะพบว่า ความต้องการใช้พลังงานของประเทศไทยมีแนวโน้มสูงขึ้นมีการพึ่งพิงการนำเข้าจากต่างประเทศจำนวนมาก แม้ว่าการผลิตพลังงานของไทยจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการทำให้ต้องนำเข้าพลังงานเป็นมูลค่าปีละ ๑ ล้านล้านบาท หรือร้อยละ ๑๑ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) ทำให้หลายประเทศรวมทั้งประเทศไทย มีนโยบายส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนจากพืชมากขึ้น ซึ่งมีผลต่อความมั่นคงทางอาหารได้ และเมื่อประมวลปัจจัยเสี่ยง พบว่าทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นรากฐานการผลิตภาคเกษตรมีความเสื่อมโทรม คือ

๑. มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติสิ้นเปลืองหรือไม่มีประสิทธิภาพ และขาดการบำรุงรักษา
๒. เกิดความเสื่อมโทรม เช่น ดินเค็มดินเปรี้ยว และการขาดแคลนน้ำ

นอกจากนั้น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีแนวโน้มรุนแรง ยังส่งผลให้เกิดภาวะความแห้งแล้ง น้ำท่วม ฝนตกไม่ตรงตามฤดูกาล และโรคแมลงศัตรูพืชระบาด มีผลโดยตรงต่อผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งส่งผลให้เกิดภาวะความอ่อนแอของภาคเกษตรกรดังนี้ ๑) การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตในสังคมเกษตร ๒) ผลผลิตเกษตรลดลงต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ๓) แรงงานเกษตรลดลงเป็นผู้สูงอายุมากขึ้น ๔) การพึ่งพาต่างประเทศมากขึ้น ๕) ทรัพยากรถูกแย่งชิงจากภาคการผลิตอื่น ๖) ผลกระทบที่เกิดจากการเปิดเขตการค้าเสรีอาเซียน

สิ่งเหล่านี้นำมาซึ่งความต้องการใช้พลังงานในประเทศที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยพบว่า ๑) ความต้องการใช้พลังงานมีแนวโน้มสูงขึ้น ๒) การนำเข้าพลังงานสูงถึงร้อยละ ๑๑ ของ GDP ๓) มีนโยบายส่งเสริมการผลิตและใช้พลังงานทดแทน เพื่อลดการนำเข้า

เมื่อวิเคราะห์ภูมิคุ้มกันจะพบว่า ประเทศที่มีภูมิคุ้มกันต้องมีลักษณะ ดังนี้ ๑) มีฐานการผลิต การเกษตรที่เข้มแข็ง ๒) มีองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสม ๓) มีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ และปัจจัย การผลิตที่เหมาะสม ๔) มีพลังงานทดแทนที่เหมาะสมกับประเทศ ๕) มีกลไกการบริหารจัดการที่มีธรรมาภิบาล

ดังนั้น แนวทางการสร้างความเข้มแข็งของภาคการเกษตร รวมทั้งความมั่นคงด้านอาหารและ พลังงาน คือ

๑. การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน
๒. การเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพการผลิตภาคเกษตร
๓. การสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต
๔. การสร้างความมั่นคงในอาชีพและรายได้แก่เกษตรกร
๕. การสร้างความมั่นคงด้านอาหารและพัฒนาพลังงานชีวภาพในระดับครัวเรือนและชุมชน
๖. การสร้างความมั่นคงด้านพลังงานชีวภาพเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศและความเข้มแข็งภาค

เกษตร

๗. การปรับระบบบริหารจัดการภาครัฐเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน โดยสามารถอธิบายได้ดังนี้

๑. การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน คือ

๑) รักษา ป้องกัน และคุ้มครองพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการเกษตรและสนับสนุนให้เกษตรกร รายย่อยมีที่ดินเป็นของตนเองหรือมีสิทธิ์ทำกินในที่ดิน

๒) เร่งรัดการจัดซื้อที่ดินจากเอกชนมาดำเนินการปฏิรูปเพื่อเกษตรกรรม และใช้มาตรการทาง ภาษีเพื่อบังคับหรือจูงใจ

๓) เร่งรัดให้เมืองครและระบบบริหารจัดการที่ดินให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว เพื่อเป็นกลไกการ กระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม และดำเนินการให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินอย่างทั่วถึง

๔) พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นรากฐานการผลิตภาคการเกษตร ทั้งในเรื่องการฟื้นฟู คุณภาพทรัพยากรดิน การบริหารจัดการน้ำ และการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำภาคการเกษตร

๕) ฟื้นฟูและส่งเสริมค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีของชุมชน โดยเฉพาะวิถีชีวิตและวัฒนธรรม ทางการเกษตรที่ให้ความสำคัญกับการดูแลทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นฐานการผลิตทางการเกษตร

๒. การเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพการผลิตภาคการเกษตร คือ

๑) สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ที่สามารถเจริญเติบโตได้อย่างมีประสิทธิภาพ รองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก รวมทั้งสนับสนุนการบริหารจัดการและการสร้างนวัตกรรมตลอด ห่วงโซ่การผลิตสินค้าเกษตร

๒) สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน โดยสนับสนุนสินเชื่อผ่อนปรน และมาตรการ ทางภาษีที่มีการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมและคุ้มค่า

๓) สนับสนุนการผลิตทางการเกษตรที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ เช่น ศักยภาพของดิน แหล่งรองรับผลผลิต และปัจจัยพื้นฐานทางการเกษตร เช่น ระบบชลประทาน ระบบโลจิสติกส์

๔) ควบคุมและกำกับดูแลนำเข้าและใช้สารเคมีทางการเกษตรที่ได้มาตรฐาน

๕) ปรับปรุงบริการขั้นพื้นฐานเพื่อการผลิตให้ทั่วถึง เช่น ศูนย์เครื่องจักรกลการเกษตรหรือศูนย์เรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตในชุมชน เพื่อสนับสนุนการผลิตให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืนตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ

๖) ส่งเสริมการผลิตที่คงไว้ซึ่งความหลากหลายของพันธุ์พืชและสัตว์ที่เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศ และสนับสนุนการทดลองวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการนำไปใช้ภายใต้มาตรการควบคุมอย่างเคร่งครัด เช่น เทคโนโลยีชีวภาพ

๗) พัฒนาการความรู้ที่เหมาะสมทางการเกษตร รวมทั้งสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง โดยผ่านศูนย์เรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต

๓. สร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต คือ

๑) สนับสนุนการผลิตและบริการของชุมชนในการสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยพัฒนาจากฐานทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒) ส่งเสริมสถาบันการศึกษาในพื้นที่เข้าร่วมทำการศึกษาวิจัยกับภาคเอกชน ควบคู่กับการใช้มาตรการด้านสินเชื่อผ่อนปรนและมาตรการด้านภาษีเพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการในการนำองค์ความรู้ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่ม

๓) สนับสนุนการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร รวมทั้งพัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับ และความสามารถในการติดตามการขนส่งหรือเคลื่อนย้าย

๔) ส่งเสริมและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเศรษฐกิจ การใช้เทคโนโลยีลดต้นทุน และการปรับปรุงพัฒนาสายพันธุ์ รวมทั้งการปรับตัวของผู้ประกอบการต่อภาวะเปราะบาง เช่น IUU (Illegal Unreported and Unregulated) Fishing

๕) เพิ่มมูลค่าผลผลิตด้านปศุสัตว์ โดยปรับรูปแบบและวิธีการเลี้ยงให้มีมาตรฐานตามหลักวิชาการ รวมทั้งส่งเสริมการทำปศุสัตว์ชนิดอื่น ๆ ที่มีมูลค่าสูงให้มากขึ้น อาทิ แพะ และกวาง

๖) สร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรในการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารตามมาตรฐานที่กำหนด

๔. การสร้างความมั่นคงในอาชีพและรายได้แก่เกษตรกร คือ

๑) พัฒนาระบบการสร้างหลักประกันด้านรายได้ของเกษตรกรให้มีความมั่นคง และครอบคลุมเกษตรกรทั้งหมด ควบคู่ไปกับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เพื่อสร้างความมั่นใจกับเกษตรกรที่สามารถยึดเป็นอาชีพได้อย่างมั่นคง

๒) เร่งพัฒนาระบบประกันภัยพิพฒนาการเกษตร ให้คุ้มครองความเสี่ยงด้านการผลิตจากทุกภัยพิบัติ โดยเกษตรกรต้องชำระเบี้ยประกันตามความเสี่ยงของพื้นที่

๓) ส่งเสริมระบบการทำการเกษตรแบบมีพันธสัญญาที่สร้างความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย เพื่อเป็นหลักประกันทั้งด้านรายได้ที่มั่นคงแก่เกษตรกร และความมั่นคงด้านวัตถุดิบแก่ภาคอุตสาหกรรม

๔) ยกกระดับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้ดีขึ้น โดยพัฒนาระบบสวัสดิการให้ครอบคลุมแรงงานนอกระบบ ซึ่งรวมถึงเกษตรกรทุกสาขา และสนับสนุนการแก้ไขปัญหาหนี้สิน

๕) สร้างแรงจูงใจให้เยาวชนหรือเกษตรกรรุ่นใหม่ และแรงงานที่มีคุณภาพเข้าสู่อาชีพเกษตรกร เพื่อให้มีจิตสำนึก เห็นคุณค่า ด้วยการสนับสนุนองค์ความรู้อย่างครบวงจร การจัดหาที่ดินทำกิน สร้างโอกาสเข้าถึงแหล่งลงทุน รวมทั้งสนับสนุนการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่อาชีพเกษตรกร

๖) พัฒนาสถาบันเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนให้เป็นกลไกสนับสนุนการพึ่งตนเองของเกษตรกรได้อย่างแท้จริง โดยการพัฒนาความรู้และความสามารถในการตลาด และสินเชื่อผ่อนปรน เป็นต้น

๗) ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางในการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและอาหาร จากการผลิตเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยปรับปรุงกระบวนการนำเข้าให้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

๕. การสร้างความมั่นคงด้านอาหารและพัฒนาพลังงานชีวภาพในระดับครัวเรือนและชุมชน คือ

๑) ส่งเสริมให้มีการปลูกป่าโดยชุมชนและเพื่อชุมชนเพิ่มขึ้น เพื่อรักษาสมดุลของระบบนิเวศ

๒) ส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรที่ยั่งยืน เช่น เกษตรอินทรีย์ เกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นต้น โดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อย เพื่อสร้างความมั่นคงและความหลากหลายด้านอาหาร

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดการและเผยแพร่องค์ความรู้และการพัฒนาด้านอาหารศึกษาทุกรูปแบบอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง รวมทั้งส่งเสริมพฤติกรรมบริโภคที่เหมาะสม

๔) สนับสนุนการสร้างเครือข่ายการผลิตและการบริโภคที่เกื้อกูลกันในระดับชุมชนที่อยู่บริเวณใกล้เคียงกัน ซึ่งจะทำให้ปริมาณผลผลิตมีตลาดรองรับมากขึ้นสามารถพัฒนาเป็นวิสาหกิจชุมชน และนำไปสู่ชุมชนเข้มแข็งมีศักยภาพในการผลิต การเข้าถึงอาหาร และโภชนาการที่ดี

๕) ส่งเสริมการนำวัตถุดิบเหลือใช้จากการเกษตรมาผลิตเป็นพลังงานทดแทนใช้ในระดับครัวเรือนและชุมชน เช่น ไบโอดีเซล พลังงานความรู้จากการเผาไหม้ ก๊าซชีวภาพจากมูลสัตว์ เป็นต้น

๖) สนับสนุนการผลิตพลังงานทดแทนภายในชุมชน โดยสนับสนุนองค์ความรู้และเทคโนโลยีการผลิตพลังงานทดแทน รวมถึงวิธีการดูแลและบำรุงรักษาให้แก่ชุมชน

๗) ส่งเสริมและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ให้เป็นเครื่องมือในการสร้างความเข้มแข็งด้านอาหารและพลังงานให้กับเกษตรกรและชุมชนอย่างเป็นระบบ โดยสนับสนุนบทบาทการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานในชุมชน เช่น ศูนย์พันธุ์ข้าวชุมชน โรงปุ๋ยชีวภาพ โรงสี ลานตาก เป็นต้น

๖. การสร้างความมั่นคงด้านพลังงานชีวภาพเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศและความเข้มแข็งภาคเกษตร คือ

๑) วิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพลังงานจากพืชพลังงาน โดยวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืชพลังงานที่เหมาะสมกับประเทศและให้ผลผลิตสูง การใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตต่อไร่ และการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการผลิตพลังงานจากพืช

๒) จัดให้มีระบบการบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่ใช้เป็นทั้งอาหารและพลังงาน โดยให้ความสำคัญกับความมั่นคงด้านอาหาร เช่น ปาล์ม น้ำมัน มันสำปะหลัง และอ้อย เป็นต้น

๓) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการใช้พลังงานชีวภาพที่เกี่ยวข้องกับภาคการผลิตและบริการ เพื่อลดการพึ่งพาการใช้ น้ำมันจากการนำเข้า

๔) จัดให้มีกลไกในการกำกับดูแลโครงสร้างราคาของพลังงานชีวภาพ ที่ไม่ส่งผลกระทบต่อ การสร้างเสถียรภาพและความเป็นธรรมต่อผู้บริโภคและผู้ผลิต เพื่อเป็นเครื่องมือในการสร้างความมั่นคงของ การใช้พลังงานชีวภาพและศักยภาพการผลิตที่เหมาะสม

๕) ปลุกจิตสำนึกในการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า โดยให้ความรู้แก่ประชาชน ถึงประโยชน์และผลกระทบของการใช้พลังงานชีวภาพ

๗. การปรับระบบบริหารจัดการภาครัฐเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน คือ

๑) สนับสนุนบทบาทของเกษตรกร เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน และชุมชนให้มีส่วนร่วมในการ กำหนดทิศทางและวางแผนการผลิตทางการเกษตร เพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารและพลังงานเชื่อมโยงกับ กลไกการบริหารจัดการภาครัฐและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่และส่วนกลาง รวมทั้งมีส่วนร่วมใน การติดตามตรวจสอบการทำงานของภาครัฐอย่างเป็นระบบ

๒) ปรับกระบวนการทำงานของหน่วยงานภาครัฐให้มีความโปร่งใสและบูรณาการ เพื่อ สนับสนุนกรอบนโยบายการสร้างเสริมความมั่นคงทางด้านอาหารและพลังงาน รวมถึงเป็นผู้ผลักดันและสนับสนุน การพัฒนาด้านเกษตร อาหาร และพลังงาน ที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนในพื้นที่ รวมทั้งกำหนดให้มี กลไกตรวจสอบการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่

๓) พัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศด้านอาหารและพลังงานตั้งแต่การผลิต การตลาด จนถึง การบริโภคให้มีความถูกต้องและเข้าถึงได้ เพื่อใช้ในการวางแผน แก้ไขปัญหา และเตือนภัย

๔) พัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านการเกษตรเพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาอย่าง ยั่งยืน อาทิ เร่งรัดออกกฎระเบียบตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช

๕) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศทั้งในระดับพหุภาคีและทวิภาคี โดยเฉพาะประชาคม อาเซียน ในการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา ความร่วมมือในการผลิตและการตลาด การจัดตั้งระบบสำรองข้าว ฉุกเฉิน ปรับปรุงกฎระเบียบ เป็นต้น

แนวทางการขับเคลื่อนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสู่การปฏิบัติ ๖ แนวทางการ ขับเคลื่อน ได้แก่

๑. สร้างความรู้ความเข้าใจให้ทุกภาคส่วนตระหนักถึงความสำคัญและพร้อมเข้าร่วมในการ ผลักดันแผนฯ ๑๑ ไปสู่การปฏิบัติ โดยการจัดทำแนวทางสื่อสารประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความตระหนักและ ยอมรับแผนฯ และการสร้างความเข้าใจให้ภาคการเมือง และจัดคู่มือการแปลงแผนฯ

๒. สร้างความเชื่อมโยงระหว่างแผนฯ ๑๑ นโยบายรัฐบาล แผนบริหารราชการแผ่นดิน และแผน ระดับอื่น ๆ โดยการกำหนดประเด็นการพัฒนาสำคัญภายใต้แผนฯ นำไปสู่การกำหนดแผนงานโครงการระดม ทรัพยากร โดยผู้รับผิดชอบการบูรณาการประเด็นการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่มีความเชื่อมโยงกันและจัดทำ

เป็นแผนการลงทุนหรือแผนพัฒนาเฉพาะด้านที่ตอบสนองการพัฒนาในหลายมิติภายใต้ยุทธศาสตร์แผนฯ ๑๑ และการเชื่อมโยงแนวคิดพื้นฐาน ยุทธศาสตร์และประเด็นการพัฒนาสำคัญ ตลอดจนแผนพัฒนาเฉพาะด้าน ภายใต้แผนฯ ๑๑ เข้ากับนโยบายรัฐบาล

๓. สร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการขับเคลื่อนแผนของภาคีการพัฒนาต่าง ๆ โดยนำการวิจัย พัฒนาใช้เป็นเครื่องมือ ปรับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ฯลฯ ใช้ ICT สร้างช่องทางแสดงความคิดเห็น

๔. เพิ่มประสิทธิภาพกลไกรับผิดชอบการขับเคลื่อนแผนฯ ที่ชัดเจน สามารถขับเคลื่อนแผนฯ ๑๑ ในระดับประเทศและระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการเชื่อมโยงคณะกรรมการระดับชาติ ขับเคลื่อน ประเด็นการพัฒนาระดับประเทศและระดับพื้นที่โดยใช้จังหวัดเป็นจุดประสาน และผลักดันให้กลไกนอกภาครัฐ มีส่วนร่วมขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ มากขึ้น

๕. เสริมสร้างบทบาทของทุกภาคส่วนให้สามารถขับเคลื่อนแผนฯ ๑๑ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการพัฒนาศักยภาพประชาชนให้มีบทบาทสำคัญในกระบวนการพัฒนา สามารถรักษาและใช้สิทธิหน้าที่ พลเมือง เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สถาบันการศึกษาในพื้นที่ เข้าร่วมพัฒนาชุมชนมากขึ้น ส่งเสริมให้เอกชนมีบทบาทนำในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้ง ส่งเสริมสื่อให้เป็นกลาง

๖. ติดตาม ประเมินผลแผนฯ ๑๑ ทั้งในภาพรวม ระดับพื้นที่ และสร้างกลไกตรวจสอบภาค ประชาชนให้เข้มแข็ง

ทั้งนี้ การสร้างความเข้มแข็งของภาคการเกษตร รวมทั้งการสนับสนุนการพัฒนานโยบายและ ยุทธศาสตร์รวมทั้งการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับอาหารจะนำไปสู่ยุทธศาสตร์ความมั่นคงด้านอาหาร ของประเทศไทยในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

การประชุมทางวิชาการ ๒๕๕๕. การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ความมั่นคงอาหารจากชุมชนสู่ระดับชาติ.

วันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๕. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ประธานาธิบดีหญิงคนแรกของเกาหลีใต้ ???

โดย...ธรากร จุลินทร

ในปี ๒๕๕๕ นี้ ความสนใจของประชาสังคมโลกได้มุ่งไปที่การเลือกตั้งหรือการคัดสรรผู้นำกลุ่มประเทศมหาอำนาจซึ่งเป็นประเทศสมาชิกถาวรคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติทั้ง ๕ ประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา รัสเซีย จีน และฝรั่งเศส ซึ่งผลการเลือกตั้งหรือการคัดสรรได้ผ่านพ้นเป็นที่รับทราบโดยทั่วไปแล้ว ทั้งนี้เป็นที่คาดหมายได้อีกว่า การเลือกตั้งประธานาธิบดีเกาหลีใต้ในวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๕ จะเป็นจุดความสนใจเช่นเดียวกันเนื่องจากเกาหลีใต้เป็นประเทศที่มีขนาดทางเศรษฐกิจที่ใหญ่เป็นลำดับที่ ๑๒ ของโลกรวมทั้งเป็นจุดยุทธศาสตร์ทางความมั่นคงของสหรัฐอเมริกาอีกด้วย สำหรับรูปแบบการเลือกตั้งประธานาธิบดีเกาหลีใต้เป็นระบบการเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรง (Popular Vote) ไม่เป็นระบบการเลือกตั้งโดยคณะผู้เลือกตั้งเหมือนกับสหรัฐอเมริกา และเป็นการเลือกตั้งเพียงรอบเดียวโดยผู้ได้รับคะแนนสูงสุดจะดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีได้สมัยเดียวในวาระ ๕ ปีจากเหตุดังกล่าวนี้เองที่ประธานาธิบดีลีเมียงบัค (Lee Myung-bak) ไม่อาจลงสมัครรับเลือกตั้งได้อีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้ ผู้แข่งขันที่สำคัญจำนวน ๒ คน คือ

(๑) นางสาวปาร์ค กึน-เย (Park Geun-hye) พรรค Saenuri ซึ่งเป็นพรรครัฐบาล

(๒) นายมุน แจ-อิน (Moon Jae-in) พรรค Democratic United ซึ่งเป็นพรรคฝ่ายค้าน

เมื่อพิจารณาแนวความคิดทางการเมืองแล้วจะพบว่า ผู้สมัครลำดับที่ ๑ อยู่ในพรรคแนวคิดอนุรักษนิยม ในขณะที่ผู้สมัครลำดับที่ ๒ สังกัดพรรคแนวคิดเชิงเสรีนิยม สำหรับประเด็นความสำคัญส่วนหนึ่งของการเลือกตั้งครั้งนี้คือ นางสาวปาร์ค กึน-เย เป็นบุตรสาวของประธานาธิบดีปาร์ค จุง-ฮี (Park Chung-hee : พ.ศ. ๒๕๐๕-๒๕๖๒) ซึ่งมีความหมายทางการเมืองอย่างน้อย ๓ ประการ คือ ประการที่ ๑ เกาหลีใต้เป็นประเทศหนึ่งในทวีปเอเชียที่บทบาททางการเมืองของสตรีมีน้อยกว่าบุรุษ ดังนั้น ถ้านางสาวปาร์ค กึน-เย ได้รับเลือกตั้งแล้วก็จะกลายเป็นประธานาธิบดีหญิงคนแรกของเกาหลีใต้ อย่างไรก็ตาม ไม่อาจด่วนสรุปได้ว่าพื้นที่ทางการเมืองของสตรีเกาหลีใต้จะเปิดกว้างมากกว่าเดิม เนื่องจากลักษณะการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองระดับสูงของนักการเมืองสตรีในกลุ่มประเทศเอเชียมีความประจักษ์ชัดแจ้งว่า ปัจจัยผลักดันส่วนหนึ่งเป็นการอาศัยชื่อเสียง/บารมีของบิดา ญาติฝ่ายชายหรือคู่สมรสสำหรับการสนับสนุนการสร้างควมนิยมให้แก่การเมืองสตรีรายนั้น จึงจำเป็นต้องพิจารณาองค์ประกอบในส่วนนี้ด้วย แต่ถึงกระนั้น ในกรณีบิดาของนางสาวปาร์ค กึน-เย มีภาพลักษณ์เชิงลบจากประชาชนเกาหลีใต้บางกลุ่มในแง่ของการเป็นผู้ปกครองแบบเผด็จการในช่วงดำรงตำแหน่งเป็นประธานาธิบดี ประการที่ ๒ นางสาวปาร์ค กึน-เย อยู่ในพรรครัฐบาลที่มีแนวทางสนับสนุนเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมและยึดรูปแบบการค้าเสรี อีกทั้งมีความสัมพันธ์ที่ดีกับสหรัฐอเมริกาอยู่แล้ว ฉะนั้น หากได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดี จึงเป็นคาดหมายว่า ไม่ทำให้แนวนโยบายของรัฐบาลเกาหลีใต้ที่มีต่อกลุ่มประเทศโลกเสรีมีความเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม และประการที่ ๓ ประธานาธิบดีหญิงแห่งเกาหลีใต้ อายุ ๖๐ ปี (หากได้รับเลือกตั้ง) จะอาศัยความนุ่มนวลของสตรีเพศ (woman's touch) สำหรับการสร้างความสัมพันธ์กับนายคิม จอง-อึน (Kim Jong-un) ประธานาธิบดีแห่งเกาหลีเหนือ อายุประมาณ ๒๙ ปี ในลักษณะใดที่จะเป็นการสร้างสรรค์สันติภาพให้เกิดขึ้นภายในภูมิภาคเอเชียตะวันออก ดังนั้น จึงต้องติดตามผลการเลือกตั้งประธานาธิบดีเกาหลีใต้ต่อไปว่า จะมีประธานาธิบดีหญิงคนแรกหรือไม่

สุดยอดผู้นำเอเชีย-ยุโรป

เรียบเรียงโดย...จันทพร สีหาบุญลี

เมื่อวันที่ ๕-๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ที่ผ่านมา มีการประชุมใหญ่ระดับนานาชาติเกิดขึ้นคือ การประชุมสุดยอดผู้นำเอเชีย-ยุโรป (Asia-Europe Meeting-ASEM) การประชุมครั้งนี้เป็นครั้งที่ ๙ ที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สำหรับการประชุมนี้ถือเป็นเวทีประชุมระดับผู้นำประเทศจากภูมิภาคเอเชียและยุโรป เพื่อพบปะหารือในประเด็นที่สองฝ่ายกำลังให้ความสนใจ โดยมีเป้าหมายเพื่อกระชับความสัมพันธ์ ขยายความร่วมมือและเสริมสร้างความเข้าใจระหว่างกันและกันใน ๓ เสาหลักความร่วมมือ ได้แก่ การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม และวัฒนธรรม ปัจจุบัน ASEM มีสมาชิก ๔๖ ประเทศ และ ๒ องค์กร จะจัดให้มีการประชุมเพื่อความร่วมมือทุก ๒ ปี สำหรับการประชุมในครั้งนี้ได้กำหนดหัวข้อหลักของการประชุมคือ Friends Far Peace, Partners Far Prosperity และมีวาระหลักที่จะหารือระหว่างกัน ๕ วาระคือ

- ๑) เศรษฐกิจและการเงิน (Economic and Financial Issues)
- ๒) ประเด็นระหว่างประเทศ (Global Issues)
- ๓) ประเด็นในภูมิภาค (Regional Issues)
- ๔) ประเด็นด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Cooperation)
- ๕) ทิศทางในอนาคต ASEM (Future Direction of ASEM)

ในการประชุมครั้งนี้มีการรับสมาชิกใหม่อย่างเป็นทางการคือ นอร์เวย์ สวิสเซอร์แลนด์ และ บังคลาเทศ จึงทำให้สมาชิกของ ASEM ในปัจจุบัน ๔๙ ประเทศ กับ ๒ องค์กร

ภายหลังเสร็จสิ้นการประชุมได้มีการรับรองร่างเอกสารผลการประชุมผู้นำเอเชีย-ยุโรป ครั้งที่ ๙ นี้ เรียกว่า ร่างปฏิญญาเวียงจันทน์ ว่าด้วยการกระชับความเป็นหุ้นส่วนสำหรับสันติภาพและการพัฒนา

(Vientiane Declaration on Strengthening Partnership for Peace and Development) มีวาระสำคัญเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมความร่วมมือฝ่ายเอเชียและยุโรปในลักษณะหุ้นส่วนเพื่อสันติภาพและการพัฒนา โดยเน้นหลักการของความเท่าเทียม การเคารพซึ่งกันและกัน การยึดมั่นในแนวทางของกฎบัตรสหประชาชาติ และกฎหมายระหว่างประเทศ รวมทั้งความสำคัญในการร่วมมือเพื่อส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนระหว่างสมาชิก ASEM โดยร่วมกันแสวงหาแก้ไขปัญหาและประเด็นความท้าทายต่าง ๆ ของโลกในอนาคต

สำหรับประเทศไทยใช้โอกาสในการส่งสารที่ชัดเจนไปยังยุโรป ซึ่งเป็นพันธมิตรเดิมของเอเชีย เพื่อยืนยันว่าทั้งสองภูมิภาคนี้มีอนาคตร่วมกัน และในสถานการณ์โลกที่มีความท้าทายอย่างมากในปัจจุบัน เอเชียต้องการเห็นยุโรปฟื้นตัวจากการถดถอยทางเศรษฐกิจได้เร็ว โดยพร้อมให้การสนับสนุนการฟื้นตัวของยุโรปในวิกฤตคราวนี้ เนื่องจากเอเชียและยุโรปมีเป้าหมายเดียวกันในการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ตลอดจนการส่งเสริมการค้าและการลงทุนระหว่างกัน เพื่อให้เอเชียและยุโรปเจริญเติบโตไปด้วยกันในลักษณะหุ้นส่วน (Partners Far Prosperity) และผลักดันความเชื่อมโยงในอาเซียน (ASEAN Connectivity) เพื่อให้เกิดการบูรณาการที่แท้จริง ก่อนการก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ ซึ่งจะส่งผลประโยชน์อย่างมากต่อเอเชีย และยุโรปในด้านเศรษฐกิจ และไทยพร้อมสนับสนุนนโยบายที่ส่งเสริมให้เกิดผลประโยชน์ของทั้งสองภูมิภาค เช่น ความร่วมมือด้านการจัดการภัยพิบัติ การเพิ่มความเชื่อมโยงในภูมิภาคทั้งด้านกายภาพ และระหว่างประชาชน รวมทั้งร่วมกันแก้ปัญหาที่เป็นผลพวงจากความเชื่อมโยง เช่น การค้ามนุษย์ และอาชญากรรมข้ามชาติ

เอกสารอ้างอิง

คมชัดลึก (๒๕๕๕). **นายก-เอกผู้นำเอเชีย-ยุโรป วันที่ ๒**. [ออนไลน์] วันที่ค้นข้อมูล ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เข้าถึงได้จาก <http://www.komchadluek.net/detail/>

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี (๒๕๕๕). **กำหนดการเข้าร่วมการประชุมผู้นำเอเชีย-ยุโรป ครั้งที่ ๙**.

[ออนไลน์] วันที่ค้นข้อมูล ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เข้าถึงได้จาก <http://www.ThaiGov.go.th/th/government/item/72974>

อินโฟเควสท์ (๒๕๕๕). **การรับรองเอกสารผลการประชุมผู้นำเอเชีย-ยุโรป ครั้งที่ ๙**. [ออนไลน์]

วันที่ค้นข้อมูล ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เข้าถึงได้จาก <http://www.rgf9.com/s/cabt/152263>